

1
'72

FLACARA

VOL XXI
nr. 865
IANUARIE 1972

8

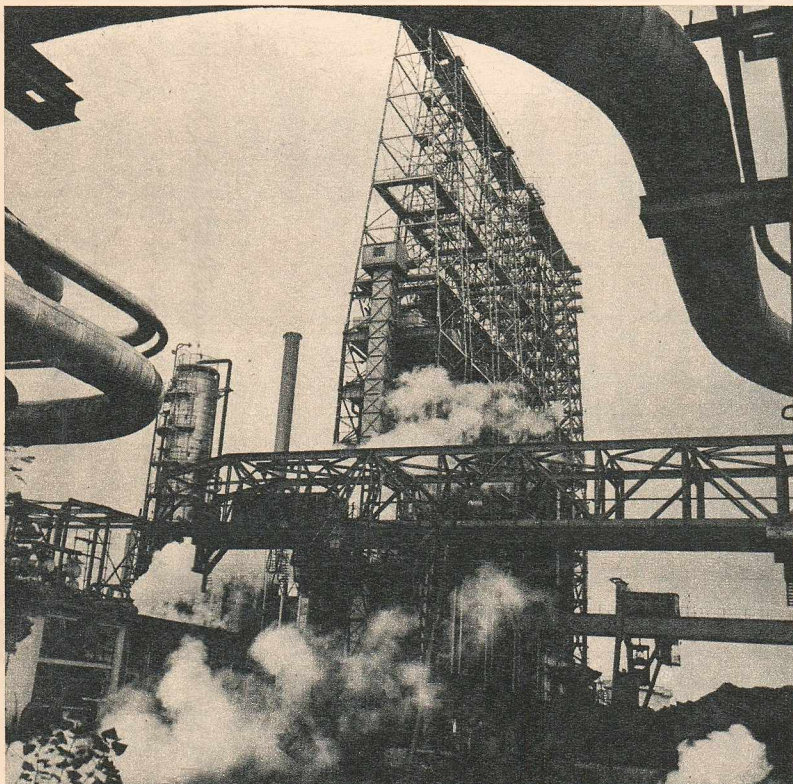

Biblioteca Municipală Deva
SALA DE LECTURĂ

la multi ani!

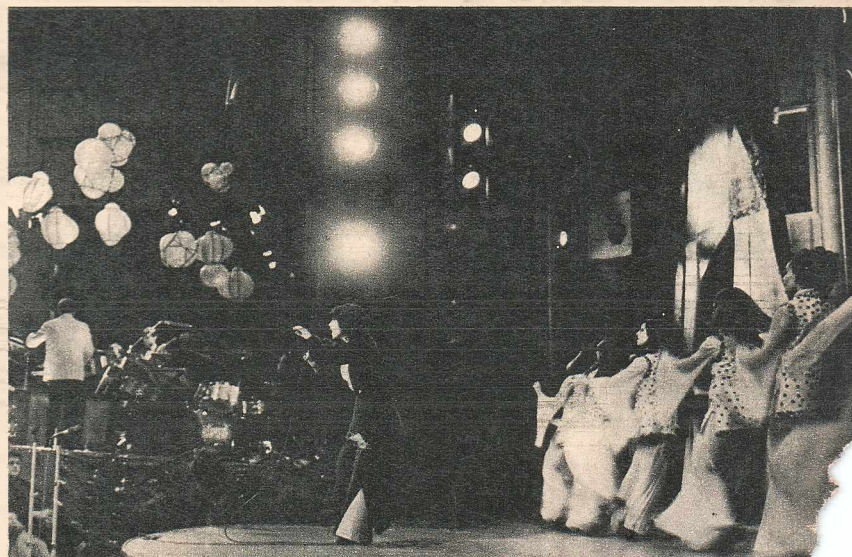
de ziua republicii

Printr-o fericită coincidență, istoria a așezat ziua de naștere a Republicii noastre la sfârșit de an, cînd cumpănim rodul muncii din patru anotimpuri. Azi ni se deschid înaintea, clare și luminoase, contururile noii trepte spre fericire și progres, pe care o vom escalada prin munca și stăruința noastră. Am parcurs un an în care, mai mult decît altădată, țara noastră a devenit un vast șantier, o mare uzină, o școală a conștiinței și eticii socialiste, un an care a continuat — adăugînd noi valențe — drumul ascendent spre făurirea României socialiste, multilateral dezvoltate, de formare a omului nou al zilelor noastre. Cîncinalul a debutat matur, cu succese prestigioase, care confirmă o dată în plus justetea politicii partidului și statului nostru, ce așază în centrul întregii activități bunăstarea poporului, realizarea aspirațiilor omului și a fericirii sale. Cu fiecare an al Republicii, bilanțul este mai bogat, mai cuprinzător, subliniind pregnant calea noastră înainte, spre socialism, spre progres.

Cu un bogat bilanț și cu remarcabile succese se prezintă, acum în prag de an nou, și Grupul industriei de petrochimie din Ploiești, acest veritabil simbol al uneia dintre cele mai tinere ramuri industriale românești. Dintre realizările acestui an vom nota noul produs realizat de întreprindere: polietilena expandabilă, ignifugă și rezistentă la intemperii, sortiment extrem de solicitat în producția conductoarelor electrice și a materialelor electroizolante.

Îmbunătățirea condițiilor de locuit, această componentă esențială a nivelului de trai, a constituit în anii republicii noastre o preocupare permanentă a partidului și statului nostru. Noul oraș Galați reprezintă în această privință o mărturie elocventă. De notat și faptul că în perioada 1971-1975 este prevăzută construirea în țara noastră, din fondurile și cu sprijinul statului, a altor 520 000 apartamente, adică tot atîtea cîte s-au construit în perioada 1961-1970.

Muzica, dansul, vorbele cu duh, într-un cuvînt spectacolul, ne vor reține multe ore în fața micilor ecrane în cele două zile ale Anului nou. Cel puțin aceasta este intenția televiziunii, care a pregătit cîteva programe speciale la care va participa elita teatrului și muzicii ușoare și populare românești.

cicero are cuvîntul

Sala de festivități a Consiliului Central al Asociației juriștilor din R.S. România a găzduit zilele trecute o izbită seară literar-muzicală organizată de Cenaclul literar al juriștilor. După un cuvînt introductiv, rostit de magistratul Gabriel Iosif Chiuzbaian, a fost expusă celebra pledoarie «Pro Archia poeta» de Marcus Tullius Cicero, în traducerea judecăto-rului Mihai Popovici de la Tribunalul Suprem.

A urmat apoi un program de poezie realizat cu concursul actorilor Victoria Dobre Timonu, Adela Mărculescu, Doru Iacobescu, Florin Piersic, Lia Șahighian și Virgil Rata Mogoș (avocat).

Festivitatea a fost încheiată cu un program muzical susținut de către violoniștii Maria Mureșanu («Sonata» de C. Franck) și Igor Turjansky («Romanță» de Svendsen și «Dans țărănesc» de C. Dumitrescu), precum și de către pianista Alexandrina Zorleanu de la Conservatorul «Ciprian Porumbescu».

Întregul program s-a bucurat de un deosebit succes.

„farmec“ de revelion

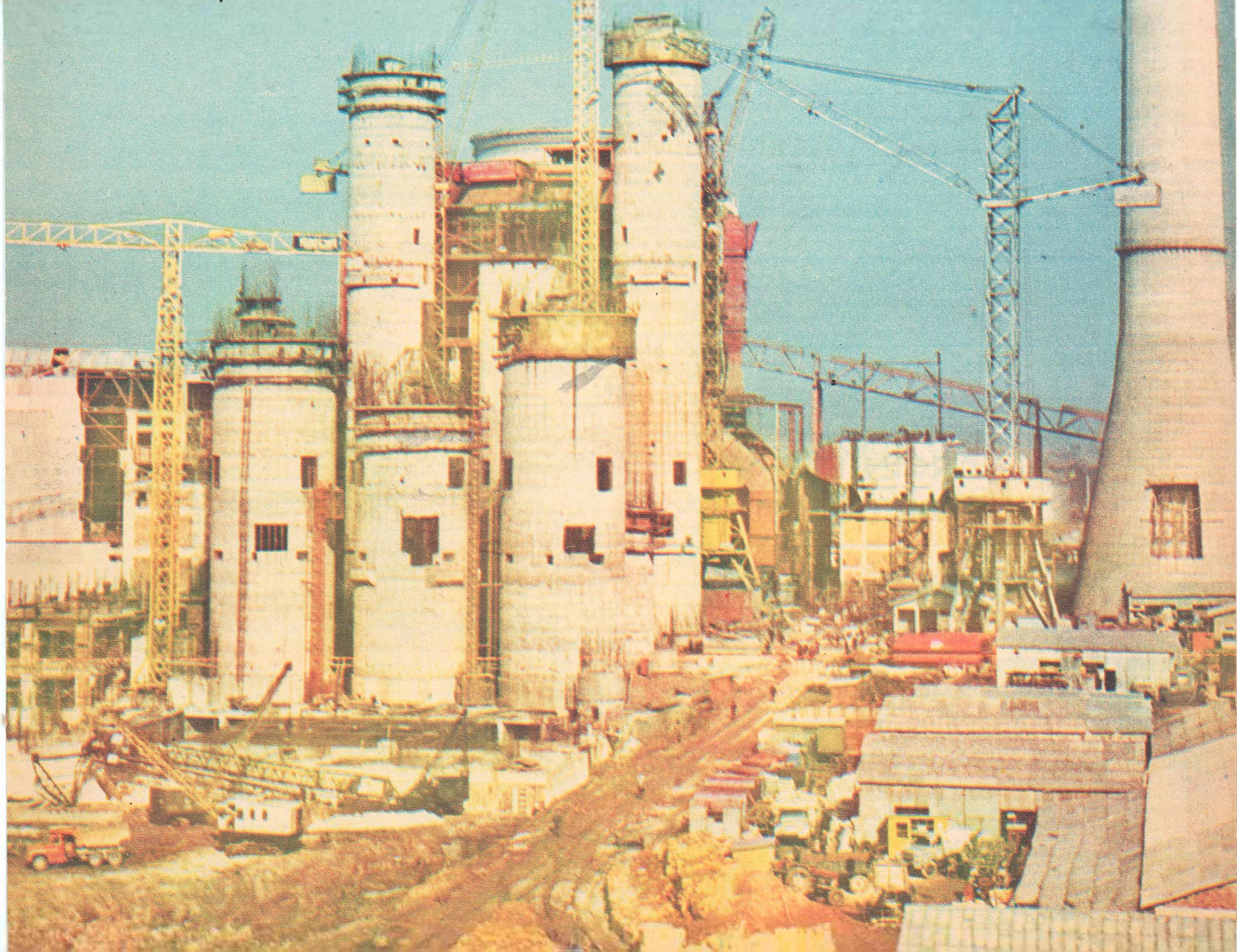
Există oare vreo femeie care n-ar vrea să fie cît mai frumoasă la prima ei întâlnire cu Anul nou? Ne îndoiim! De altfel instantaneul alăturat este o dovadă grăitoare. El a fost realizat la una dintre ședințele de consultații și demonstrații de cosmetică și machiaj care au loc de două ori pe săptămîină la magazinul «Farmec» de pe Calea Victoriei. Subiectul fotografiei? Cosmeticiana Olga Tuduri arată unor tinere cum să se facă mai frumoase pentru revelion. Între altele, reprezentanta «Farmecului» le-a vorbit despre «machiajul personalizat», despre tendințele moderne care renunță la contururi, recomandînd în schimb culorile combinate, suprapuse, cu un efect optimist.

Cu ocazia Zilei Republicii și a Anului nou, colectivul redacțional al revistei «Flacăra» urează tuturor cititorilor săi succese în muncă, sănătate și fericire.

La mulți ani!

o nouă etapă pe magistrala socialismului și comunismului

Ne-am obișnuit ca de fiecare dată cînd trecem pragul unui an nou să facem un bilanț al activității anului parcurs, și pe această bază să privim în față ce avem de făcut, să scrutăm orizonturile ce ni le deschide viitorul. Iată-ne așadar din nou la începutul unui an nou. Cel de-al doilea din cincinalul 1971-1975. Sîntem în plin mers pe calea făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, etapă de covîrșitoare responsabilitate pentru destinul nostru, al tuturor celor peste 20 000 000 de cetățeni ai României. Pentru a face un bilanț oricît de succint, pentru a face o incursiune restrînsă în viitor numai într-un singur material este o dificultate insurmontabilă. De aceea, cu prilejul acestui început de an, am apelat la cîteva personalități din diferite sectoare de activitate, prin intermediul cărora, o dată cu cîteva imagini reprezentative, prezentăm cititorilor noștri aspecte din drumul pe care l-am parcurs în 1971, precum și o mică parte din perspectivele care ni le deschid în diferite domenii ale vieții materiale și spirituale anul 1972 și următorii ani ai actualului cincinal.

VOM CONTINUA ȘIRUL SUCESELOR

de Petru SFERCOCEA
maistru principal la furnale, C.S. Reșița,
Erou al Muncii Socialiste

MUNCESC DE ANI DE ZILE LA FURNALE ȘI CRED CĂ NU MI-O VA LUA NIMENI în nume de rău dacă voi declara că locul meu de muncă constituie adevărata mea casă, aici găsindu-mi adevăratele satisfacții. De fapt, ar fi și greu să gîndesc altfel, eu am îmbrățîșat această meserie de mic, și pe cît mi s-a părut de grea la început — și este! — pe atît am îndrăgît-o mai tîrziu și știu precis că am avut motive. Fiindcă dacă vrei să faci un lucru folositor în viață trebuie să formezi un singur tot, tu și meseria ta. Iar eu pot fi mulțumit că înțîlnesc adesea asemenea oameni printre tovarășii mei de muncă, siderurgiștii, care sînt strîns legați de meserie, care se gîndesc, pot spune, pînă și noaptea la treburile secției. În felul acesta se și explică succesele pe care siderurgiștii reșițeni le obțin lună de lună, an de an. Numai muncind cu toții, umăr la umăr, am reușit să ne depășim angajamentul anual cu peste 5 000 tone fontă. De asemenea, dată fiind importanța problemei consumului de cocs în industria noastră — problemă la fel de presantă și pentru alte țări — colectivul nostru s-a arătat mereu preocupat de găsirea unor soluții care să permită o scădere a consumului de cocs. Rezultatele sînt evidente. Consumul specific a scăzut de la 1 050 kg cocs la tona de fontă în 1960 la numai 590 kg cocs la tona de fontă în 1970. În anul acesta noi ne-am realizat și chiar depășit angajamentul anual la cocsul tehnic cu mult înaintea încheierii anului calendaristic.

Cu toate acestea, deși rezultatele sînt îmbucurătoare, noi sîntem hotărîți să ne intensificăm pe mai departe eforturile, să găsim și alte căi de reducere a consumurilor specifice. În acest sens vom întreprinde noi acțiuni pe linia ridicării temperaturii aerului cald și a utilizării mai raționale a gazului metan.

Îmbunătățirea utilizării energiei termice și chimice va deschide în viitorii ani perspectiva unor investigații legate de folosirea materialelor sortate, funcționarea furnalelor cu presiune ridicată la gura de încărcare, distribuirea corectă a materialelor la gura de alimentare a furnalului etc.

Pentru micșorarea necesarului de căldură, colectivul nostru va cerceta posibilitățile de creștere a conținutului minereului încărcat în furnal. În acest scop se prevede eliminarea într-un procent cît mai mare a calcarului încărcăturii furnalului, prin omogenizarea minereurilor care compun șarja furnalului, prin elaborarea fontei de afinare cu conținut redus de mangan și siliciu, prin micșorarea pierderilor exterioare de căldură.

De asemenea, sîntem preocupați de creșterea gradului de recuperare a materialelor rezultate ca produse secundare în cadrul producției de fontă, cum sînt zgura, gazul de furnal etc. Totodată vom urmări cu o mai mare atenție treburile economice ale secției. Nu trebuie desigur uitat că specificul muncii noastre cere înlăturarea în cel mai scurt timp a unor deranjamente ivite în procesul de elaborare a fontei, aici dovedindu-și priceperea siderurgiștii cu multă experiență. Dar este nevoie, mai ales, de ample acțiuni care să ducă la preîntîmpinarea acestor deranjamente, și pentru secția furnale aceasta va fi o preocupare permanentă.

Conștienți de marea importanță pe care producția de fontă o are în cadrul industriei noastre, de necesitatea reducerii substanțiale a consumului de cocs la tona de fontă, siderurgiștii reșițeni vor continua șirul succesorilor din anul 1971, astfel încît în viitorii ani, la sfîrșitul cincinalului, să raporteze partidului îndeplinirea și depășirea sarcinilor care le-au fost încredințate. E nu numai hotărîrea mea, ci și a colectivului în mijlocul căruia activez.

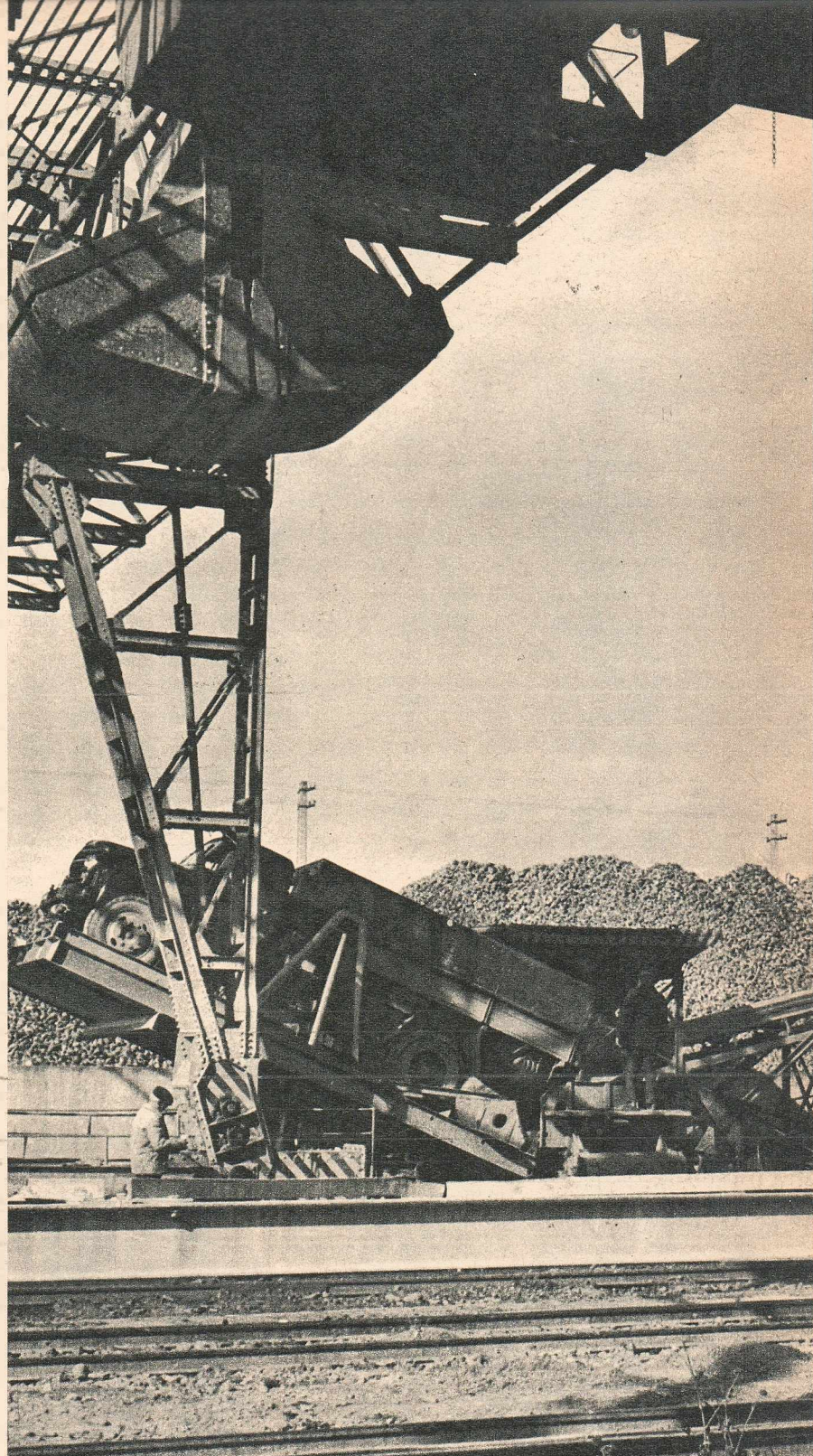
SARCINILE INDUSTRIEI UȘOARE

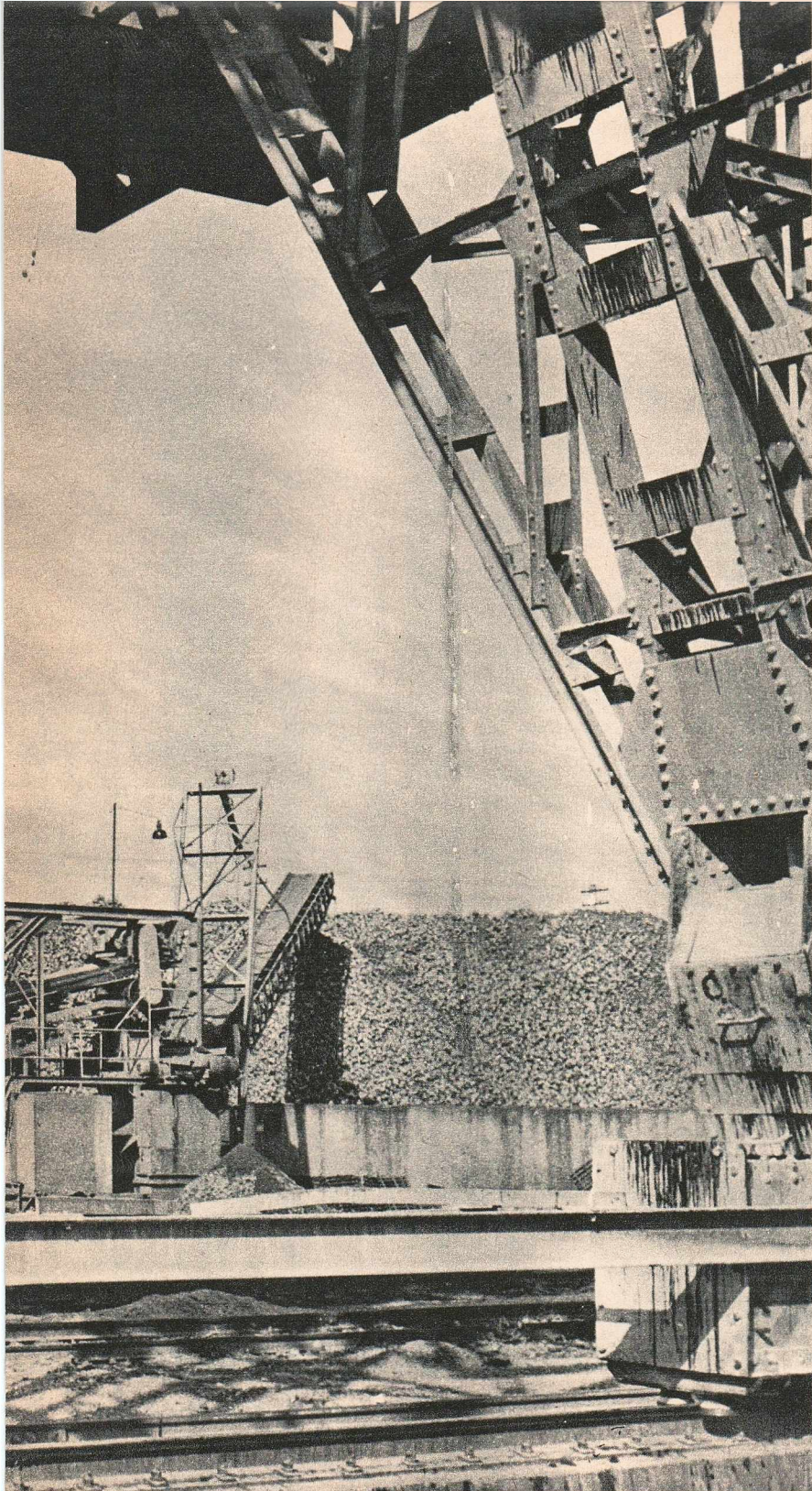
de Tudor AVRAM
adjunct al ministrului industriei ușoare

ÎN CONTEXTUL GENERAL DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE, UN loc important revine și industriei ușoare, chemată să satisfacă cerințele mereu crescînde ale oamenilor muncii, ale întregului popor, cu produse industriale de larg consum, într-o gamă cît mai variată și la un înalt nivel calitativ.

Programul de măsuri inițiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, și aprobat de Plenara C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie 1971, constituie pentru colectivele de muncă din întreprinderile ministerului nostru un factor mobilizator de o deosebită importanță în îndeplinirea și depășirea prevederilor actualului cincinal, mărîț program de dezvoltare multilaterală a economiei și societății noastre.

Realizările întreprinderilor industriei ușoare pe primele 10 luni ale anului 1971, care s-au concretizat în depășirea planului producției globale cu 1,2 miliarde lei, precum și preliminările de realizare a planului la producția globală pe 1971 în proporție de 103,4 la sută sînt o dovadă grăitoare că oamenii muncii din industria ușoară nu vor precupeți nici un efort pentru ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități a acestei ramuri a economiei naționale.

◀ Această monumentală construcție metalică nu-i altceva decât o parte dintr-o instalație a Fabricii de zahăr din Tg. Mureș. Am prezentat-o aici cititorilor noștri pentru că și aici se va prelucra o parte din cele 4 800—4 900 mii de tone de sfeclă de zahăr, adică o mică parte din recolta medie anuală care se prevede a fi obținută în anii 1971—1975.

Directivile Congresului al X-lea al partidului prevedeau o creștere a producției industriale ușoare cu 40—45 la sută în anii cincinalului. Însă datorită mobilizării tuturor resurselor materiale și spirituale ale oamenilor muncii din ramura industriei noastre, a angajamentelor muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor, aceste sarcini au fost îmbunătățite. Ca urmare, la sfârșitul anului 1975 producția industriei ușoare va fi mai mare cu peste 64 la sută față de anul 1970. Creșteri importante au fost prevăzute la acele sortimente care sînt mult solicitate atât de beneficiarii interni cît și de cei externi, ca de exemplu la tricotate — la care producția va crește cu 77 la sută. Sporuri însemnate au fost prevăzute și la acele produse la care în cincinalul trecut nu s-au putut acoperi integral cerințele de consum ale populației. La articolele de porțelan, de pildă, la nivelul lui 1975 producția va crește de peste trei ori, la articolele de sticlărie de aproape două ori, la perdele cu 90 la sută. Livrările la export vor crește față de anul 1970 cu 85 la sută, reprezentînd peste un sfert din totalul producției industriei ușoare.

Problema diversificării și reînnoirii producției constituie un factor de o importanță majoră în satisfacerea exigențelor și cerințelor în continuă creștere de bunuri de consum ale populației și exportului. La finele lui 1975, produsele noi și modernizate vor trebui să reprezinte 90 la sută din totalul producției, față de circa 33 la sută în anul 1971. Astfel, vom ajunge să dispunem de o gamă totalizînd mai mult de 110 000 sortimente, ceea ce înseamnă un spor de 25 000 față de 1970. Pe linia diversificării producției, o atenție deosebită va fi acordată realizării de noi articole de țesături și tricotate din fire naturale în amestec cu fibre sintetice, care au fost mult apreciate de publicul vizitator al celui de-al V-lea Pavilion de mostre, îmbogățirii modelelor de confecții, încălțăminte, de articole de uz casnic, de sticlă, faianță, porțelan, mase plastice și altele.

De asemenea, se va lărgi baza de materii prime, îndeosebi utilizarea firelor și fibrelor sintetice ce prezintă calități îmbunătățite, care va crea posibilitatea fabricării unor țesături cu caracteristici superioare, a pielii sintetice folosite pentru confecționarea unor modele de încălțăminte variate, durabile, ieftine, în pas cu cerințele modei. Institutul de creație industrială și estetica producției, înființat recent în cadrul ministerului nostru, va avea un rol important în diversificarea și modernizarea producției.

După cum reiese din Legea planului cincinal, din fondul de investiții centralizat al statului se alocă o sumă de 15,8 miliarde lei pentru reutilizarea, modernizarea, dezvoltarea capacităților existente, precum și construirii de noi obiective în industria ușoară. Cele 52 de noi întreprinderi vor fi construite mai ales în localitățile cu un potențial economic mai redus și cu un surplus de forță de muncă, cum ar fi Gherla, Salonta, Calafat și Carei. În strînsă concordanță cu această problemă se va urmări calificarea prin școli a peste 80 000 de tineri în numeroase meserii.

Rețeaua de magazine proprii de prezentare și desfacere aparținînd centralelor industriei ușoare — mijloc eficace de cunoaștere cît mai îndeaproape a preferințelor publicului, precum și de satisfacere a cererilor cumpărătorilor — va ajunge în anul 1975 la 150 de unități. Concomitent, volumul livrărilor de mărfuri către fondul pieței va crește în perioada 1971—1975 cu 31 la sută față de cincinalul anterior, ceea ce va asigura o aprovizionare mult mai bună a populației cu produse ale industriei ușoare.

Sarcinile prevăzute în actualul plan cincinal pentru industria ușoară au un caracter realist, mobilizator. Ele țin seama de puterea de muncă, abnegația și entuziasmul sutelor de mii de lucrători, îndreptate spre transpunerea în viață a politicii înțelepte a partidului.

SĂ DĂM TOT CE AVEM MAI BUN ÎN NOI

de Gheorghe BURUC
lăcătuș la secția montaj locomotive
a uzinei «23 August», Erou al Muncii Socialiste

Recoltele anului trecut au asigurat oamenilor muncii din agricultură venituri bune. O dată cu sarcinile pentru anii ce vin vor spori și veniturile lor. Pentru că față de 1970 veniturile reale ale țărănimii muncitoare pe o persoană activă vor crește în 1975 cu 22—30 la sută.

ÎN SEPTEMBRIE AL ACESTUI AN AM TRĂIT UN EVENIMENT, PENTRU MINE copleșitor: am avut marea cinste de a fi distins cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Îmi vine greu să vorbesc despre acele momente. O întreagă uzină mă privea, era de față, cînd secretarul general al partidului mi-a înmînat înaltul titlu. Am trăit cele mai emoționante clipe din viața mea.

Sînt unul — mai sînt și alții — dintre muncitorii cu mare vechime în uzină. De 28 de ani lucrez ca lăcătuș în secția montaj locomotive. Neînterupt, la același loc de muncă. Este poate singurul meu orgoliu. Am muncit în acest interval de timp cu mulți oameni, am văzut crescînd, dezvoltîndu-se sub ochii mei, mii de tineri. Am trăit dezvoltarea, greu de exprimat în cuvinte, a uzinei noastre.

Pot însă să afirm cu toată tăria că anul care s-a încheiat a avut o încărcătură calitativă deosebită de a celorlalți. Ni s-a cerut — ne-a cerut aceasta tovarășul Nicolae Ceaușescu, partidul — să muncim încă și mai bine, și mai inteligent, să ne comportăm în uzină și în afara uzinei ca adevărați membri ai societății noastre socialiste.

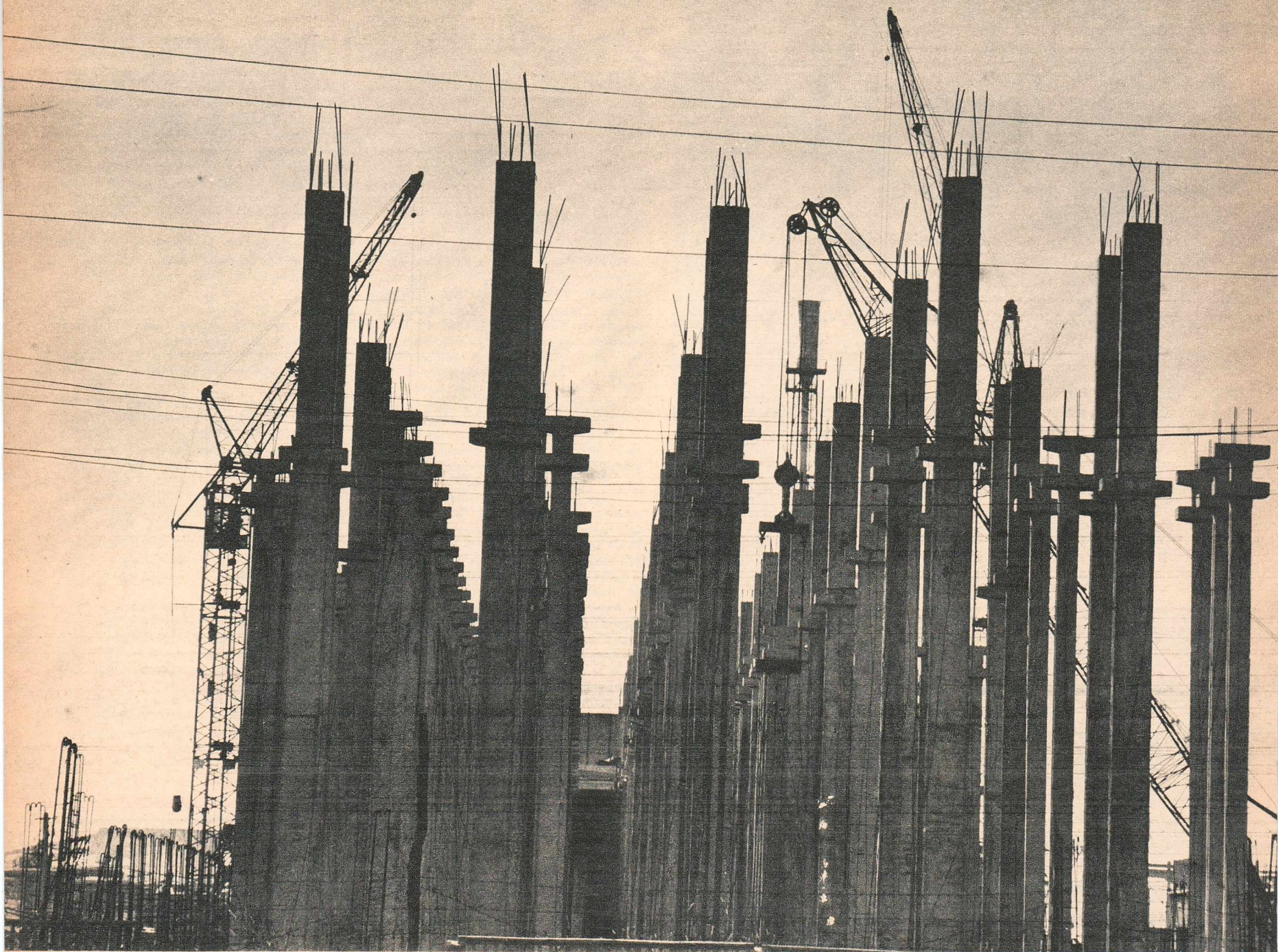
Ca vechi comunist, am considerat că aceste documente atît de importante se adresează direct sufletului, ființei mele. Am căutat, căutam să răspundem printr-o concentrare a tuturor forțelor, capacităților noastre. Împreună cu echipa pe care o conduc, ne-am preocupat de îmbunătățirea calității muncii noastre. Am reușit să realizăm circa 3 000 m de țevă, economii provenite de la instalațiile locomotivelor pe care le montăm. Concomitent, mă preocup ca fiecare tînăr din echipă — și mai mult de jumătate sînt tineri — să devină nu numai bun muncitor, ci și Om în adevăratul înțeles al cuvîntului. Să-și iubească profesiunea, să fie cinstit, să-l preocupe continuu devenirea lui profesională și morală — iată ce căutăm să insuflăm noi, mai vîrstnicii, acestor tineri.

Este, evident, un început. Anul care bate la ușă ne va solicita încă și mai mult. Va trebui să dovedim prin fapte că gîndim și acționăm în chip comunist.

În ce mă privește, caut să-mi îmbogățesc cunoștințele profesionale, fiindcă nici o clipă n-am considerat că știu totul în meseria mea. Voi urma cursuri de reciclare, mi-am propus să cunosc încă de pe acum, în cele mai intime detalii, planul, mecanismul de fabricație a locomotivei de 2 200 CP ce va intra în fabricație în acest an. Este o datorie morală a tuturor muncitorilor cu experiență de a se autoperfecționa, de a dovedi prin propriul exemplu că au dreptul și autoritatea de a îndruma pe cei mai tineri.

Și îmi mai propun ca nici o clipă echipa noastră să nu coboare sub locul III — să zicem — în întrecerea cu celelalte echipe din cadrul secției montaj.

Așadar, intrăm într-un an de intens efort creator — al doilea din cincinalul 1971—1975 — la care cu toții, dînd tot ce avem mai bun în noi, trebuie să participăm.

În prevederile planului cincinal de dezvoltare economico-socială pe perioada 1971—1975 se arată la articolul 9 că: «se vor livra agriculturii îngrășăminte chimice în următoarele cantități exprimate în mii de tone substanță activă»:

1971	1972	1973	1974	1975
938	1 140	1 343—1 475	1 600—1 760	1 955—2 115

Că această prevedere se va îndeplini cu succes o dovedesc noile capacități de producție începute încă din 1971, cum sînt și cele de la «Azomureș» reprezentate în fotografia noastră.

DIALOGUL FRUCTUOS AL ȘTIINȚEI CU PRODUCȚIA

de dr. ing. Constantin I. POPESCU
șef de sector la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie

GRĂȚIE POLITICII ÎNTELEPTE A PARTIDULUI, ȘTIINȚA A DEVENIT, MAI CU SEAMĂ în ultimii ani, un prețios instrument în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate. În expunerea făcută la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat rolul pe care îl îndeplinește știința în România de astăzi, definind-o ca «factor tot mai important în progresul general al societății socialiste».

O ilustrare evidentă a modului în care cercetarea științifică participă la vasta noastră operă constructivă o constituie misiunea care i-a fost încredințată, potrivit orientării date de Congresul al X-lea al P.C.R. pentru cincinalul actual. Esența acestei misiuni — și toți cei care lucrează în cercetarea științifică sînt pe deplin conștienți de aceasta — constă în a asigura legarea științei de imperativele dezvoltării economice și sociale a țării. În planul cincinal al cercetării științifice, acest principiu fundamental este concretizat prin direcțiile principale de cercetare care vizează lărgirea bazei de materii prime și valorificarea lor superioară, perfecționarea tehnologiilor și elaborarea altora noi, reducerea importului de licențe și documentații, sporirea contribuției științei la micșorarea cheltuielilor de producție, la creșterea productivității muncii sociale, la îmbunătățirea calității și diversificarea produselor, sintetizarea unor noi materiale și înlocuitori, creșterea producției agricole, ocrotirea sănătății populației și îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă și de viață ale poporului nostru.

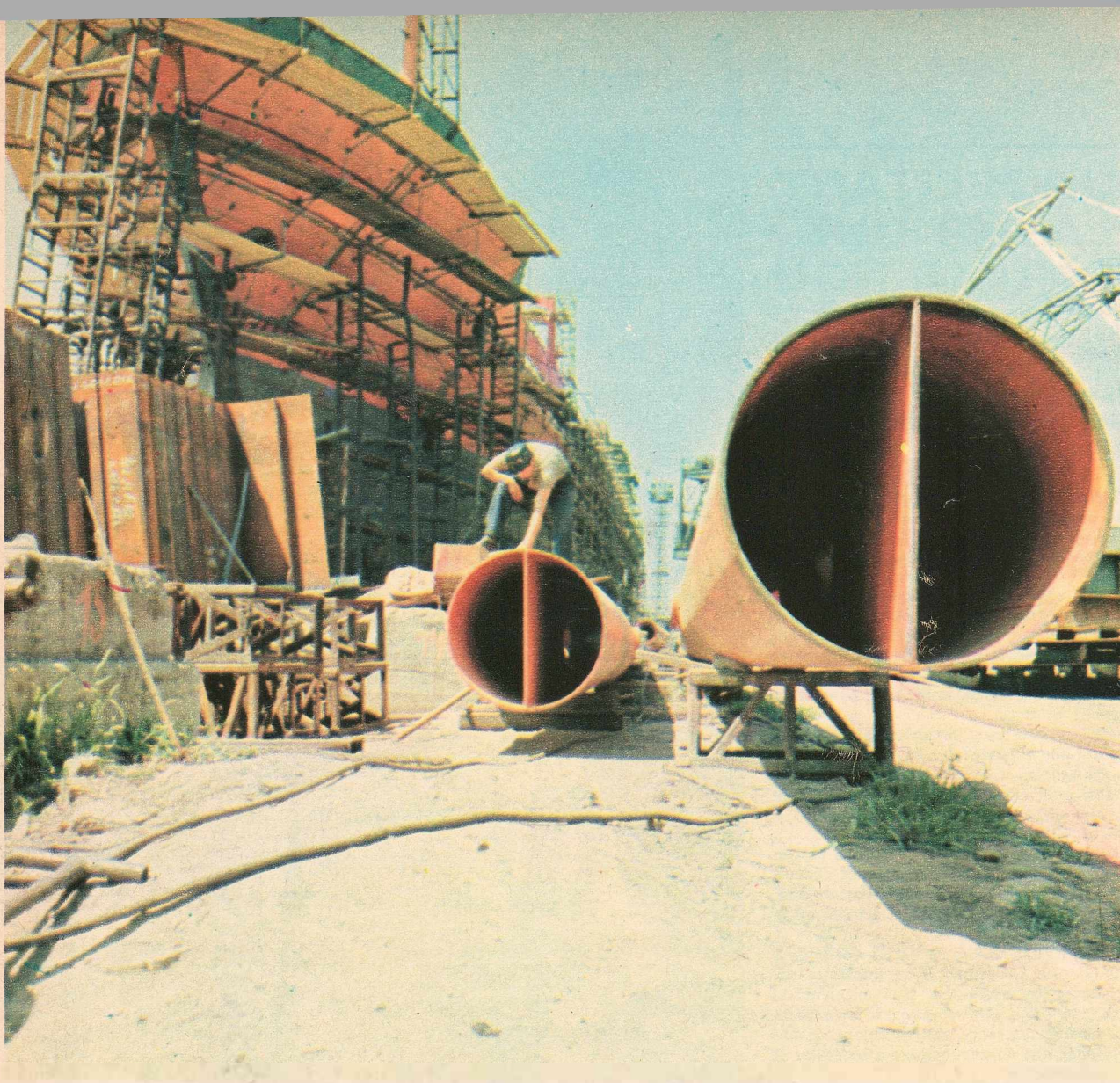
Eforturile proprii ale cercetătorilor noștri sînt chemate să determine creșterea aportului științei românești, a concepției proprii în dezvoltarea multilaterală a economiei naționale, astfel încît întreg potențialul creator de care dispune țara noastră să fie pus plinar în valoare.

Structura dată planului cincinal al cercetării științifice îi indică în chip evident orientarea tematică. Cea mai mare parte a temelor stabilite, circa 70 la sută, sînt consacrate cercetării tehnice, industriale, cu accent asupra unor ramuri esențiale cum sînt construcția de mașini, industria chimică și de prelucrare a țiteiului, industria extractivă, siderurgia, metalurgia neferoasă. Cercetarea științifică în actualul cincinal va stăruie în domeniul științei, de la care sînt de așteptat în mod deosebit rezultate importante pentru creșterea resurselor materiale și perfecționarea tehnologiilor: fizica nucleară, informatica și tehnica de calcul, biologia și genetica moleculară, chimia polimerilor, chimia sărurilor topite, aplicațiile matematice în economie și altele.

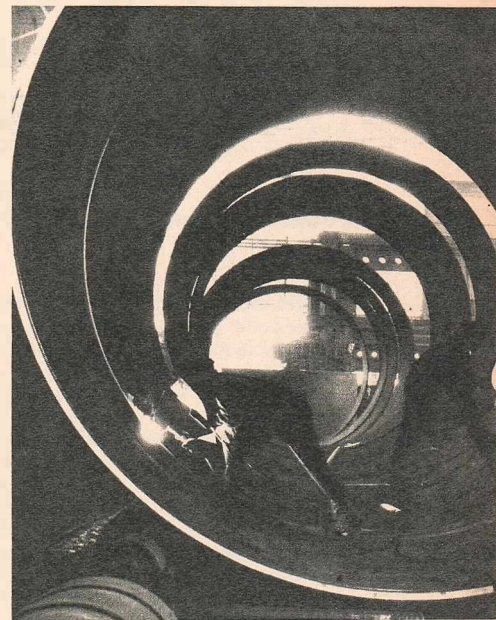
După cum se știe, încă înainte de încheierea cincinalului precedent, sub îndrumarea directă a conducerii de partid, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie a elaborat — ca rezultat al unui amplu efort colectiv — 25 de programe prioritare, acțiuni complexe, inițiate astfel pentru prima oară în țara noastră. Ele privesc obiective majore ale dezvoltării economice și sociale și pe linie de cercetare științifică reprezintă circa 40 la sută din temele de cercetare înscrise în planul de stat.

Acordînd o mare atenție dezvoltării științei, partidul comunist, statul socialist au asigurat extinderea bazei materiale necesare desfășurării cu succes a cercetării. Ea se concretizează în cei 4,5 miliarde de lei care vor fi investiți în acest scop de-a lungul întregului cincinal (față de 1,7 miliarde de lei în cincinalul precedent). Munca științifică va fi îndeplinită de 62 000 de salariați, număr aproape dublu în comparație cu cincinalul încheiat. Se așteaptă ca ei să producă, prin cercetările pe care le vor efectua, valori materiale estimate la 66 de miliarde de lei.

Desigur, cifrele în sine nu reprezintă totul. Ele ne dau însă imaginea unui efort care, neîndoielnic, va fi mare și va îndreptăți speranțele pe care întregul popor și le pune în știință și oamenii ei.

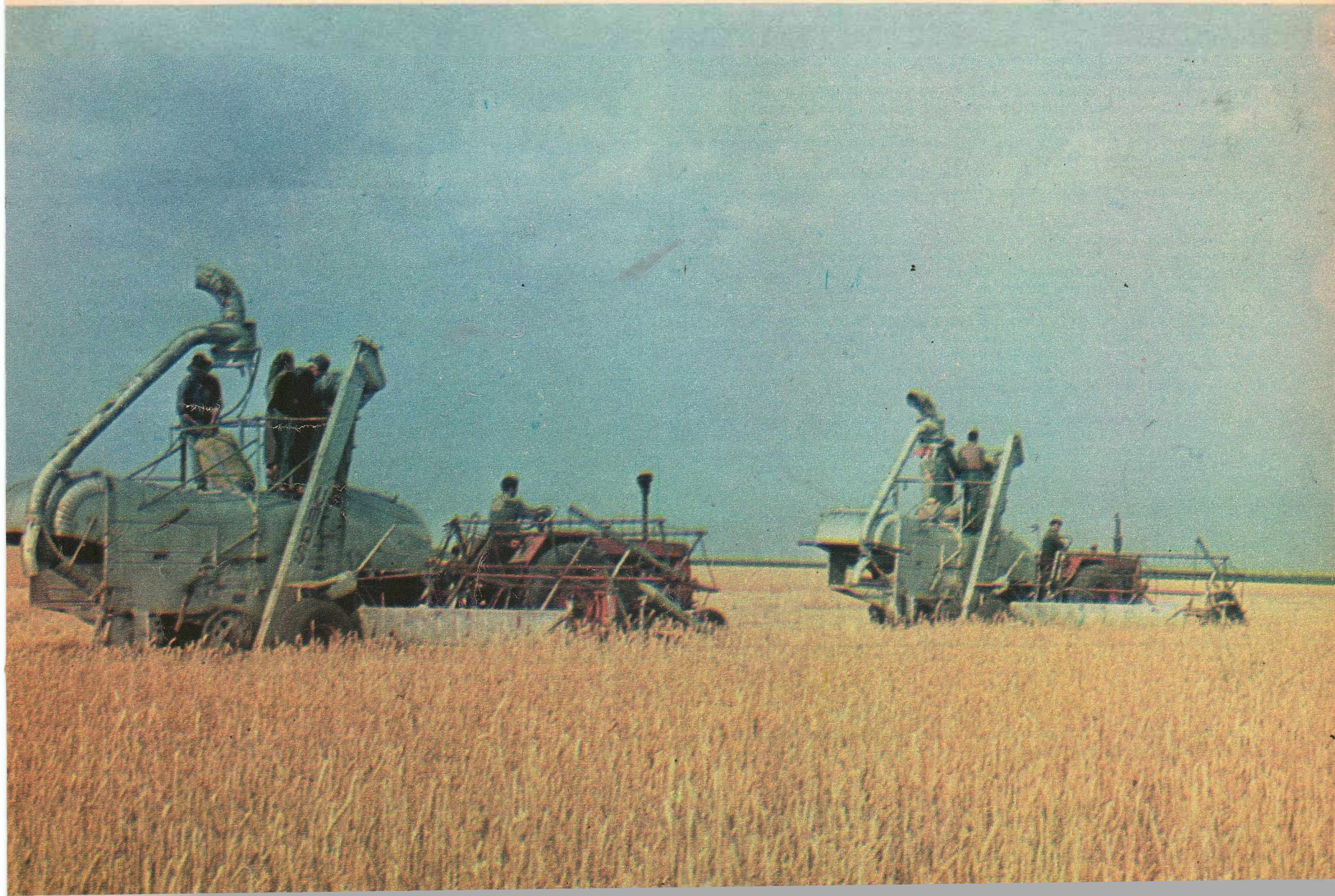

◀ În 1972 vom realiza construcții navale în valoare de 2,6 miliarde lei, iar în ultimul an al cincinalului navele construite în șantierele navale românești, în afară de faptul că vor însuma o producție în valoare de 4 miliarde lei, vor număra și nave de mare capacitate dotate cu o tehnică ultramodernă.

▶ Dacă pentru 1971 prevederile planului cincinal indicau la industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor o producție globală de 85,7 miliarde lei, pentru anul 1972 aceasta se ridică la 98,8 miliarde, iar la sfârșitul cincinalului va depăși impresionanta sumă de 147 miliarde lei.

▶ Acest peisaj obișnuit al ogoarelor noastre în plină campanie de recoltare vă reamintește că parcul de tractoare va cubrinde în 1972 113 600 de unități, la care se vor adăuga 4 300 de combine autoprofusate.

PROFESORUL – UN MILITANT ACTIV ÎN AMPLA ACȚIUNE DE FORMARE A OMULUI NOU

de dr. AI. HANȚĂ
prodecan, Facultatea de limba și literatură română-București

ÎN COMPLEXUL PROCES DE CREȘTERE A VIITOARELOR CADRE DE SPECIALIȘTI necesari economiei și culturii noastre în continuă dezvoltare și diversificare, plecăm de la premisa că o temeinică pregătire profesională și științifică rămâne inoperantă și insuficientă atâta vreme cât nu este dublată de o fermă pregătire politică. Profesorul de limba și literatură română nu este și nu poate fi un simplu «emițător» de cunoștințe «ex cathedra». În zilele noastre, în condițiile în care necesitatea «mersului înainte» solicită plener toate energiile, noțiunea școală și-a modificat sensurile iar instituția și-a sporit obligațiile pînă la cuprinderea întregii societăți. Sub imperativul avîntului științei și tehnicii toată lumea învață, iar sporirea avuției materiale, înflorirea întregii țări, stimulate de transformarea revoluționară a întregului popor, — producător de bunuri și în același timp proprietar al mijloacelor de producție — pun cu acuitate problema perfecționării conștiinței oamenilor, a unor relații sociale bazate pe demnitate, cinste și echitate.

Într-un asemenea context, profesorul, dacă vrea să-și respecte menirea nobilă de slujitor al luminii, rămîne un student perpetuu în sensul bun al cuvîntului, care învață pentru sine și pentru a putea transmite și altora ceea ce acumulează. Concomitent, în aceeași unitate, prin eliminarea falsei separații dintre specialist și activist politic, el este un militant lucid și neobosit, pentru care scopul ultim al întregului efort îl reprezintă contribuția la întronarea unei atitudini noi, socialiste și comuniste, față de muncă și viață.

Strădania pentru cultivarea și răspîndirea valorilor limbii și literaturii române, cărora li se asociază organic sensurile înalte ale culturii universale, nu poate fi concepută în afara unui contact viu cu oamenii și realitățile satelor și orașelor noastre, a unei participări directe, conștiente și devotate la dezvoltarea tuturor marilor probleme pe care o actualitate în plină mișcare creatoare le generează continuu.

Acestea sînt doar cîteva dintre adevărurile de necontestat, cărora recente documente de partid, îndemnurile înțelepte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu le-au imprimat noi înțelesuri și perspective. În virtutea lor, Universitatea, ca instrument prin excelență al educației și credincioasă tradițiilor sale progresiste, patriotice, dintotdeauna, își orientează întreaga activitate, la sfîrșitul acestui prim an al cincinalului, spre găsirea celor mai eficiente căi de perfecționare a procesului instructiv-educativ, de zdruncinare a inerțiilor și înlăturare a fenomenelor de automulțumire sau indiferență.

Dezbateră aprofundată a documentelor de partid în adunări deschise, ținute la nivelul facultății, al anilor de studii, în cadre și grupe de partid, a pus în evidență la Facultatea de limba și literatură română a Universității din București, pe de o parte, adevărată deschisă și entuziasă a tuturor cadrelor didactice și a studenților la chemarea partidului pentru intensificarea muncii de educație, iar pe de altă parte a contribuit la sporirea sentimentului de responsabilitate al celor ce lucrează aici, peptu prezentul și destinele viitoare ale învățămîntului și ale culturii noastre.

Organizația de partid, decanatul și asociația studenților au întocmit un plan comun de măsuri care vizează atât activitatea studenților cît și a profesorilor, urmîrindu-se îmbunătățirea planurilor și programelor de învățămînt, revederea cursurilor editate cît și a celor în pregătire, întărirea disciplinei și a ținutei intelectuale universitare, reorganizarea pe baze noi a învățămîntului politic etc.

O atenție deosebită este acordată îndrumării nemijlocite a studenților, vizitelor în cămine și la cantine, practic, întreg corpul profesoral fiind antrenat în munca, așa-zis extra-universitară, cu studenții.

Avem prevăzute simpozioane, seri literar-muzicale, întâlniri cu personalități ale vieții politice și culturale. Cercurile științifice, cu o tematică revăzută și axată pe probleme de mare actualitate, au fost reorganizate, numindu-se noi îndrumători, iar cenaclul literar, care intenționează ca în cinstea celei de-a 50-a aniversări a U.T.C. să editeze o plachetă de versuri patriotice și sociale, ține ședințe de lucru în fiecare duminică.

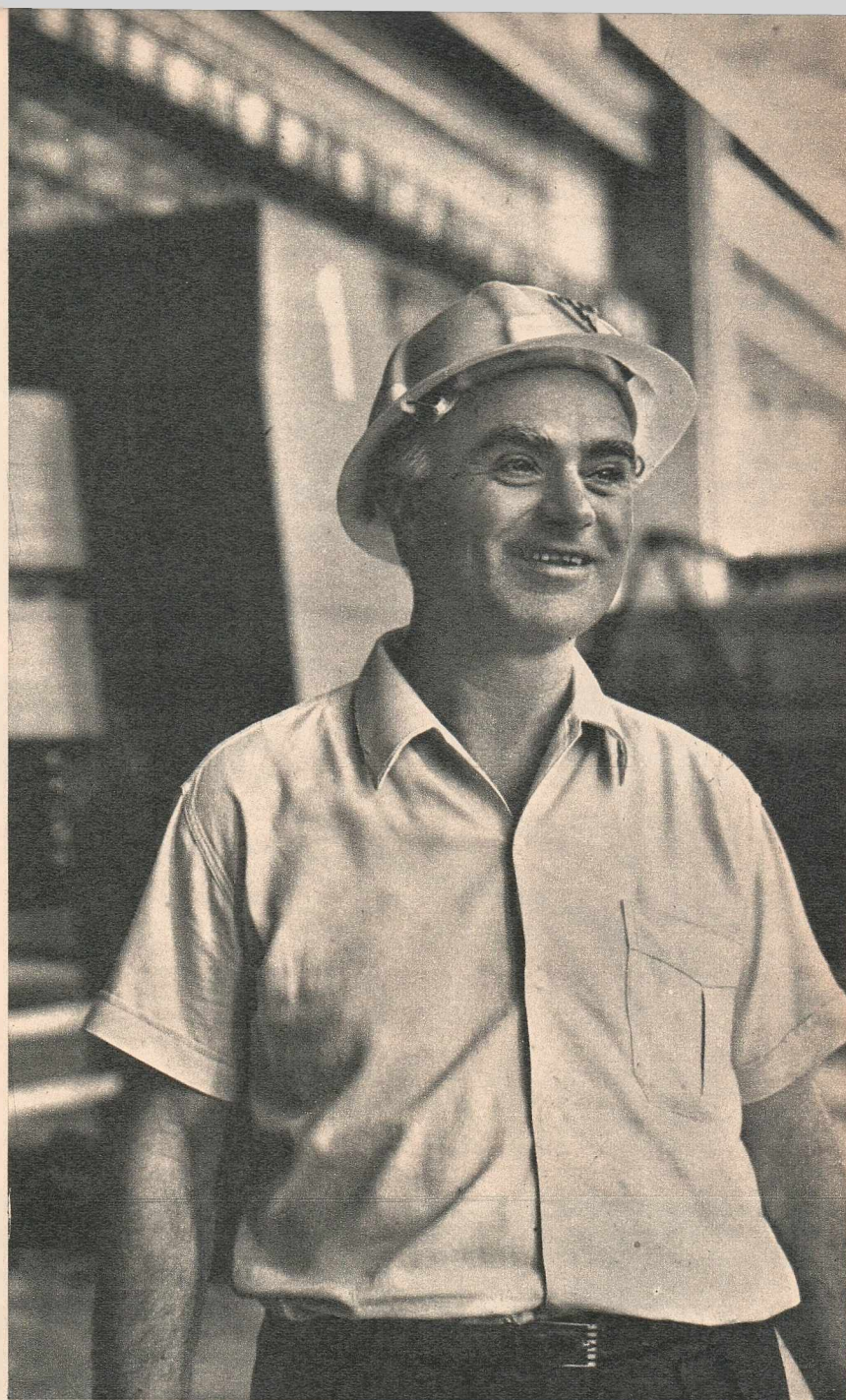
Un element inedit, menit să familiarizeze studenții cu viitoarea lor profesiune, îl constituie începerea orelor de activitate practică în bibliotecile și editurile bucureștene. Coroborată cu orele de practică pedagogică, efectuată în anii mai mari, această activitate are darul de a completa armonios cunoștințele de specialitate și oferă certitudinea că, la sfîrșitul studenției, absolvenții noștri vor fi capabili să rezolve în cele mai bune condiții problemele pe care învățămîntul și cultura le vor pune în fața lor.

Începînd din acest an, studenții anului I beneficiază de posibilitatea unei duble specializări. Absolvirea lor va coincide cu sfîrșitul actualului cincinal, cînd în țara noastră se va încheia generalizarea învățămîntului de 10 ani. Rezultatele obținute în acest an ne îndreptătesc să credem că la sfîrșitul cincinalului succesele noastre în educarea și formarea viitorilor profesori vor fi la înălțimea celorlalte realizări din economia și cultura noastră.

DE VEGHE PENTRU SĂNĂTATEA PLANTELOR

de dr. docent Martin HAMAR
membru corespondent al Academiei de Științe Agricole și Silvici,
șef de laborator la Institutul de cercetări pentru protecția plantelor

LA SFÎRȘITUL FIECĂRUI AN VECHI ȘI ÎNCEPUTUL ANULUI NOU CARE-I URMEAZĂ, oamenii se concentrează în recapitulări și în riguroase planuri pentru viitor. Nu este un obicei convențional, ci o tradiție pătrunsă de cea mai adîncă sinceritate.

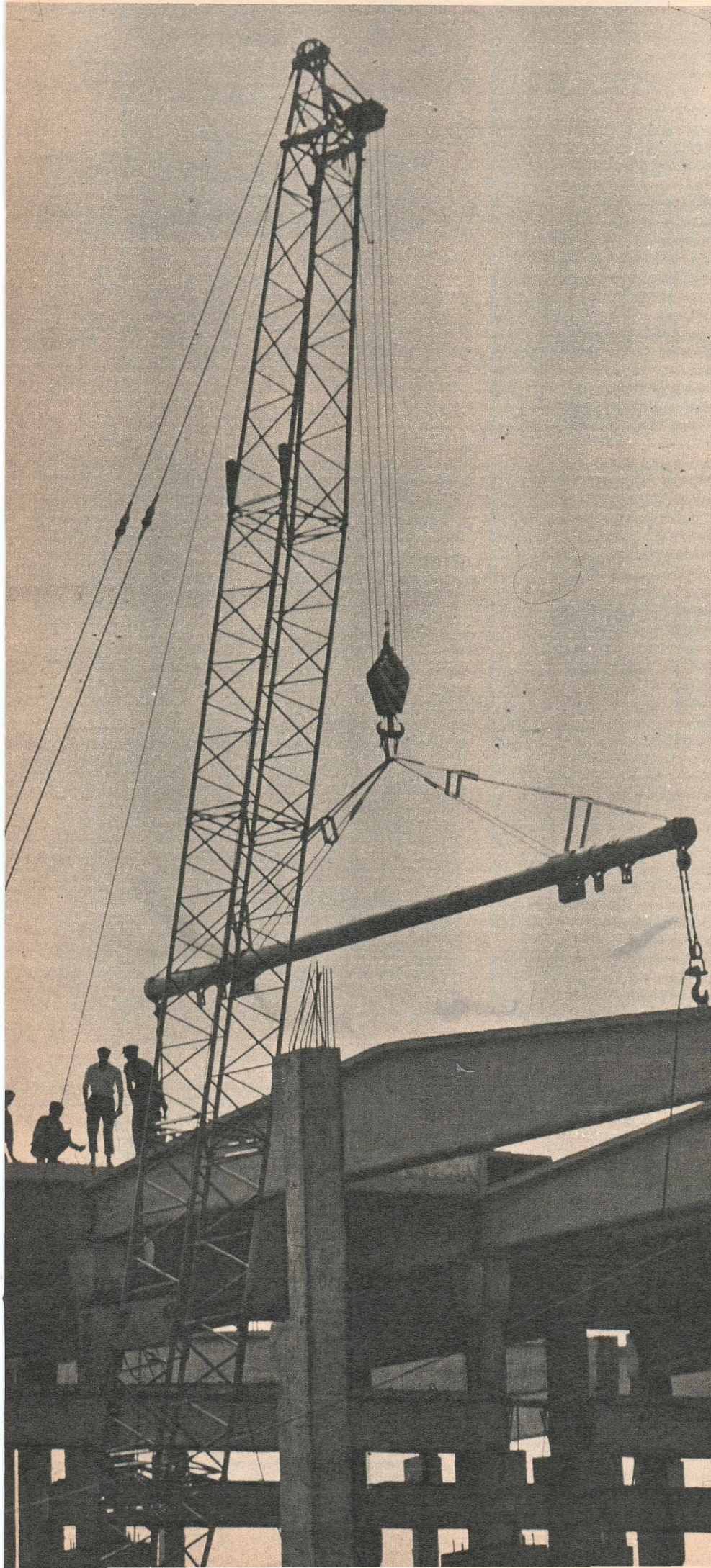
O figură reprezentativă a cincinalului: Eroul Muncii Socialiste Gheorghe Sălăjeanu, care a lucrat de la început la edificarea sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier, lucrare de mare importanță, unde s-au înregistrat mari succese în anul 1971.

Pentru mine și colegii mei de laborator, anul 1971 a însemnat un șir de consistente satisfacții. Cercetările noastre s-au materializat, și de rîndul acesta, în soluții practice, dintre care unele au și început să-și dovedească eficiența. Bunăoară, lucrătorii din agricultură — mai ales cei din Dobrogea și Cimpia Bărăganului — au întîmpinat în fiecare primăvară dificultăți serioase, pricinuite de invazia unor dăunători în culturile de porumb și floarea-soarelui. Abia pusă în pămînt, sămînța ieșea bob cu bob, aproape la suprafața solului, înainte chiar de a avea timp să încolțească. Din cauza acestor ravagii, nu o dată a fost necesară o nouă însămînțare pe sute și sute de hectare. În 1971 institutul nostru a elaborat o metodă pentru combaterea acestor dușmani ai culturilor, metodă predată beneficiarilor din agricultură.

În planul nostru de cercetări figurează, de asemenea, și o altă temă de mare însemnătate pentru pomicultura din regiunile premontane. Numai la I.A.S.-Batoș, — județul Mureș — într-o livadă relativ tînără, cei 7 000 de pomi între 3 și 10 ani au fost împiedicați să dea rod sănătos, cauza fiind atacul persistent al unor rozătoare. Pentru a pune capăt acestor stricăciuni, care costă foarte mulți bani și trudă, laboratorul nostru a aplicat — deocamdată experimental — o metodă care va ocroti livezile, astfel ca merlele și perele, în special, să poată apuca vremea culesului sănătoase și rumene. Această strădanie a noastră va căpăta finalitate în 1972, an în care ne-am făgăduit să ducem la bun sfîrșit și alte acțiuni de lungă durată, paralele cu abordarea unor teme noi. Sănătatea și vigoarea pășunilor, a trifoiștilor este o chestiune de care noi, cercetătorii laboratorului condus de mine, sîntem profund responsabili. În acest an vom relua experiențele cu izotopi radioactivi pentru marcarea traseului subteran al rozătoarelor, pentru elucidarea unor aspecte legate de migrația lor. Aceste experiențe, rezultatele lor de pînă acum ne-au impus și pe plan mondial. De altfel cercetătorii noștri sînt angajați și într-o contribuție exact stabilită în Programul biologic internațional.

Perspectivile muncii noastre sînt pe deplin clarificate și nu de o zi sau două. Nu ne putem lăuda că este doar meritul nostru. Iată, ne aflăm la începutul celui de-al doilea an al cincinalului și certitudinea lucrului care ne stă în față a fost elaborată pentru întregul popor în ampla lucrare de viață și de muncă pe care a chibzuit-o conducerea partidului. Capitolul care ne revine nouă, oamenilor de știință, este la fel de limpede ca și al tuturor celorlalți lucrători din toate sectoarele de activitate. Privind cu luciditate și spirit de răspundere sarcinile care stau în fața cercetătorilor, ne acordăm pasul ritmului tuturor oamenilor muncii din România care, împreună, indiferent de profesie sau naționalitate, sînt angajați în nobila cauză de edificare socialistă a patriei, transformînd în fapte politica științifică a partidului.

Investițiile industriale țin seamă de repartizarea armonioasă pe întreg teritoriul țării a noilor unități economice. Dovadă este și noua uzină de vapoane în curs de construcție în orașul Caracal.

TEATRUL

de Henri WALD

Afirmația că «teatrul este un limbaj» și că deci poate fi analizat ca atare cu ajutorul lingvisticii structurale decurge, în ultimă instanță, dintr-o inversiune ilicită a propoziției: «limbajul este un mijloc de comunicare». Este adevărat că limbajul este un mijloc de comunicare dar nu mai este adevărat că orice mijloc de comunicare este un limbaj. Teatrul este un mijloc de comunicare, dar nu este limbaj. Spre deosebire de limbaj, sistemele nelingvistice de comunicare nu sînt «dublu articulate» — enunțurile în moneme și monemele în foneme — și deci stabilesc raporturi directe între semne și sensibilitate fără să mai treacă prin vorbire. De aceea, sistemele nelingvistice se deosebesc de limbaj și prin modalitatea comunicării. Prin limbaj, oamenii comunică unii cu alții, cel ce recepționează avînd posibilitatea să răspundă celui care i s-a adresat pe aceeași cale și prin același cod. Prin celelalte sisteme de semne, unii comunică altora anumite mesaje, fără ca cei ce le recepționează să aibă posibilitatea să răspundă pe aceeași cale și prin același cod. Una este să comunici cu cineva și alta este să comunici cuiva. Unii experimenterii au reușit să comunice anumite mesaje unor albine, dar n-au izbutit să comunice cu albinele...

Teatrul comunică spectatorilor mesajul autorilor, dar spectatorii nu pot să răspundă decît prin aprobare sau refuz. Totuși, spectatorul de teatru are o experiență proprie, care se află cam la distanță egală între activitatea intelectuală a cititorului și pasivitatea intelectuală a telespectatorului, între meditația pe care o cere lectura și extazul pe care îl permite televizorul. (Firește, nu mă gîndesc aici la cititorii de cărți care privesc o emisiune de televiziune, ci la telespectatorii care nu mai citesc nici o carte.) În vreme ce telespectatorii, închizînd sau deschizînd televizorul, nu pot influența cu nimic emisiunea, spectatorii de teatru, aplaudînd sau fluierînd, rîzînd sau plîngînd, pot exercita o anumită influență asupra desfășurării spectacolului.

Spectatorul de teatru, integrat în mijlocul unui public, nu citește solitar un text, ci asistă și într-un fel participă la niște evenimente pe care este însă chemat nu numai să le simtă, dar și să le interpreteze. Teatrul realizează nu atît prin cuvinte cît prin evenimentele reprezentate un circuit continuu între idei și realitate. Există o deosebire calitativă între comunicarea prelingvistică, prin semnale, și cea postlingvistică, prin semne.

În competiția contemporană dintre «carte», care cultivă cu precădere intelectul, și «televizor», care vizează cu precădere sensibilitatea, teatrul este un mijloc de comunicare capabil să mențină echilibrul dialectic dintre afectivitate și rațiune, fără să anuleze distanța dintre ele. Că teatrul este un mijloc specific de comunicare și de gîndire o dovedește și faptul că un text creat cu un alt mijloc — cel epic, de pildă — rezistă punerii în scenă.

Prin importanța pe care o acordă textului și prin interpretarea lui audiovizuală, teatrul este în stare să evite atît degradarea reflecțiilor intelectuale în reflexe senzoriale, cît și uscarea substanței afective a ideilor. Actorul trebuie deci să emoționeze spectatorul, dar pentru a-l pune pe gînduri. Realizînd unitatea contradictorie dintre trăire și gîndire, el poate evita atît sentimentalismul cît și moralismul.

Distanța pe care actorul o pune între el însuși și personaj este menită să înlesnească spectatorului parcurgerea distanței dintre ce vede și ce trebuie să înțeleagă. Cu cît gîndul este mai abstract și mai general cu atît trăirea trebuie să fie mai stilizată și mai rafinată.

Prin felul în care a pus în scenă «Regele Lear», Radu Penciulescu a cerut publicului să depășească tristețea stîrnită de nerecunoștință și să înțeleagă esența tragică a unui personaj care acționează în răsărul istoriei. Nu se mai poate face astăzi teatru numai cu sentimente. Este necesară o cultură din ce în ce mai temeinică. Este însă tot atît de adevărat că nu se poate face teatru nici cu idei netrăite.

Între Stanislavski și Brecht nu există numai o contradicție, ci și o unitate. Referindu-se la modul în care Brecht îl completează pe Stanislavski, Michel Vinaver scrie: «O dată evidența creată, ea trebuie transformată în inteligibilitate».

Dar evidența nu devine inteligibilă decît dacă spectacolul o scoate din anonimatul familiarității și o așază sub lumina critică a gîndirii.

Brecht spune că teatrul este chemat, în epoca noastră, să «determine publicul a se uimi și aceasta cu ajutorul unei tehnici a îndepărtării de ceea ce ne e familiar». Controlîndu-și trăirea prin gîndire și însușindu-și gîndirea prin trăire, actorul nu va fi chiar regele Lear, ci va prezenta personajul din unghiul de vedere contemporan al regizorului. Spectatorul trebuie să rămînă conștient că actorul nu este însuși personajul, iar reprezentarea nu este însăși împlinirea. «După cum actorul e ținut să nu-și amăgească publicul, făcîndu-l să creadă că pe scenă ar sta nu el, ci personajul ficțiunii — scrie Brecht — tot așa el este ținut să nu-l amăgească nici în credința că ceea ce se petrece pe scenă nu a fost trecut în prealabil printr-un studiu, ci că s-ar petrece întia și singura dată». Altfel, gîndirea spectatorului ar fi împiedicată să atingă generalitatea individualizată pe scenă.

Teatrul «care se adresează mai întîi simțurilor în loc să se adreseze mai întîi spiritului ca limbajul vorbirii», scria Antonin Artaud, trebuie să devină un fel de demonstrație experimentală a identității profunde dintre concret și abstract».

Între activitatea preponderent intelectuală a cititorului și trăirea preponderent senzorială a telespectatorului, spectatorul de teatru se află în situația de a-și conceptualiza trăirea și de a-și trăi conceptele.

Preocuparea permanentă pentru bunăstarea oamenilor muncii se caracterizează în actualul cincinal și prin investițiile substanțiale destinate ridicării a numeroase edificii de cultură, sanitare, de interes gospodăresc, construcții de locuințe și multe altele. În imaginile noastre vă prezentăm noul și modernul spital din Rimnicu Vilcea, Casa de cultură din Petroșani, hotelul Continental din Timișoara și magazinul Big din București.

UNDE N-AJUNGE OMUL, AJUNGE NOUL

de Grigore BICA
președintele C.A.P.-Frâsinet, jud. Ilfov

ÎN COMUNĂ LA NOI SE AJUNGE GREU. CASELE CE LE AVEM, GOSPODĂRIILE, cooperativa, viața noastră se petrec în inima inimii Cîmpiei Dunării. Prin alte locuri mai poți spune: comuna asta vine înspre Călărași, ori aproape de Lehliu, sau dincolo de Ciulnita. Dar pentru Frâsinetul nostru, cum să zicem? Iată pe unde se poate ajunge la el: pe valea Mostiștei, la vale de Gurbănești; mai este alt drum prin Valea Argovei; iar cînd e vreme rea, rea de tot, se mai poate încerca prin partea cealaltă, pe la Mănăstirea.

Aicea fiind, noi facem agricultură. Dar nu oricum. Vedeți dumneavoastră, noul, tehnica și agrotehnica au răzbit și la Frâsinet o dată cu agricultura socialistă. Și țîn să arăt că au răzbit nu oricum, ci cu succes și s-au consolidat.

Ne mîndrim cu rezultatele anului încheiat. Din cele 2 245 de hectare ale noastre, am semănat 521 ha cu porumb. Ne planificasem să obținem de pe ele o recoltă medie de 4 482 kg la hectar. Ei bine, am obținut 6 500 kg porumb boabe la hectar, succes care ne-a făcut să mărim producția planificată pentru anul care începe la circa 5 000 kg în medie. Și la grâu

am obținut o recoltă bună, care ne face să urcăm media planificată pentru 1972 de la 2 800 la aproximativ 3 000 kg la ha; la sfeclă de zahăr ne propusese în 1971 să scoatem cîte 42 000 kg și am recolatat cîte 45 000-46 000 kg de pe fiecare hectar.

Desigur că nu ne ocupăm numai de cultura vegetală mare. Avem și un puternic sector zootehnic, care ne-a adus în anul încheiat venituri de peste 4 milioane de lei.

Pe întreaga cooperativă, producția globală realizată în anul care s-a sfîrșit a fost cu 3 milioane de lei mai mare decît cea planificată, adică a însumat aproape 20 de milioane. Așa se face că averea obștească a ajuns în jur de 15 milioane de lei. Producția globală pe o normă convențională a fost de aproape o sută de lei, deci o dată cu averea obștească au crescut mult și veniturile membrilor cooperatori. Ei sînt foarte mulțumiți. A lor a fost munca, ale lor sînt roadele, și dacă m-ar întreba cineva care este secretul rezultatelor noastre bune așa spune: hîrnicia oamenilor, plus tehnica modernă, plus respectarea democrației interne. A fost pe la noi un ziarist care s-a interesat cum respectăm noi democrația internă și a scris: «Cooperativa cu o mie de președinți». Apoi chiar așa este. Spun toate acestea deoarece nu putem face bilanțul anului 1971 fără să socotim la roade și sporul de experiență, de noi învățăminte și indicații date de partid privitor la democrația internă.

Stăm în pragul noului an și ne facem socoteli pentru viitor. Ce așteptăm noi, cooperatorii din Frâsinet, de la anii ce vin? Desigur că, mai întîi de toate, roade bune și belșug, hîrnicie tot mai mare. Țăranul obișnuiește să-și dorească întîi și întîii vreme bună. Ei bine, noi nu ne gîndim în mod special la vreme, sau mai bine-zis de dorit ne dorim ploaie la timp, dar nu din cer, ci din pămînt. Adică vom avea în anul ce vine 800 de hectare irigate, iar pînă la sfîrșitul cincinalului întreaga suprafață arabilă a cooperativei. Sîntem cuprinși în marele sistem de irigații «Mostiștea». Pămîntul nostru va avea apă cît și cînd îi va trebui. Se fac investiții serioase pentru ogoarele frâsinenilor, chiar așa cum sîntem noi situați, în inima inimii Cîmpiei Dunării, într-o comună la care se ajunge destul de greu dacă vrei să vii în plimbare.

O ETAPĂ IMPORTANTĂ PENTRU DEZVOLTAREA ȘI APLICAȚIILE NUCLEARE ÎN ȚARA NOASTRĂ

de prof. Ioan URSU
președintele Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară

ÎN PENULTIMUL AN AL PRECEDENTULUI PLAN CINCINAL A FOST ELABORAT cel dintîi Program nuclear național al României. Acest important document — în același timp un act de stat și un act științific major — a cărui inițiativă aparține Congresului al X-lea al P.C.R., este un exponent profund grăitor al progresului pe care-l cunoaște astăzi, la noi, domeniul cercetărilor și aplicațiilor pașnice ale energiei nucleare, al dezvoltării pe care o va marca în deceniile următoare. Principalele obiective ale programului le constituie industrializarea energiei nucleare prin instalarea, pînă în anul 1980, a unei puteri de circa 1 000 MWe de origine nucleară și, concomitent, crearea unor industrii auxiliare, intensificarea cercetărilor științifice menite să susțină programul însuși și, în sfîrșit, extinderea aplicării tehnicilor nucleare într-un mare număr de sectoare ale economiei naționale și științei.

Anul care se încheie acum, cel dintîi al noului cincinal, a fost de bun augur și pentru energia nucleară. În cursul acestui an au fost create Institutul pentru tehnologii nucleare, — o verigă esențială de legătură între cercetările fundamentale sau aplicative și cele industriale — Centrul de documentare și publicații nucleare și Centrul de medicină nucleară. Aceste instituții noi întregesc gama unităților de învățămînt, cercetare și producție din subordinea Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară — Institutul de izotopi stabili de la Cluj, Centrul pentru pregătirea și specializarea cadrelor în domeniul nuclear, prima centrală nucleoelectrică — înființate în anul precedent, ilustrînd intensitatea și înalta preocupare cu care este urmărită traducerea în viață a prevederilor înscrise în programul nuclear al țării. Desigur, un rol esențial în realizarea obiectivelor programului nuclear îl are Institutul de fizică atomică, unitate cu profil complex de cercetare, proiectare și producție.

După cum am arătat, unul dintre obiectivele de bază ale acestui program îl constituie cercetările științifice. Concepută, programată și organizată în mod corespunzător, pe bază de obiective tematice, această activitate include atît institutele subordonate Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară cît și unități de cercetare academice, departamentale, uzinale și din învățămîntul superior.

În ansamblu, cercetările respective privesc dezvoltarea științelor nucleare, a aplicațiilor tehnicilor nucleare și a tehnologiei de fabricare a materialelor și echipamentelor nucleare. Ele se desfășoară în domeniul esențiale și foarte diverse, ca fizica și tehnica reactorilor nucleari, efectele radiațiilor nucleare asupra substanței, izotopi stabili, fizica radiației stimulate, electronica nucleară, fizica nucleară la energii joase, fizica particulelor elementare și multe altele. Rezultatele obținute în prima etapă a dezvoltării în cercetările fundamentale și aplicative au făcut posibilă trecerea la faza superioară a cercetărilor tehnologice. Aceasta reprezintă condiția primordială a unei reușite în realizarea obiectivului de bază al Programului nuclear național, și anume, industrializarea energiei nucleare.

Pe acest plan, cincinalul actual va însemna o perioadă extrem de fertilă, hotărîtoare pentru rezultatele scontate. Astfel, pînă în 1975, în domeniul pregătirilor pentru producerea energiei electrice din sursă nucleară se vor dezvolta cercetările proprii în vederea creșterii cotei de participare a industriei naționale la realizarea centralelor nucleoelectrice și perfecționarea soluțiilor existente, formarea cadrelor necesare acestui scop, construcția unor întreprinderi de profil și altele. Potrivit prevederilor Programului nuclear național, prima noastră centrală nucleoelectrică, ce va fi construită în colaborare cu Uniunea Sovietică, va intra în funcțiune de probă în a doua jumătate a anului 1978. În perioada următoare, pînă la finele secolului, ponderea energiei nucleare va trebui să crească rapid, putînd atinge 30-40 la sută din necesarul total de energie electrică al țării.

Industria noastră, aflată în plină dezvoltare, este încă de pe acum capabilă să participe la realizarea centralelor nucleoelectrice, în special cu echipament termoenergetic, electronic și electrotehnic. Este vorba, între altele, de cazane, turbine, grupuri electrogene, instalații de automatizare și aparataj specific tehnicii de calcul — toate la nivelul performanțelor tehnologice corespunzătoare.

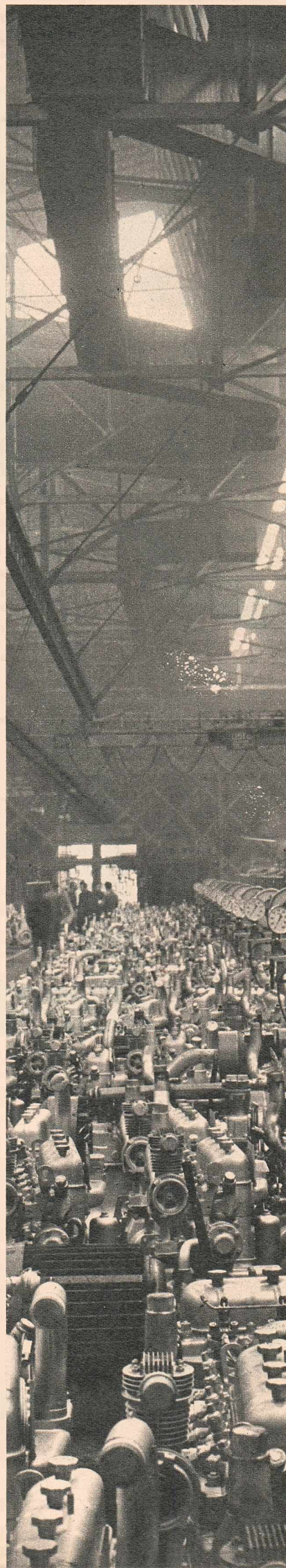
Energetica nucleară nu este însă singurul rod pe care fizica nucleară îl oferă progresului. Dezvoltarea aplicațiilor, foarte diverse, în multe domenii ale economiei și vieții sociale constituie o importanță caracteristică a epocii contemporane. Și în țara noastră, unde dezvoltarea energiei nucleare se află la început, aplicațiile tehnicilor nucleare fac deja parte din cotidian. Pe întreg teritoriul țării există, în momentul de față, aproximativ 400 de unități care lucrează — și în viitor activitatea lor urmează să se dezvolte simțitor — în domeniul aplicațiilor cu radioizotopi. Ele activează în industria extractivă, în cea chimică și chimico-farmaceutică, în industria metalurgică, în construcții și industria materialelor de construcții, geologie, agricultură, medicină și biologie. De asemenea, o activitate în plină expansiune o constituie construcția de aparatură și producția de radioizotopi.

Dezvoltarea, diversificarea și perfecționarea aparaturii constituie una dintre direcțiile prioritare ale Programului nuclear național. De aceea a fost prevăzută pentru următorii ani organizarea unui centru pentru producția de aparatură nucleară. La fel, intensificarea utilizării în aplicații a radioizotopilor impune crearea Centrului de producție radiochimică. Acesta va contribui în mod substanțial la acoperirea necesarului de izotopi radioactivi și compuși marcați, solicitați tot mai mult de numeroase sectoare ale economiei naționale.

Îndeplinirea prevederilor Programului nuclear național implică eforturi considerabile în direcția pregătirii și specializării cadrelor. Astfel, pînă în anul 1975 se prevede că, pe lîngă cele 2 500 de cadre existente în Comitetul de Stat pentru Energia Nucleară și unitățile subordonate, vor fi formate și specializate încă 2 000 de persoane, iar aproximativ 500 de specialiști vor fi pregătiți pentru diverse unități de cercetări și aplicații din cadrul altor ministere. În acest sens, pe baza unor prețioase indicații date de conducerea superioară, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, urmează ca, în viitorul apropiat, pe platforma Măgurele să se construiască un important complex de obiective de învățămînt, cercetare și producție cu profiluri de fizică și conexe. Acest complex urmează să asigure cadre de specialiști pentru viitoarele planuri, să sprijine aplicațiile tehnicilor și tehnologiilor nucleare și să contribuie la dezvoltarea fizicii în general.

Integrate efortului creator al întregului popor român, desfășurate în colaborare cu țările socialiste și cu alte țări ale lumii, cercetările și aplicațiile nucleare, înmănunchate în Programul nuclear național, constituie o contribuție concretă la opera constructivă, de însemnătate istorică, pe care o conduce Partidul Comunist Român — făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate.

În sectorul construcțiilor de mașini, ritmurile medii de dezvoltare vor marca în acest cincinal: pentru mecanică și optică 38,8 la sută, pentru mașini-unelte, peste 32 la sută, pentru industria electronică, 26,9 la sută, pentru utilaje tehnologice complexe, 21,1 la sută.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

AN NOU

În curînd minutarele ceasornicelor se vor suprapune la miezul nopții, ca să ne vestească începerea unui An Nou. An și Nou, poate că niciodată asocierea acestor două vocabule n-a sunat mai potrivit. Începem, într-adevăr, un an nou prin speranțele pe care le aduce în inimile tuturor, prin încrederea nețărmurită din toate conștiințele. Acest An Nou a venit într-un miez de vară fierbinte, și-a manifestat prezența în zilele de toamnă ale lui noiembrie, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a chemat întreaga noastră colectivitate la o vastă înnoire spirituală. Se cuvine ca de aici înainte noi să fie toate relațiile dintre oameni. Noi să fie raporturile dintre superiori și subordonați, dintre vîrstnici și tineri, dintre părinți și copii, dintre toți membrii unei comunități umane ce-și justifică existența prin promovarea, îndrăzneală și pătimașă, a Noului.

Acest Nou, de atîtea ori evocat patetic, nu poate coexista pașnic cu Vechiul, oricum s-ar travesti el și orice pseudonime și-ar alege. Iar cele mai des folosite sînt: pofta de mîrire și putere, arbitrarul și intoleranța, brutalitatea și aroganța, indiferența față de suferințele semenului tău. Acest An Nou început în iulie a declarat un război necruțător, înainte de ivirea sa în calendarul fizic, inechităților și abuzurilor, nedreptăților și bunului plac — tot atîtea vestigii ale unor Ani vechi ce trebuie să fie eradicați din toate mentalitățile și din întreaga practică socială.

Anul Nou pe care îl începem se vrea slujit de OAMENI Noi, din sufletele cărora au pierit și dorul de răzbunare pitică, și spiritul de revanșă, și ura omului împotriva omului — tot atîtea amintiri degradate ale unor timpuri vechi, condamnate de Istorie.

Anul Nou cere oameni noi, liberi de prejudecăți și superstiții, din a căror viață zilnică au dispărut metodele vechi ca pîra, bîrfa, clevetire, delațiune, suveniruri anacronice ale unor evuri revolute, cînd omul îi venea omului, lup.

Anul Nou al vieții noastre va fi nou în lumina lui generoasă de caldă cordialitate umană.

Întră An Nou, îți deschidem poarta casei și a inimilor noastre cu o infinită încredere și nădejde!

prin depuneri la

Ciștigați Economisiți Călătoriți

INTERESANTE ȘI GRANDIOASE OBIECTIVE MEDICO-SANITARE

de dr. Victor COROI
directorul Direcției sanitare a municipiului București

ESTE ADEVĂRAT CĂ REALIZĂRILE STATULUI NOSTRU SOCIALIST ÎN DOMENIUL ocrotirii sănătății sînt cu atît mai impresionante cu cît ele conduc la ridicarea gradului de asistență medicală pe întreg teritoriul țării, inclusiv în zonele mai îndepărtate, inclusiv în teritoriile lăsate în trecut sub media dezvoltării economice. Credem însă că, alături de evidentierea însemnatelor succese obținute în județe, o imagine obiectivă a dezvoltării bazei materiale destinate ocrotirii sănătății și evoluției concepțiilor de organizare sanitară nu poate fi lipsită de date informative despre realizările din Capitala țării. De aceea nutrim părerea că informațiile referitoare la îmbogățirea zestrei medicale a Bucureștiului pot prezenta interes pentru toți cetățenii. Și trebuie să spunem, din capul locului, că aceste informații sînt consistente.

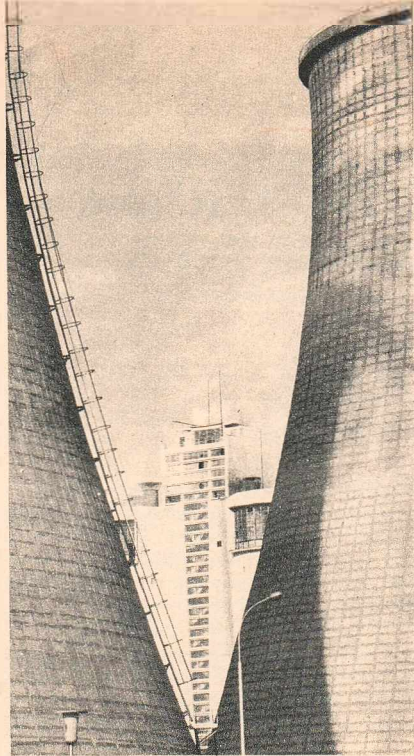
În dezvoltarea bazei materiale se ține acum seama de importanța idee a recuperării bolnavului, a redării capacității lui de muncă. Nu numai vindecarea este țelul ultim al medicului, ci cît mai rapidă și deplină reincadrare a pacientului în cîmpul activității productive. Această optică a fost tradusă în fapt, spre exemplu, o dată cu darea în folosință anul acesta — cel expirat — a giganticei policlinici «Titan» (afectată unei zone cu 200 000 de locuitori!). Ea este prima unitate dotată cu un serviciu de balneofizioterapie și recuperare, gîndit pentru recuperare. În 1972 este prevăzut a se da în folosință spitalul din cartierul «23 August», a cărui construcție se desfășoară în ritm intens; noua unitate, cu cele 700 de paturi ale sale, va elibera actualul spital «Pantelimon» și va permite reconsiderarea clădirilor lui; ne gîndim la o reprofilare a spitalului «Pantelimon» în spital de recuperare a unor deficienți fizici și psihiici, profitînd de vecinătatea unei școli profesionale a Ministerului Muncii specializate pentru aceeași categorie de pacienți tineri; spitalul și școala vor putea funcționa în bune condiții de deservire reciprocă.

O altă idee directoare a investițiilor noastre ține seama de marile cerințe ale învățămîntului medical, de importanța școlii bucureștene de medicină, de cerințele legării tot mai strînsă a învățămîntului și cercetării științifice universitare de practică. În acest sens, planul cincinal prevede ridicarea unui uriaș complex clinic chiar în parcul ce împrejmuieste clădirea I.M.F.-ului (Facultatea de medicină). Amploarea obiectivului e schițată cel mai bine de numărul paturilor: 1 540!

Mai putem spune că marile investiții țin seama de cerințele și pretențiile vieții moderne. Iată, spre exemplu, așteptatul centru metodologic de stomatologie, care va fi construit în anul ce începe, va funcționa alături de un centru de cosmetică medicală. Un alt exemplu, mai puțin plăcut dar în egală măsură necesar, este edificarea în următorii doi ani a noilor clădiri, corespunzătoare, pentru secția de neurochirurgie a spitalului «Gheorghe Marinescu».

Toate construcțiile noastre sînt destinate în mod direct oamenilor muncii și ele vor fi realizate cu atît mai rapid cu cît însași populația înțelege să-și aducă aportul patriotic. Sub acest aspect, în anul 1971 a fost creat un merituos precedent: marele complex creșă-grădiniță din cartierul «23 August» cu 340 de locuri, a fost ridicat în numai cîteva luni, printre altele și datorită muncii patriotice efectuate de cetățeni. Sîntem convinși că și această realizare a anului ce se încheie va fi continuată și amplificată în 1972 și în anii ce vin.

În asigurarea creșterii nivelului de trai al oamenilor muncii un rol important revine și sectorului zootehnic. De aceea în cincinalul 1971-1975 se prevede obținerea unei producții medii anuale de 1 670—1 890 mii tone carne în viu și a 50-56 milioane hectolitri lapte-total.

Din totalul investițiilor prevăzute în cincinal, 60 la sută sînt îndreptate spre continuarea operei de industrializare. An de an sîntem martori și participanți la construirea de noi și importante obiective industriale, obiective care vor asigura ridicarea României la nivelul țării dezvoltate.

**O nouă etapă
pe magistrala
socialismului
și comunismului**

literare

de G. DIMISIANU

MALRAUX ÎN TRADUCEREA LUI M. R. PARASCHIVESCU

Apariția *Căii regale* în traducere românească este ultima operă a lui Miron Radu Paraschivescu, dusă la capăt cu puțin timp înainte de a muri. Ceasurile de suferință ale poetului, provocate de boala care l-a răpus, își vor fi găsit o tulburătoare și dramatică rezonanță în paginile *Căii regale*, această operă în care, chiar mai acaparant, poate, decît în alte scrieri ale lui Malraux, chinul, agonia, moartea constituie realități-obesii. Este semnificativă, și sună astăzi ca o profeție, mărturisirea lui M.R. Paraschivescu de a fi resimțit, pe tot parcursul strădaniei sale de talmăcitor, un imperios imbold de identificare, nu numai literară dar și morală, cu substanța acestei cărți a cărei transpunere în limba noastră a însemnat, pentru el, aproape o creație originală: „Această traducere reprezintă aproape o operă originală pentru mine. O limbă originală, de asemenea — lăsînd la o parte universul morții pe care André Malraux (și poate că vîrsta mea, de asemenea) mi l-au făcut mai familiar ca oricînd. Căci, lucrînd pînă la totală-mi istovire la cartea aceasta, moartea a încetat de a mai fi pentru mine «un eveniment ce nu li se întîmplă decît altora»”

Sîntem purtați astfel spre concluzia că adînci consonanțe sufletești l-au îndemnat pe M.R. Paraschivescu să se angajeze în talmăcirea acestei cărți (de altfel singura carte de proză pe care a tradus-o) dăruindu-i-se, așa cum am văzut, pînă la istovire și realizînd, într-adevăr, un act de fraternizare spirituală cu creația unuia dintre marii scriitori ai secolului nostru. Ne dăm seama cît de apropiate îi vor fi fost lui M.R. Paraschivescu semnificațiile cărții lui Malraux, cît de intens va fi vibrat spiritul său întovărășindu-i de-a lungul *Căii regale* pe cei doi eroi ai povestirii, Claude Vannec și Perken, marii iluzionați de mirajul găsirii unor comori inestimabile, sculpturi și basoreliefuluri din vechile temple de piatră pierdute în jungla siameză, un țînut vrăjmas și totuși ademenitor printr-o secretă fascinație, adevărată capcană a morții. Cei doi se hotărăsc să-l străbată antrenîndu-se într-o aventură care le sleiește treptat resursele vitalității, constrîngîndu-i la o lungă și adeseori penibilă agonie, innobilată totuși de gestul necapitulării morale în fața conjurației forțelor ostile. Și astfel, cartea afirmă, pînă la urmă, un simbol de gloriificare a valorilor și demnității umane în contextul unei înfruntări tragice care cere sacrificii.

Multe ar fi de spus și despre izbînzile stilistice ale versiunii lui M.R. Paraschivescu, despre sobra ei plasticitate realizată în cadrul unei operațiuni care a trebuit să țînă tot timpul seama de bogăția registrului stilistic al textului original.

Fără îndoială, că traducerea în românește a *Căii regale* este un important fapt de cultură, ultimul dar făcut cititorilor săi de neuitatul Miron Radu Paraschivescu.

o nouă etapă
pe magistrala
socialismului
și comunismului

ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR - NOUTĂȚI CALITATIVE

de Ioan BARI
vicepreședinte al Consiliului
Uniunii asociațiilor studențești
din Centrul universitar - București

NOI CEI DIN ÎNVĂȚĂMÎNT SÎNTEM MAI PUȚIN TENTAȚI SĂ FOLOSIM SFÎRȘITUL lunii decembrie pentru operațiuni bilanțiere, din simplul motiv că unitatea noastră «de măsură» — anul universitar — începe și se sfîrșește în alte anotimpuri. Și totuși, acum, cînd încetăm să mai scriem data calendarului cu '71, nu putem să nu reflectăm asupra importanțelor transformări calitative ale procesului de formare profesională și etică a tineretului, transformări accelerate mai mult decît simțitor o dată cu anul expirat.

Ceea ce obisnuiam să definim ca un triunghi cu laturile inseparabile, *învățămînt, producție, cercetare*, a devenit piatra unghiulară a organizării și aprecierii muncii de organizare în fiecare din cele trei domenii în parte, și în special în cel al învățămîntului. Sîntem totuși la început de drum și nu uităm nici o clipă aceasta, după cum nu uităm să fim preocupați de modernizare, de actualizarea învățămîntului, după cum nu uităm să ne sporim continuu exigența privind formarea și educarea tinerilor.

În aceste coordonate putem desprinde cîteva dintre evenimentele concrete care, credem, vor fixa anul 1971 în istoria centrului nostru universitar. Unul dintre ele este consolidarea viabilă a Centrului de studii, cercetări și proiectări pentru studenți, inițiat în mod direct de consiliul nostru, al asociațiilor studențești, la sfîrșitul anului anterior. În prezent, centrul are filiale în toate institutele de învățămînt superior din Capitală, filiale în cadrul cărora studenții desfășoară o activitate de cercetare științifică nu numai legată de producție, ci și economiceste utilă și rentabilă.

Dintre evenimentele anului simt nevoia să mai menționez apariția unor facultăți noi și — cu o mîndrie deosebită — înființarea pentru prima dată în istoria învățămîntului superior din România a unei facultăți de construcții aerospațiale. Acest aspect — să-i zicem *programa analitică* — al modernizării învățămîntului este completat de apariția la catedra a unor discipline noi, legate de cuceririle științei și tehnicii contemporane, de evoluția societății.

În anii ce urmează, o dată cu creșterea bazei materiale a învățămîntului superior, vor fi întărite și măsurile și metodele de desfășurare a activității de învățămînt și educație. În curînd vom rezolva problema atelierelor-școală de pe lîngă facultăți. Se realizează cu pași rapizi — și anul 1972 va fi hotărîtor în acest sens — justa proporționalizare și eșalonare a învățămîntului aplicativ față de cel explicativ.

Tot anul 1972 va fi primul în care se vor aplica criteriile și proceduri noi de selecționare a candidaților la studenție, proceduri cu tendințe de generalizare, în scopul îmbunătățirii compoziției de maturitate a elementului studios și al întăririi unor considerente de echitate socială.

În numele aceleiași echități, așteptăm de la anul 1972 măsuri eficiente care să limiteze vegetarea în facultăți a studenților «de profesie», măsuri care să întărească simțul de răspundere al celor ce nu se sinchiesc de pierderea examenelor.

Tot în numele echității față de studenții buni, preconizăm desființarea sistemului de examinare *cu bilete*. Este neconcludent. Avantajează pe studenții slabi, norocoși ori abili în a se pregăti *într-un anume fel* pentru examene.

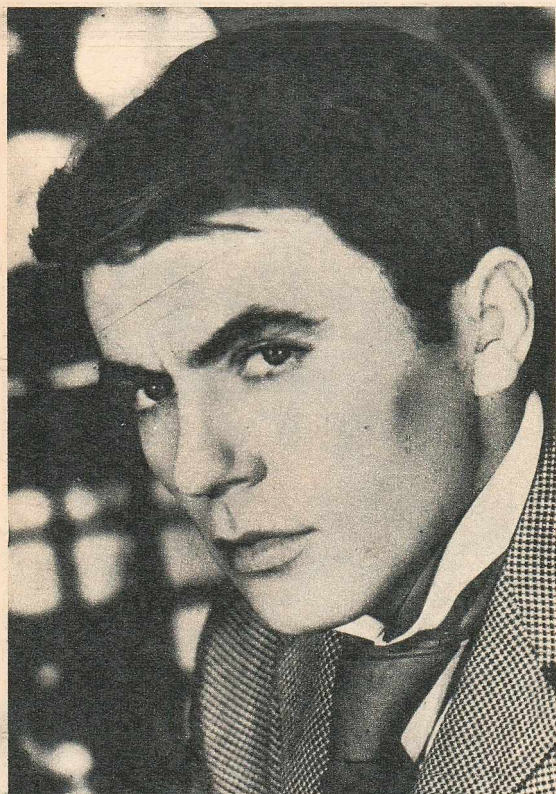
În sfîrșit, așteptăm în 1972 un nou reguament privind activitatea profesională a studenților.

Dorim și vom face totul ca tinerii aflați acum la începutul facultății să devină în 1974-1975 absolvenți demni și corespunzători pentru nivelul pe care-l va atinge întreaga noastră economie, întreaga noastră societate, la sfîrșitul cincinalului.

Eroii cetăților de foc vor produce în acest an 7 340 mii de tone de oțel dintre care 500 000 tone oțel aliat.

MUZICĂ ABE CUVÎNTUL

Pagini realizate de:
M. MIHAIL
Florian LUNGU
Gheorghe TUDOR

fotografii de:
S. STEINER
V. VIȘINESCU

dan SPĂTARU

— Direct la subiect, Dan Spătaru. Știi pe dinafară, ca să zic așa, de câte ori ai ieșit pe primul loc la tradiționala anchetă de sfârșit de an a revistei noastre, «Cel mai bun actor, cel mai bun cântăreț etc.»?

— Din 1967 încoace. Să numărăm: 1968, 1969, 1970 (n.n. — la data realizării acestui interviu ancheta 1971 era în plină desfășurare).

— Nu știi de ce, dar te credeam puțin mai uituc cu propriul tău succes. Poate unde, în ceea ce mă privește, totdeauna mi s-a părut că succesul aleargă după tine, nu tu după el. Dar la urma urmei, ce înseamnă acest cuvânt magic pentru tine, este «o chestiune de viață și de moarte», cum ar spune prietenul nostru Radu Cosașu?

— Nu cum ar spune, ci cum a spus-o după Brașovul acela nefericit, într-un admirabil articol ce se numea, îți amintești?, «Dacă aș fi Dan Spătaru». Cel mai la îndemână îmi este să răspund tot cu un citat de acolo: «nu este o chestiune de viață și de moarte, dar de viață tot este». Ce-mi aduce succesul? O anumită stare emoțională, o anumită apropiere de oameni, dar mai mult și mai mult neliniște sau... nu știu cum să-i spun, ceva care mă pune pe gânduri. Este greu să ajungi în vîrf, dar să te menții este foarte greu.

— Suporti o întrebare «neagră»? Te-ai gândit vreodată la zile, cum zic bătrînii, mai grele?

— Nu vreau să mă laud, dar cred că pot suporta orice. Se știe de unde am plecat. Am și alte meserii. Cu orice risc însă, rămîn la cîntec.

— Îți cunoști admiratorii?

— Mulți cred că sînt preferatul elevilor de liceu, dar se înșală. Am de partea mea oameni de toate vîrstele, inclusiv copii.

— Care este orgoliul tău suprem?

— Acela de a cînta, cu precădere, piese românești, de a nu trăi pe seama șlagărelor marilor cântăreți la modă. N-aș vrea să fiu rău înțeles de colegi, dar, după părerea

mea, nu poți exprima sentimente adevărate decît într-o limbă pe care o cunoști foarte bine. Eu — îndrăznesc să afirm — cunosc foarte bine limba noastră.

— Ce te supără cel mai mult în viața voastră, a interpreților de muzică ușoară?

— Faptul că nu avem o asociație a noastră...

— Vai de mine, ce să faci acolo?

— Să ne întîlnim, să ne împărțăm bruma de experiență, idei. Mă supără, de asemeni, expresia șușanea (cu prescurtarea ei, șușă) întreținută de cîțiva ziariști. Este un cuvînt urit, degradant. Indiferent unde ai cînta, cînd îți prețuiești munca și îndatoririle, participi la un spectacol.

— Cum crezi că ai fost în 1971?

— Eu cred că am fost decent, că am stat în banca mea și mi-am respectat obligațiile. Am fost prezent la Mamaia, am cîntat trei piese, au luat toate trei premiile...

— Ce pui la cale, de acolo, din banca ta, pentru 1972?

— Mă străduiesc să-mi îmbogățesc repertoriul și, la rîndul lor, se străduiesc pentru mine Vasile Veselovschi, H. Mălineanu și, bineînțeles, Temistocle Popa. Voi juca, probabil, într-un nou film al lui Francisc Munteanu, unde, de data aceasta, nu voi cînta. Mă mai așteaptă un lung, foarte lung turneu în străinătate, aproape patru luni, un recital TV la care mă gîndesc de mult și în care aș vrea să am drept parteneri copii și animale, nu domnișoare frumoase. Poate mă voi ocupa puțin și de sport, de niște studii de metodică, să mai văd. Pot profita de această vizită la redacție pentru a transmite ceva cititorilor revistei dumneavoastră? Un modest dar sincer «La mulți ani» tuturor prietenilor «Flacării». Cu voia dumneavoastră, îi consider și prietenii mei.

petre SĂBĂDEANU

«Vreau să-mi îmbogățesc repertoriul cu noi culegeri de pe Valea Mureșului. Totodată am în pregătire un nou disc cu romanețe pe versuri de George Coșbuc și Octavian Goga, precum și cîntece de pahar» — ne declara recent Petre Săbădeanu.

Dar iubitorii de folclor care i-au cumpărat discurile apărute, care îi urmăresc înregistrările făcute în studiourile Radioteleviziunii sau prezența pe micul ecran nu cunosc — poate — un amănunt: valorosul interpret este și un... valoros inginer, admis la doctorat la Academia pentru învățămînt social-politic și perfecționarea cadrelor de conducere «Ștefan Gheorghiu», unde urmează să-și susțină în curînd teza cu profil economic.

Astfel, Petre Săbădeanu reușește să îmbine în mod armonios cariera sa științifică cu dragostea față de cîntecul popular ce l-a făcut atît de cunoscut și apreciat atît în țară cît și peste hotare.

În urmă cu 15 ani, Petre Săbădeanu a făcut primii pași pe scenă în spectacolele Ansamblului studentesc și apoi s-a afirmat în Ansamblul U.T.C. Timp de un deceniu și jumătate a fost prezent în numeroase spectacole, numărîndu-se printre cei mai solicitați soliști de muzică populară. Din agenda — cu multe file — a activității sale... «externe», extragem: 1958 — turneu în Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, cu Ansamblul studentesc; 1962 — turneu în Franța; 1964 — spectacole, cu Ansamblul U.T.C., în Grecia și Turcia; 1967 — împreună cu o formație a Radioteleviziunii române concertează în Austria și R.F. a Germaniei; în același an, la Festivalul internațional de la Titovo-Uzice (Iugoslavia) obține premiul I; 1968 — cu ansamblul «Balada», la Dijon, cucerește marele premiu «Colierul de aur»; 1969-1971 — un nou turneu în Franța, U.R.S.S., Olanda, Austria.

Sol de frunte al cîntecului popular, Petre Săbădeanu face parte dintre acei artiști care nu-și preocupă eforturile pentru a prezenta iubitorilor de folclor comorile melosului românesc în cea mai strălucitoare haină a lor.

MUZICA ARE CUVINTUL

didă DRĂGAN

— Dida Drăgan, apariția ta pe firmamentul muzicii cu prilejul Festivalului de la Mamaia a surprins, așa putea spune că a fost fulgerătoare...

— Dar sper să nu fie meteorică, nu-mi plac stelele căzătoare.

— Deci anul 1971 a marcat confirmarea efectivă a valorii tale interpretative. Juriul, muzicienii, presa, publicul au avut prilejul să recunoască în persoana ta nu numai pe solista cu evidente disponibilități vocale, dar și artista care trăiește intens actul recreării muzicii. După succesul de la festival ai fost probabil absorbită în vârtejul solicitărilor și angajamentelor ce urmează în mod firesc unei atare afirmări: mă refer la turnee, concerte, înregistrări...

— Sunt convinsă că mai am încă mult de asimilat până să mă pot numi interpret cu experiență. Am continuat cu asiduitate cursurile Școlii populare de artă, — secția de muzică ușoară — sînt acum în ultimul an de studii; aici urmez teoria și solfegiul, educația muzicală, canto, pianul etc. Aș vrea să menționez numele celor doi profesori ai mei cărora le datorez foarte mult în privința formării mele muzicale: Florica Orăscu — canto și interpretare vocală de muzică ușoară — și Marius Teicu — pian și îndrumare muzicală în genere. În rest, evenimentele ce au punctat aparițiile mele publice după amintitul festival nu au fost numeroase; un turneu în U.R.S.S. alături de Teatrul muzical din Galați — am concertat în orașele Moscova, Krasnodar, Batumi, Tbilisi, Leningrad...

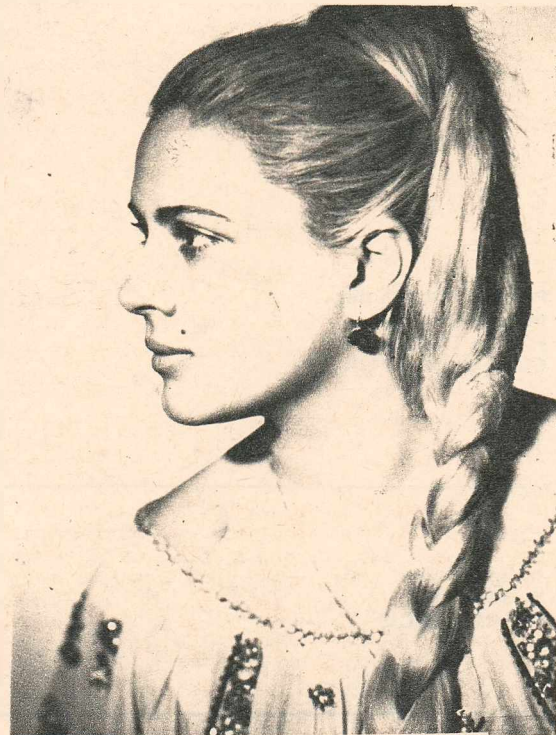
— Și dacă ar fi să luăm în considerație numai opiniile avizate apărute în presă, în câteva dintre ziarele cele mai importante din localitățile unde ai cîntat, succesul tău a fost neobișnuit, demn de invidiat; reacția publicului care și-a manifestat fără rezerve admirația este de asemenea elocventă... Dar cu Radioteleviziunea română ai colaborat în 1971?

— Da, am apărut în spectacole de varietăți și în concertul Radioteleviziunii de la sfîrșitul lunii noiembrie. Ceea ce mă interesează însă în mai mare măsură decît sporadicele prezențe pe scenă sînt înregistrările; căci o asemenea formă de permanentizare a unei realizări oferă incomparabile posibilități de adîncire a sensurilor unei creații muzical-poetice. Numai în cazul unei înregistrări pe bandă de magnetofon sau pe disc poți relua o frază, o poziție și cizela pînă la atingerea expresiei dorite. Astfel finisat, un asemenea «obiect sonor și estetic» poate rămîne ca document care să te reprezinte... Bineînțeles că activitatea de

înregistrări este direct condiționată de existența acelor piese de muzică ușoară care mi-ar oferi prilejul de a le pune în valoare, de a le sluji realmente potrivit propriilor mele disponibilități. Piese pe care eu le aștept, le aștept cu nerăbdare.

— Planuri de viitor?

— Nu pot vorbi decît de acțiunile pe care le pot considera pînă la această dată ca angajamente ferme: un turneu în luna ianuarie a anului 1972, împreună cu orchestra Karel Vlach, în Cehoslovacia, — solicitare care mă onorează și mă bucură nespus — iar în august o invitație de participare la Festivalul de la Sopot.

olga STĂNESCU

— ...și m-am născut în Cetatea Banilor, la început de decembrie, în anul 1935.

— Anul nu ți-l cerusem. Te-ai grăbit.

— N-am de ce să-l ascund... Nu mi-e teamă de fire albe în păr, poate tocmai de aceea îndrăgesc atît de mult romanța...

— E încă prea devreme să vorbim de bătrînețe. Mai bine spune-ne în cîteva cuvinte cum a fost începutul...

— Aveam 18 ani cînd am cîntat pentru prima dată în public, într-un spectacol al brigăzii artistice a T.A.P.L.-Timișoara. Succesul de care — se pare — m-am bucurat i-a făcut pe cei de la întreprinderea respectivă să mă treacă direct de la amatorii... la profesioniști. Mai precis, m-au angajat ca solistă la marele restaurant «Palas» din orașul de pe Bega.

— Primele înregistrări?...

— ...Au venit ceva mai tîrziu. Cîțiva ani am stat să mă studiez, să-mi fac un repertoriu mai cuprinzător. Nu m-am grăbit și poate a fost mai bine. În 1959 m-am prezentat la radio unde am realizat cîteva înregistrări socotite ca valoroase...

— Și în același timp și primul disc la Electrecord.

— Nu chiar în același timp.

— Să lăsăm cronologia exactă în seama altora. Mai bine să vorbim despre... romanță. Pare-se că e un subiect care te... inspiră...

— E adevărat. Am îndrăgit mult romanța pentru căldura sinceră ce o degajă, pentru muzica atît de simplă dar și atît de pătrunzătoare... Asta nu înseamnă însă că mi-am făcut un repertoriu strict din acest gen. Cînt cu aceeași plăcere și melodii populare muntenesti și oltenesti. De altfel, în turneele întreprinse atît în țară cît și peste hotare — în R.D. Germană, Turcia, Austria și Olanda — am prezentat un repertoriu variat, am încercat să infățșez cît mai multe aspecte ale bogăției folclorului nostru.

— Ești prezentă în emisiuni la radio, la televiziune, iar Electrecordul ți-a înregistrat trei discuri. Ce îți propui pentru viitor?

— 1972 a și sosit și — ca oricare — și eu mi-am făcut unele planuri... Întîi doresc să fac o călătorie prin satele Olteniei pentru a culege cîntece și doine; vreau să-mi îmbogățesc repertoriul cu o serie de melodii mai puțin cunoscute sau cu noi variante ale unor piese foarte cunoscute. Acestea îmi vor folosi și la pregătirea unui nou disc. Și apoi... turnee, pentru a împărtăși și altora cele culese de mine. Alteceva... nu văd ce-ar mai fi de adăugat.

— Ar fi. Urările noastre sincere de succes!

margareta PÎSLARU

— Cum te despați de 1971? Dacă-mi dai voie și dacă nu te sperie cifrele (unele), am să-ți amintesc că acest an înseamnă al 13-lea în cariera ta.

— Mi-ai luat vorba din gură. Dar să-l lăsăm pe «13» în pace. Adevărul este că de fiecare dată, cu fiecare an, cîștigi ceva, pierzi poate altceva. Eu sînt mulțumită, într-un fel, te rog să subliniezi cuvintele, de activitatea mea din 1971. Am fost prezentă la concerte și spectacole în țară, am participat la cel de-al 11-lea Concurs de creație și interpretare de la Mamaia. Știi care a fost una dintre marile mele bucurii? Faptul că am fost invitată la Festivalul și concursul de muzică populară Maria Tănase de la Craiova (a 11-a ediție). Mi-a revenit onoarea de a încheia festivalul cu un recital. Mai spre sfîrșitul anului mi-a apărut un nou disc, pe care revista «Flacăra» l-a consemnat. În sfîrșit, pentru că tot ne-am apucat de recapitulări, aș trece în revistă prezența la manifestările închinare Zilei presei din Turcia, la concursul din Malta (n.a. — Margareta a cîștigat la ambele Premiul presei), la Festivalul Lira de aur de la Bratislava, turneul din Bulgaria, filmul realizat la sfîrșitul anului pentru televiziunea din Bratislava. Undeva, într-un colț, aș așeza și discul apărut la Tokyo cu lubire absurdă al lui Radu Șerban, cîntat în limba japoneză.

— Toată lumea știe că ești un clocot de energie, că niciodată nu adormi pe lauri, că ești, cum se spune cu un cuvînt foarte des folosit astăzi la adresa voastră, a artiștilor, «o perfecționistă». Cum mai arată nemulțumirile tale?

— Mi-e ciudă pentru lucrurile așteptate de mult și care nu se zăresc, un film, o piesă de teatru. Vremea trece și, în meseria noastră, poate mai mult decît în altele, totul trebuie făcut la timpul potrivit. Ani de zile am repetat, pînă la obsesie, că-mi doresc o comedie muzicală. Iată, acum declar: gata, nu mai mor după ea. Nu pentru că nu mi-ar mai plăcea dar simt că n-aș mai putea să joc cu tot sufletul o adolescență cîntătoare.

— Nu te necăji. Ultimele musicaluri de succes din lume

au drept eroine femei în toată firea, vezi Barbra Streisand, Julie Andrews, nu puștoaice. Așadar, mai așteaptă.

— Nu. N-aș vrea să par nerecunoscătoare sau nesuferit de ambițioasă, dar eu simt că acum pot să fac mai mult. Iată de ce regret că nu am izbutit să realizez un alt recital, că nu am găsit suficientă înțelegere pentru a întreprinde ceva cu totul diferit față de cel de-acum trei ani. Poate în 1972.

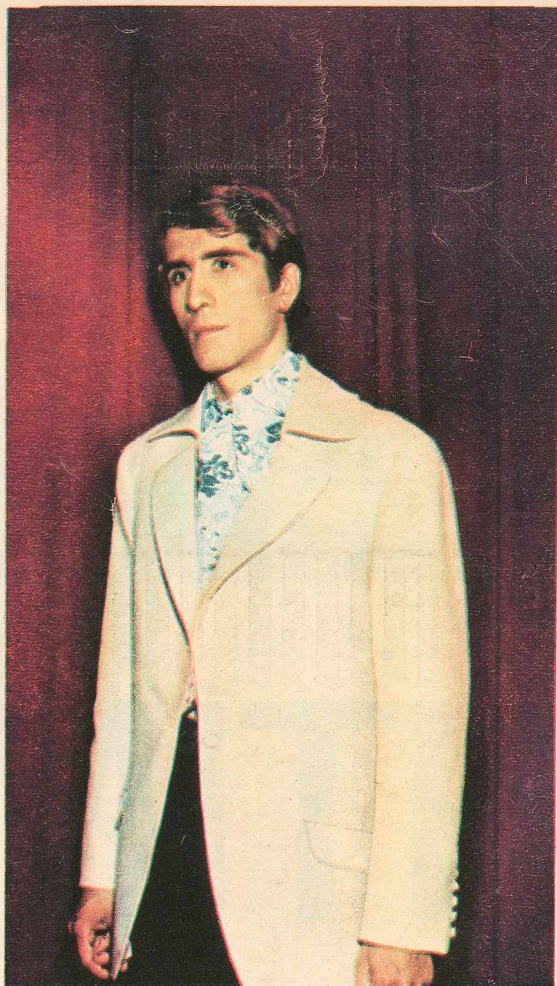
angela SIMILEA

— Angela, ce a însemnat pentru tine anul 1971?

— În orice caz, un an plin: plin de activitate, plin de satisfacții și, de ce nu?, plin de surprize. Dacă-mi dai voie, voi consemna în mod «telegrafic», fără a mă opri la amănunte, momentele ce mi se par semnificative: în martie, recitalul susținut în contextul manifestărilor Festivalului «Cerbul de aur»; în prima jumătate a lunii aprilie, prezența în cadrul unui mare spectacol de varietăți al Radioteleviziunii din Leipzig; am susținut în mai, împreună cu apreciată solistă sovietică Edith Pieha, un recital «hors concours» la Festivalul de creație de la Decin-Cehoslovacia; am întreprins apoi în luna august un turneu în țară, după ce, cu ocazia unui recital TV, lansasem piesele «O față și o chitară» și «Iubire tu» de George Grigoriu, «Sărutul» de Robert Flavian și frumoasa melodie suedeză «Nu mă uita față mică». La sfârșitul lunii august am evoluat pe scena Festivalului de la Sopot; aici am interpretat piesa «Amurgul» de George Grigoriu și o melodie a compozitorului polonez Roman Orlov. În tot acest răstimp am efectuat și o serie de imprimări în primă audiere pentru fonoteca radioului (cum ar fi, de pildă, alături de cele amintite, piesa «Nu privi înapoi» de Aurel Giroveanu); sînt de menționat de asemenea mai multe apariții în cadrul unor diverse emisiuni de televiziune și spectacole pe scene bucureștene — precum spectacolul susținut împreună cu Ansamblul U.T.C. la Sala palatului. Tot anul acesta a apărut primul meu disc integral, conținînd cîntecele lui George Grigoriu «Amurgul», «Nesuferită tristețe», «O față și o chitară» și «Iubire tu».

— Ce se întrevede pentru anul viitor?

— Pînă la această oră nu pot vorbi decît de medalionul «Angela Similea» care va avea loc în luna ianuarie la Televiziunea cehă. Dar de obicei prefer să comunic realizările și mai puțin planurile de viitor.

cornel CONSTANTINIU

— Poate nu este prea frumos din partea mea, dar sînt ispășită să vă spun că mai toți cîntăreții noștri actori s-au lăsat pînă la urmă de teatru. Mă gîndesc la Cioiu, la Cristian Popescu. Dumneavoastră ați putea renunța la teatru de dragul muzicii?

— Pentru nimic în lume. Fac teatru de la 14 ani, este prima mea pasiune, am jucat, elev fiind, în «Print și cerșetor» la fostul Teatru al tineretului.

— Din 1969, de la «Concertul speranțelor» și «Steaua fără nume» nu s-a prea vorbit de cîntărețul Cornel Constantiniu pînă în vara aceasta, cînd succesul de la Mamaia ne-a obligat să vă luăm în seamă foarte serios.

— Asta pentru că se obișnuiește să se acorde atenție, în primul rînd, cîntăreților din București. În 1969, după terminarea institutului, eu «am dispărut» la Iași, unde n-am stat o clipă. Dacă vreți am să vă spun cîteva dintre piesele în care am jucat: *Tartuffe*, *Bolnavul închipuit*, *Tango la Nisa*, *Duet*, *Ce înseamnă să fii onest*. Acum repet în *Nevestele vesele din Windsor* cu Anca Ovanez și, de asemeni, voi fi Parpanghei în *Țiganiada* văzută de Cătălina Buzoianu. În tot acest timp am cîntat cu orchestra *Roșu și negru* prin țară.

— La urma urmei, ce vă aduce în plus muzica față de teatru?

— Succesul este mai imediat...

— Asta vă interesează în primul rînd, succesul?

— Nu, n-am terminat fraza. Voiam să spun că prin muzică autoverificarea este mai severă; într-o piesă, dacă nu ți-a reușit actul întîi mai tragi nădejde că poate în următorul vei fi mai bun. Cînd cînti, n-ai la dispoziție decît două minute pentru a ține publicul în mină. Revenind, dacă mi se îngăduie, la prima întrebare, trebuie să vă spun că este foarte greu totuși să fii actor la Iași și cîntăreț la București. Naveta, cu toate sîcielile ei, nu este cea mai fericită îndeletnicire. O spun însă din nou, n-aș putea renunța la nici una dintre cele două pasiuni ale mele. De fapt dacă am realizat cît de cît ceva în muzică, aceasta se datorește și experienței din teatru. Și apoi, la ora actuală, orice imprimare muzicală la radio, orice solicitare în calitate de cîntăreț este un eveniment pentru mine. Prefer o apariție pe lună dar s-o pregătesc așa cum vreau și cum știu eu, cu minuție de ritual. Mi-e frică de rutină.

— Există vreun compozitor care se gîndește în special la cîntărețul Cornel Constantiniu?

— Mandy este singurul care mi-a mărturisit că se încumetă să investească încredere în mine. Mi-a promis o compoziție. În rest... Nu prea vor oamenii să riște. În muzica ușoară, pînă nu faci succes cu un cîntec nu te caută nimeni, ești ocolit.

Desigur, ideal ar fi să funcționeze și intuiția, să fii văzut și în perspectivă.

— Aveți compozitori preferați?

— Camelia Dăscălescu, fosta mea profesoară, Aurel Giroveanu și, bineînțeles, Alexandru Mandy. Cînd inter-

pretez compozițiile acestuia din urmă, îmi regăsesc dorința de a cînta poezie.

— Cum acest interviu vă apăsă în numărul închinat Anului nou, v-ați putea declara aici, în public, o năzuință fierbinte pentru 1972?

— În cazul în care aș beneficia de o participare la Festivalul de la Brașov, mi-aș dori un succes mare.

constantin SORESCU

Crescut pe plaiurile argeșene, acolo unde se împletesc virtușenia călușului cu căldura cîntecului de dragoste, ecourile dirzei «ciuleandre» cu lirismul baladei haiducului Radu, Constantin Sorescu a cîntat de mic copil, dar a aflat că... știe să cînte abia la 28 de ani!

În satul său natal — Dobragostea — «Tică», cum îi spun prietenii, s-a preocupat ani de zile de mișcarea artistică de amatori, fiind unul dintre principalii animatori ai spectacolelor de acest gen. Și iată că, în vara anului 1958, lipsindu-i unul dintre «protagoniști», Constantin Sorescu se hotărăște să intre el în scenă. Spectatorii prezenți în seara aceea la Căminul cultural din Dobragostea l-au primit cu căldură, l-au ajutat să-și înfrîngă emoția, au fost convinși că «Tică» va ajunge departe.

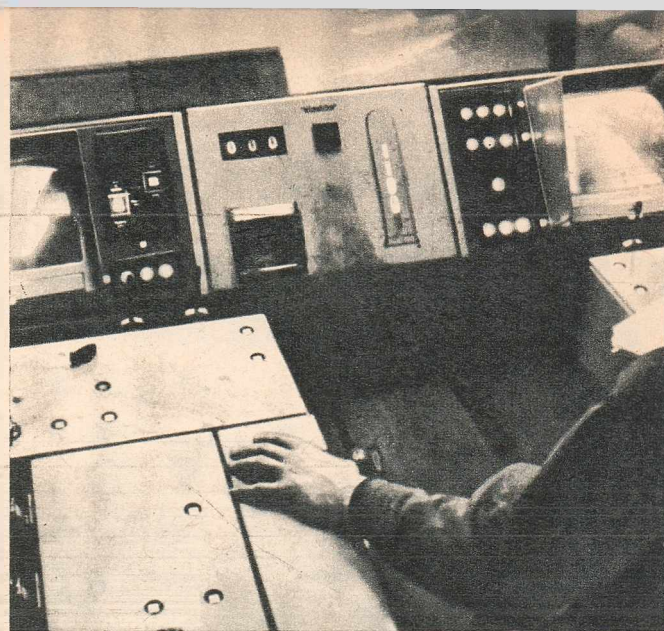
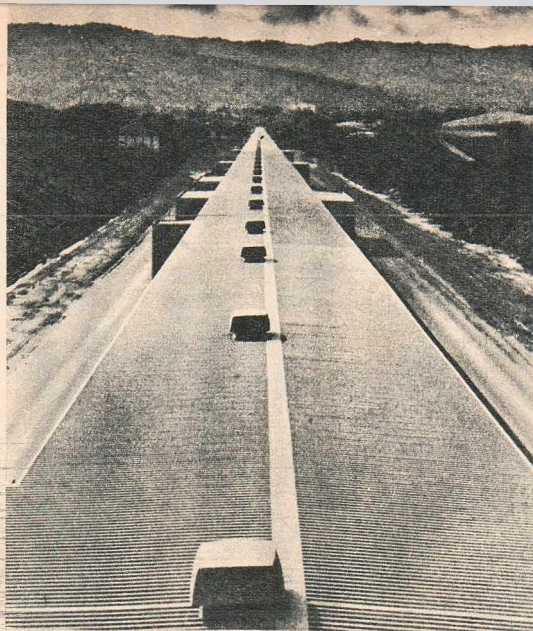
Așa a fost începutul. Primul pas dintr-un drum lung dar încărcat de succese. A participat la numeroase concursuri ale artiștilor amatori, — printre distincțiile primite numărîndu-se și un «premiu II» pe țară — a făcut înregistrări la radio, a apărut în spectacole televizate. În anul 1961 participă la un concurs selectiv pe zone ale țării, organizat de ansamblul «Perinița» și — din mulțimea de candidați din întreaga țară — este declarat admis el împreună cu Maria Pietraru.

Dragostea pentru meleagurile natale nu-l lasă mult timp în Capitală, și iată-l pe tînărul argeșean înapoiindu-se în orașul pîtit între dealurile cu pruni, ca solist al formației «Doina Argeșului». Purtînd cu el cîntecele îndrăgite din copilărie, Constantin Sorescu străbate cu turneele țara în lung și în lat, jucînd pe scene mari și mici, de la Sala palatului la estrada Căminului cultural din Fundul Moldovei. În același timp, mesager al folclorului românesc, culege ropute de aplauze în turneele întreprinse în U.R.S.S., Franța, Ungaria, Albania, Olanda. Aici, în țara lălelelor, a primit și un disc pentru casa Breida. Cel pregătit pentru Electrecord apare ca o urare adresată ascultătorilor la început de an — 1972.

Toată această vie activitate nu l-a îndepărtat pe Constantin Sorescu de munca cu artiștii amatori. A înființat formațiile folclorice «Argeșelul» (la I.G.O.-Pitești), «Chindia» (la Combinatul petrochimic) și «Dacia» (la Uzinele de automobile). Continuu cu multă dragoste această preocupare, ca metodist cu probleme artistice al Consiliului județean Argeș, îmbogățindu-și mereu repertoriul propriu, culegînd noi și necunoscute nestemate ale melosului popular.

Nu este numai o figură de stil. Acceleratoarele liniare cele mai perfecționate au lungimi de 3-4 kilometri. Construirea de acceleratoare mereu mai puternice este una dintre principalele linii de dezvoltare a științei atomului în deceniul VIII.

1 ianuarie 1972. Ne aflăm (încă!) la începutul deceniului VIII. Ce surprize tehnico-științifice ne rezervă el până în 1980? Întrebare doar aparent lipsită de logică, deoarece în epoca noastră ele sînt pregătite cu multă vreme înainte, prin munca tenace, planificată, organizată, a unor colective largi de cercetători. Surprizele de mîine se află schițate pe planșeta de lucru a inginerului, azi. În paginile de față vă prezentăm, caleidoscopic, cîteva — doar cîteva! — dintre proiectele oamenilor de știință menite să-și găsească realizarea în actualul deceniu.

S-A ÎNTÎMPLAT

Unul dintre principalii vinovați pentru poluarea atmosferei și, în unele aglomerări urbane, chiar vinovatul nr. 1 este automobilul. Se prevede ca în viitorii ani să fie pus la punct — în fine! — automobilul electric, «medicament» radical împotriva poluării auto.

Lansarea unei rachete cosmice... Fotografie cu valoare de simbol pentru deceniul VIII. Noi și noi «rachete» își vor lua zborul de pe platformele de lansare ale științei anilor '70-'80 nu numai spre planetele lumii noastre circumterestre, ci și spre infinitul mic, în lumea particulelor elementare, și spre descifrarea mecanismelor biologice ale celui mai minunat obiect de cercetare: OMUL.

MAIESTATEA SA.
CALCULATORUL

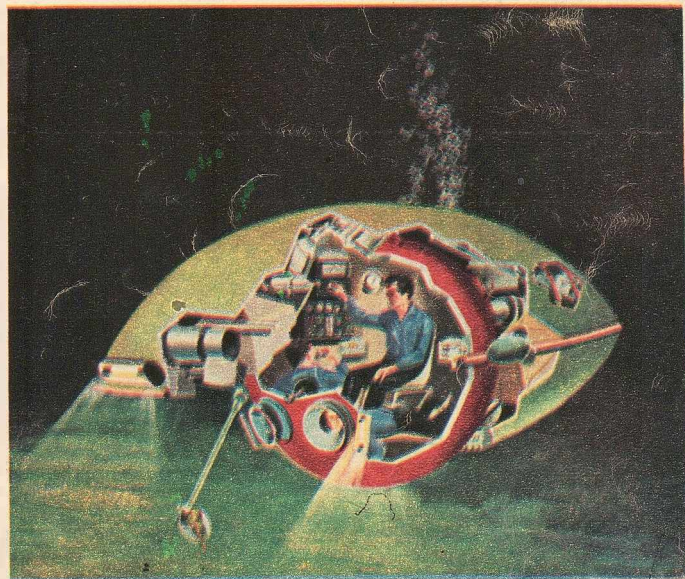
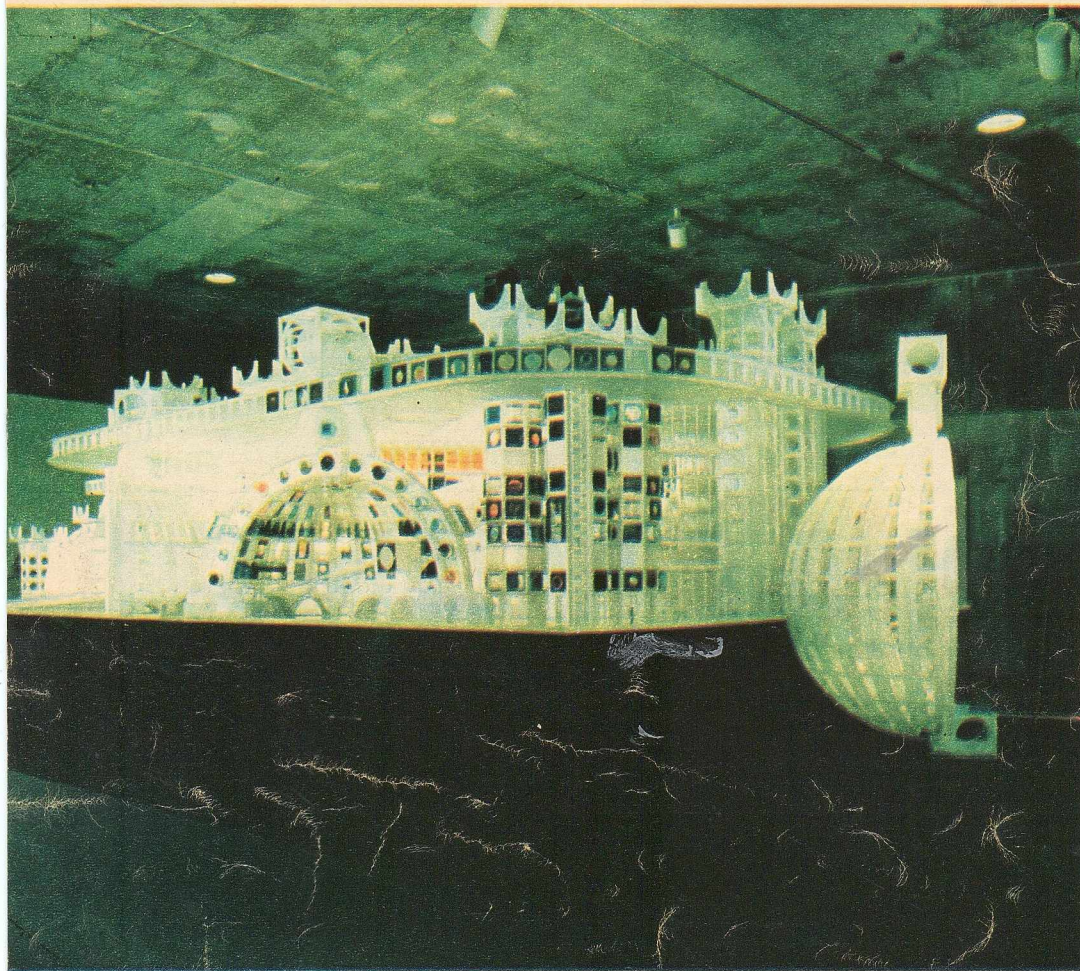
Deceniul VIII va vedea intrarea masivă a ordinaoarelor în viața de toate zilele, în birouri, în cercetare, în spitale. Să luăm de pildă ultimul caz. Iată, în fotografie, arhiva electronică a unui mare spital. Informațiile privitoare la fiecare pacient sînt înscrise în memoria computerului. Zi de zi, după consult sau analiză, arhiva personală a pacienților este îmbogățită. În decurs de cîteva secunde calculatorul furnizează — la cerere — întreaga istorie clinică a pacientului. Datele nu sînt «livrate» brut, ci prelucrate și comparate. Decizia — precizarea diagnosticului și a tratamentului — aparține medicului, dar acesta este eliberat de munca de rutină.

Automatizarea —
carte de vizită
a deceniului VIII.

MÎINE!

grupaj realizat
de Lionel NIȚESCU

UN «TAXI» PENTRU ORAȘE SUBMARINE

O veche idee a romanelor științifico-fantastice va prinde oare viață? Proiectul «Bottom Fix», elaborat de ingineri de la «General Electric» în colaborare cu experți ai marinei americane, are în vedere construirea unei «localități» subacvatice, ale cărei elemente constitutive pot fi atașate unul altuia ca într-un joc de copil. Dar nu este un joc să construiești «sfere» locuibile la 4 000 m adîncime — după cum prevede proiectul. Este interesant de relevant faptul că autorii lui «Bottom Fix» s-au inspirat din tehnica astronomică în ceea ce privește modalitățile de «legare» a diferitelor blocuri. În deblășările lor, acvanauții vor putea utiliza submarine de buzunar, ca acela din desenul nostru.

Orașele submarine nu vor avea doar misiuni științifice, ci și economice. Fermele submarine, exploatarea miniere la mari adîncimi — despre care se vorbește în paginile de față — reclamă prezența activă a omului în imperiul lui Poseidon...

CETATEA SOARELUI

Acest proiect al arhitectului Paolo Soleri pornește de la o «viziune» a unui oraș considerat ca o formă unică, în care problemele complexe ale poluării în orașul modern sînt radical rezolvate: sursele de poluare vor fi «îngropate» sub pămînt. Orașe ca acelea prefigurate de macheta din fotografie ar adăposti 500 000 de oameni.

BIOGRAFIA ȘTIINȚIFICĂ Ă UNUI DECENIU

de Adrian ROGOZ

După cum afirma atît de frapant marele savant atomist Robert Oppenheimer, în ultimele patru decenii știința a realizat mai multe progrese decît în 40 de secole. Ne putem închipui ce perspective uimitoare se deschid în viitorii opt-zece ani, dacă rațiunea umanității va ști să păzească pacea pe Terra.

Deși au trecut milenii de la durarea lor, memoria civilizației mai reține încă cele șapte minuni ale antichității. Oare zburci-matul nostru secol XX, care ne-a furnizat 99 la sută din cunoștințele pe care le avem, să n-aibă și el minunile lui? Eu le-aș vedea

tot în număr de șapte, doar că, de data aceasta, fiecare din ele nu mai este o simplă construcție, ci un veritabil edificiu științific care ne ajută să stăpînim o imensă zonă a naturii. Iată cele șapte minuni ale veacului în care trăim: fizica atomică, electronica, astronautica, chimia materialelor (sintetice și artificiale), genetica, medicina și știința oceanului.

Tot ceea ce s-a înfăptuit în aceste discipline este calitativ nou, abia visat în secolele trecute, și aceasta doar de fanștaști. Veți spune că, de exemplu, oceanul era cunoscut și de vikinci, de Columb sau de Magellan.

ALO! TERRA!

Dacă un savant extraterestru ar capta semnalele radio, radar, TV etc. emise dintr-un punct numit Terra — punct infim din spațiul necuprins — ar fi uimit să descopere o anumită «regulă» în noianul de semnale. Savantul — căci de aceea e savant — ar înțelege, că semnalele provin de la ființe raționale, dar ar putea oare descifra ce spun ele? Cum ar trebui «codate» asemenea semnale pentru a fi descifrate cu maximă ușurință sau mai bine-zis cu minimă greutate? În U.R.S.S. și în S.U.A. specialiști reputați lucrează asupra acestei probleme care are și reciproca evidentă: descifrarea eventualelor mesaje primite de pămînteni din... Alfa Centauri. Este de așteptat ca în deceniul VIII ea să-și găsească un început de rezolvare.

TRENUL DE «MÎINE» (1975)

Marele avantaj al acestui tren supraaerodinamic — a cărui experimentare va începe în curînd în Marea Britanie — constă în aceea că nu necesită o «reaajustare» a șinelor existente în momentul de față. Tocmai de aceea trenul se mulțumește cu o viteză «modestă»: 200 km/oră. Intrarea în funcțiune: probabil, 1975;

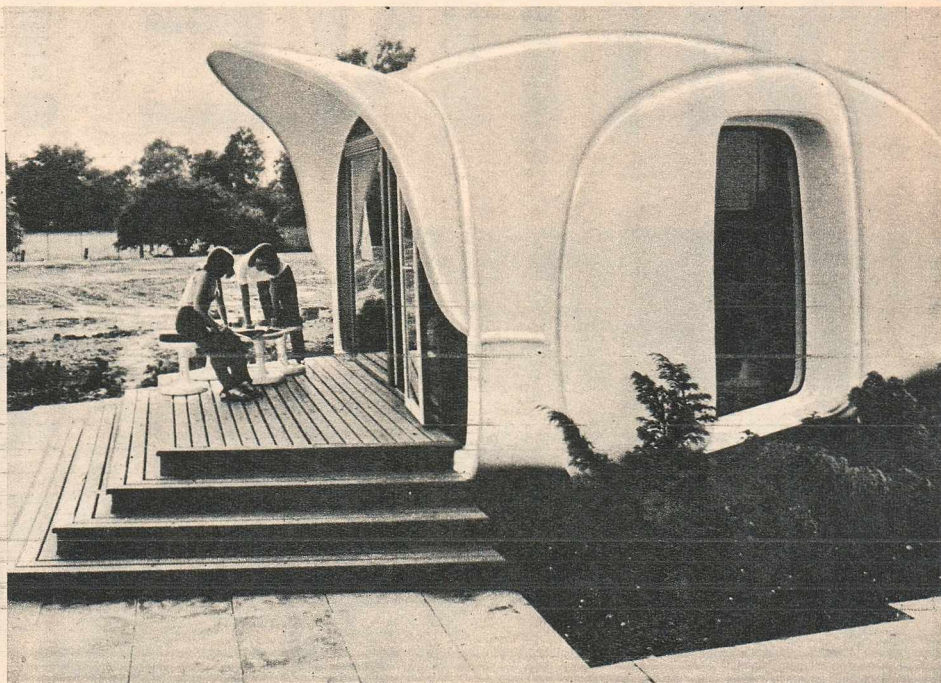
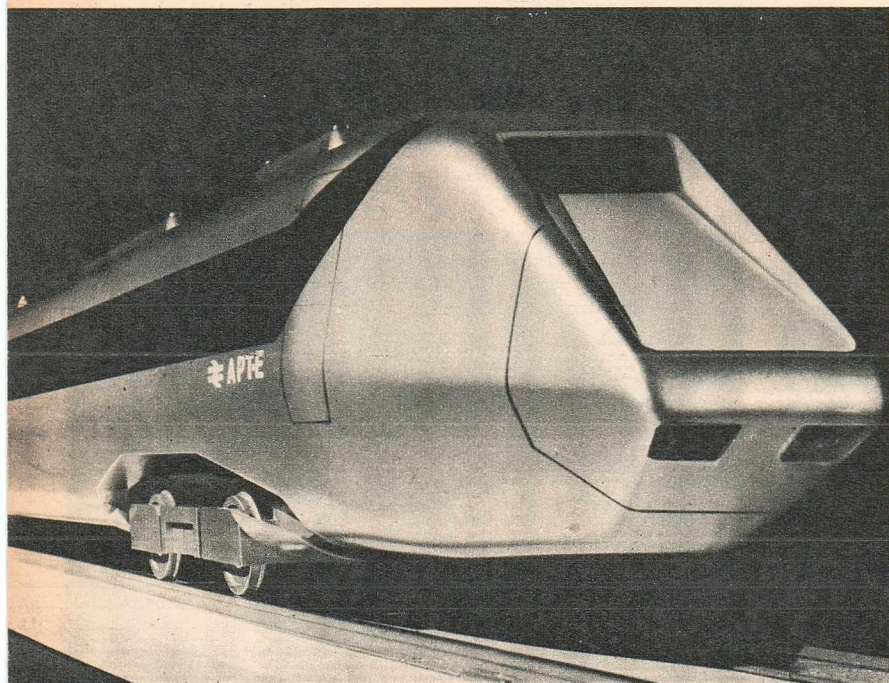
DINAMICA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ROMÂNEȘTI

Legea pentru adoptarea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1971-1975 trasează jaloarele cercetării științifice românești în anii ce vin.

În planul de cercetare științifică pe perioada 1971-1975 sînt cuprinse teme în domeniul științelor tehnice, — îndeosebi construcții de mașini, electronică și electrotehnică, metalurgie, industrie chimică și a materialelor de construcții — al științelor agricole și biologice, fizice, precum și al celor economico-sociale.

Se vor lua măsuri pentru cercetarea cu prioritate și punerea în aplicare a temelor care contribuie la:

- a) lărgirea bazei de materii prime prin introducerea în circuitul economic și valorificarea superioară a noi resurse naturale;
- b) creșterea rezervelor geologice și identificarea de noi rezerve;
- c) realizarea de noi materiale înlocuitoare și extinderea utilizării lor în producție, în vederea reducerii consumului de materii prime naturale;
- d) elaborarea de tehnologii noi și perfecționarea celor existente, pentru a se obține îmbunătățirea caracteristicilor tehnice și calitative ale produselor și reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibili și energie;
- e) realizarea de noi mașini, utilaje și instalații moderne, cu performanțe tehnice și economice ridicate.

S-A ÎNTÎMPLAT MÎINE!

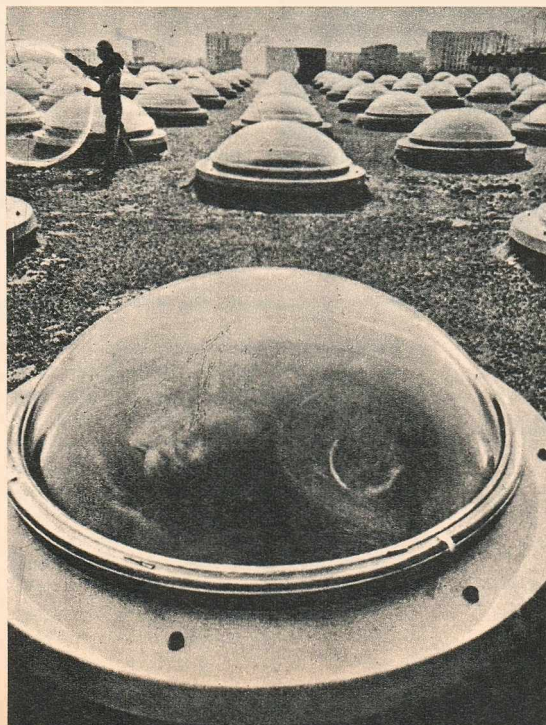
(Urmare din pag. 19)

Eroare! Iluștrii navigatori din vechime cunoșteau doar poșghița cea mai superficială a uriașei hidrosfere, pe care abia în viitoarele trei secole omul o va explora și o va exploata efectiv.

Dacă prima jumătate a secolului XX putea fi considerată drept «atomică», în cele două decenii următoare atomul a trebuit să împartă domnia cu alte sfere de investigație științifică. Să vedem, așadar, ce se va întîmpla în perioada care ne interesează... Începînd însă tot cu atomul.

În domeniul cercetărilor atomice fundamentale, ne atrage atenția faptul că vor intra în funcțiune mai multe acceleratoare cu inel de coliziune, care vor realiza energii echivalînd cu peste 1 000 GeV ai aparatelor clasice. Aceste energii vor fi deci de 15—20 de ori mai mari decît acelea obținute în prezent, astfel încît ne putem aștepta ca viziunea noastră despre structura profundă a materiei să fie literalmente revoluționată.

În privința energiei nucleare, chiar dacă la sfîrșitul deceniului omenirea nu se va bucura încă de predicția optimistă că va fi creat reactorul termonuclear economic, se estimează totuși că în anul 1980 centralele

Ceea ce vedeți nu este un aerodrom pentru farfurii zburătoare, ci ferestrele de pe acoperișul unei noi biblioteci a Academiei de Științe a U.R.S.S. din Moscova.

atomelectrice vor produce 300 000 MW, ceea ce va acoperi 15 la sută din consumul mondial de energie electrică. De altfel, atomul va cuceri noi domenii de aplicație: vor apărea rachete cu propulsie nucleară și ionică, nave mari vor funcționa cu motoare atomice, deșerturi vor fi irigate cu apă de mare desalinizată cu mijloace atomice. Se poate astfel spune că atomul va da o amploare planetară «lucrărilor ingineresti geografice».

Dacă miracolul atomonuclear evocă pregnant energia specifică a secolului nostru, electronica și automatica își asumă într-o măsură tot mai mare rolul de «sistem nervos» pentru civilizația acestui sfîrșit de veac. Nici o unealtă nu s-a dezvoltat în istoria omenirii cu rapiditatea mașinii electronice de calcul. În ultimii 15 ani, performanțele ordinaoarelor s-au amplificat de zece ori la fiecare doi-trei ani. De la dirijarea traficului urban și aerian prin computer la supravegherea automată a bolnavilor; de la crearea «băncilor de date» — vaste memorii electronice — la automatizarea bibliotecilor și a traducerilor; de la extinderea mașinilor pentru învățămînt la controlul

bernetic al operațiilor de fabricare și distribuție a unor produse industriale; de la realizarea calculatorului «de buzunar», de mare memorie, la generalizarea «termina-lului» de domiciliu, conectat la o vastă rețea informatică — întreaga viață economică și culturală va fi adînc transformată de elec-tronică.

În deceniul nostru, efectele automatizării se vor repercuta cu cea mai mare intensitate asupra existenței cotidiene a pămîntenilor. «Poate chiar în 1980, afirma futurologul american Herman Kahn, experții vor trebui să ajungă la concluzia că calculatorul poate depăși ființele umane în oricare dintre activitățile lor practice».

Nu numai că pătrunderea masivă a elec-tronicii în viața oamenilor le va da acestora instrumente imaginabile doar în basme — de pildă, televizorul color tridimensional, agățat pe perete ca un tablou (de altfel laserul, el însuși o minune a tehnicii ultimilor ani, nu constituie decît o extindere a elec-tronicii la domeniul cuantic); nu numai că se vor obține în acest «cadru» electronic performanțe aproape inimaginabile (iden-tificarea și separarea unui singur atom din-tr-o substanță, construirea unui calculator cu viteză de lucru de un miliard de operații pe secundă), dar toate celelalte miracole ale secolului nostru sînt condiționate de existența și dezvoltarea electronicii.

Să luăm de exemplu cosmosul. Firește că

tăm în un salt în precizia buletinelor meteo- rologice. Se estimează că prin 1979 în orice punct al globului timpul va putea fi prevăzut cu două săptămîni înainte, ceea ce va dimi- nua dependența agriculturii de capriciile vremii.

«Marele înconjur» al planetelor exteri- oare (Iupiter, Saturn, Uranus și Neptun), ce va fi efectuat între 1976 și 1980, va repre- zenta un periplu mai fascinant decît prima că- lătorie în jurul Terrei întreprinsă de Magellan în secolul XVI. Desigur că omenirea nu va scăpa acest prilej, deoarece o conjuncțiune astronomică la fel de favorabilă nu se va ivi decît după 179 de ani!

În deceniul al VIII-lea pe Lună va fi creată o bază locuită permanent (ca în Antarctida), iar explorarea automată a planetelor Marte, Venus și Mercur va deveni un fapt curent. Dar evenimentul cosmonautic cu cel mai mare răsădit științific va fi, probabil, zborul omului pe planeta Marte. O variantă, men- ționată de dr. Thomas Paine, ne «scoate» însă din deceniul în curs: ea e prevăzută pentru 1981. De data aceasta, cosmonautica va colabora cu biologia în scopul elucidării uneia dintre cele mai tulburătoare proble- me care confruntă mintea omenească: eni- gma vieții extraterestre. Primii pămînteni descinși pe Marte vor avea oare prilejul să descopere acolo forme de viață cu totul necunoscută pe globul nostru (microorga- nisme și plante inferioare)? Aceasta va în-

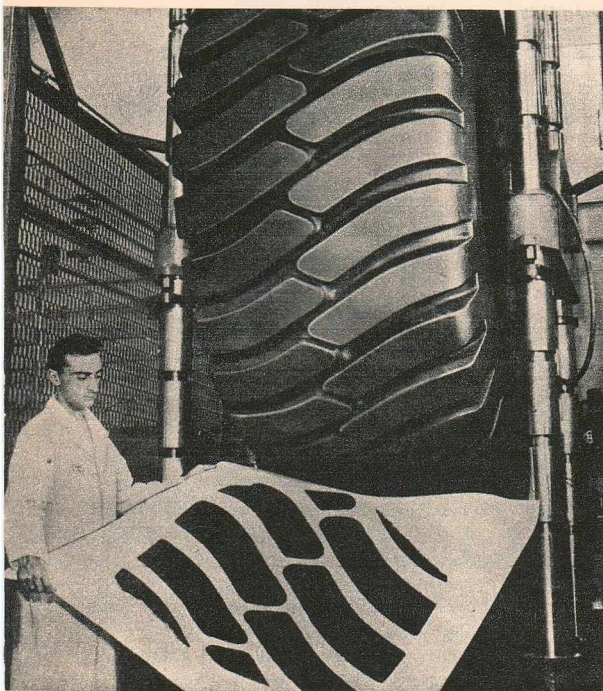
ter material plastic și componente electro- nice, întregul corp uman în afară de creier putînd fi astfel — în perspectivă — «înlocuit». Boli mintale azi greu tratabile vor fi combătute cu medicamente biochimice. Gra- ție progreselor medicinei, durata medie a vieții omului va tinde spre 80 de ani.

Dacă, în accepția ei modernă, chimia are o istorie de două secole, nu e mai puțin adevărat că abia de la cel de-al doilea război mondial încoace ea își merită cu adevărat epitetul de miracol al vremurilor noi. Aici însă este necesar să facem o precizare, vala- bilă de fapt și pentru celelalte mari discipline științifice contemporane. Născute din con- fluența unor domenii clasice (fizica, biologia, chimia etc), așa-numitele zone de graniță ale cercetării științifice au devenit curînd inde- pendente, căpătînd amploarea unor disci- pline fundamentale. Astfel, din intersectarea biologiei cu chimia s-a format biochimia, care, în conlucrare cu un alt «hibrid»: bio- fizica, a produs biochimia moleculară, a cărei sferă de investigație se încrucișează în bună parte cu genetica, adevărat «spectru de științe». Același caracter interdisciplinar îl au și științele consacrate atomului, cos- mosului, oceanului... Iată de ce, sub aspectul ei actual, chimia ar trebui mai degrabă să se numească știința materialelor, presupu- nînd cooperarea a cel puțin cîtorva științe clasice: chimia, fizica și chiar biologia. În deceniul care urmează, metalurgia va

polimeri ce-și păstrează calitățile pe peste 550°C. În 1980, vom dispune de o gamă largă de materiale plastice ieftine, mai ușoare și mai rezistente decît metalele.

Cea de-a șaptea minune a secolului nostru este, cum spuneam, știința oceanului. Dacă viața terestră s-a născut în oceane, viitorul energetic și alimentar al omenirii va depinde de același imens mediu acvatic. Deși deo- camdată explorarea lui este infimă, deceniul pe care-l avem înainte va fi hotărîtor în explorarea celui mai vast continent al pla- netei (oceanele și mările însumează trei cincimi din suprafața globului). În 1976 va fi instalată o stație de cercetare submarină locuită permanent (observați că o stație similară va fi construită pe Lună cu un an mai devreme!). Exploatarea minereurilor și a ză- cămintelor petrolifere suboceanice, crearea unor «ferme» pentru animalele marine, perfecționarea procedeelor prin care omul va lucra timp îndelungat la 1 000 m în adîncul mării — toate acestea vor însemna pași importanți spre cucerirea oceanului, eveni- mentul probabil nu mai puțin important în istoria planetei noastre decît a fost cu 300 000 000 de ani în urmă cucerirea usca- tului de către coelacanth, viețuitoarea care constituie o trăsătură de unire sui-generis între pești și amfibieni.

Cu toată dezvoltarea ei pe trepte tot mai înalte, nu putem trece cu vederea reversul negativ al civilizației noastre: spectrul sum-

UNIDOM

Această originală locuință din material plastic a fost prezentată la o recentă expoziție din Wulfen, R.F.G. Are cameră de zi, dormitor, bucătărie, baie. Drept «cărămizi» slujesc rășinile poliesterice «Vestopal» întărite cu fibre de sticlă. Un fapt remarcabil: locuința poate fi extinsă după dorință. Proiectanții o consideră ca una dintre formulele constructive posibile ale viitorului. Dar există și un «handicap»: o aseme- nea casă poate fi folosită... doar vara.

Roți pentru mașinile-gigant ale anilor '80.

UN VIS... DIRIJAT

Mihail Romanovski, doctor docent în științe fizico-matematice, director adjunct al secției de cercetări termonucleare a Institutului de energie atomică «I.V.Kurcea- tov» din U.R.S.S., face o serie de conside- rente de un deosebit interes, într-un articol reprodus în revista «Progresele științei», privind posibilitățile de realizare a sintezei termonucleare dirijate în deceniul nostru și... după. Este un vis al fizicienilor care, se pare, se apropie de împlinire.

Savantul sovietic arată că de pe acum se fac calcule economice (Rows, în S.U.A.; Corasers în Anglia) pentru diferite sisteme de reactoare termonucleare, se compară cifrele cu cele de la reactoarele cu fisiune de tipu breeder (reactoarele regenera- toare)... Astfel s-a observat că într-o cențală de 500 megawați (sau mai mare) reactorul termonuclear poate furniza ener- gie nu mai scumpă decît cea de la alte centrale.

Aceasta însă atunci cînd el va funcționa!

Dar cînd va funcționa? Mihail Romanovski acceptă ca verosimile următoarele anti- cipări: în anii 1975—1980 — primul re- actor fizic (experimental), dar fără reac- tor autoîntreținută; în anii 1980—1985 — primul reactor care va da mai multă energie decît consumă, fără însă să fie de tip industrial; în fine, prin 1985—1999 — primul reactor industrial competitiv.

Să fie oare o anticipare prea optimistă? Pe lângă problemele de fizică mai trebuie rezolvate și enorm de multe probleme de tehnică... Dar să nu uităm că și tehnica progresează foarte rapid, iar de faptul acesta trebuie ținut seama.

«În orice caz — scrie fizicianul sovietic — eu nădăjduiesc că majoritatea citi- torilor noștri de azi nu numai că vor vedea reactoare termonucleare, dar vor profita chiar de scăderea sensibilă a prețului energiei electrice, datorită folosirii lor pe scară largă».

prezența omului este indispensabilă pentru explorarea spațiilor extraterestre. Există totuși posibilități, în unele situații, de a-l înlocui. Experimentele Lunohodului creat de savanții sovietici prefigurează vehicule cosmice pe corpuri cerești încă imposibil să fie explorate direct de om (Mercur, Venus, Iupiter, Saturn). Or, atît manipu- larea acestor sonde îndepărtate cît și asigu- rarea existenței astronautilor nu pot fi concepute fără uriașele calculatoare și mi- lionele lor de operații pe secundă.

Între marile «tocare» ale științei și tehni- cii contemporane există o inextricabilă interdependență. După cum astronautica de anvergură nu e de conceput țara energie nucleară și fără dirijare cibernetică, tele- comunicațiile, rod al dezvoltării civilizației în contextul «exploziei informației», sînt dependente de realizarea programului cos- mic. În stadiul actual, comunicațiile se efec- tuează între puncte fixe: sateliți de putere relativ mică, necesitînd pentru recepție și retransmisie puternice stații terestre, extrem de complicate și costisitoare; al doilea stadiu îl vor constitui sateliții «de distribuție», mai puternici, care vor putea alimenta mai ieftin stații de retransmisie locale cu program TV; al treilea stadiu apar- ține sateliților «de difuziune directă», mult mai puternici, capabili să transmită direct aparatelor TV individuale. Astfel, n-ar fi exclus ca pînă la sfîrșitul deceniului să existe comunicații mondiale prin sateliți, la un preț accesibil.

Tot grație sateliților va fi posibil să asis-

semna, de bună seamă, o revoluție mai mare pentru biologie decît pentru astronautică.

Dacă primele două pătrimi ale secolului XX au fost caracterizate de descătușarea energiei atomului, iar al treilea sfert de avîntul ciberneticii, al explorării cosmosului și al dezvoltării chimiei (de care ne vom ocupa mai departe), ultimul pătrar de veac s-ar putea să aparțină geneticii. După izolarea unei gene (1969) și sintetizarea unei gene artificiale (1970), s-a deschis calea celor mai temerare proiecte de «inginerie genetică».

De la detectarea prenatală a accidentelor genetice și vindicarea bolilor autoimune și pînă la realizarea unor grefe de nucleu de celule umane, biochimia moleculară va do- bîndi o poziție dominantă în cercetarea bio- logică, astfel încît, spre 1979, unii futurologi optimiști situează evenimentul crucial care va fi crearea vieții artificiale.

Dar încă înainte de înfăptuirea acestui vis faustic, vor fi descoperite, prin 1978, mijloace de imunizare împotriva majorității bolilor bacteriene și virotice încă «rebele», moment de răscrucă în dezvoltarea medi- cinei. Spre sfîrșitul deceniului se prevede posibilitatea tratării medicale eficiente a majorității formelor de cancer și fabricare de medicamente preventive împotriva ac- tuelui teribil flagel contemporan, compa- rabil doar cu ravagiile ciumei și ale holerei în evul mediu.

Vor fi create «bănci de organe», iar gre- fele cardiace vor reuși în proporție de 85 la sută, prin limitarea mecanismelor de «res- pingere». Vor fi produse organe artificiale,

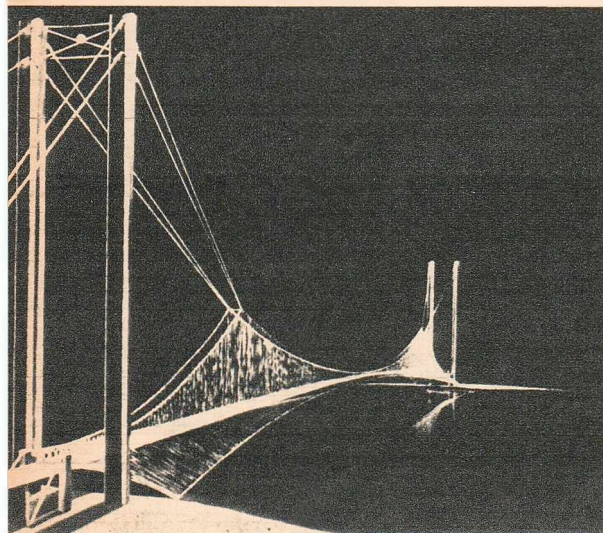
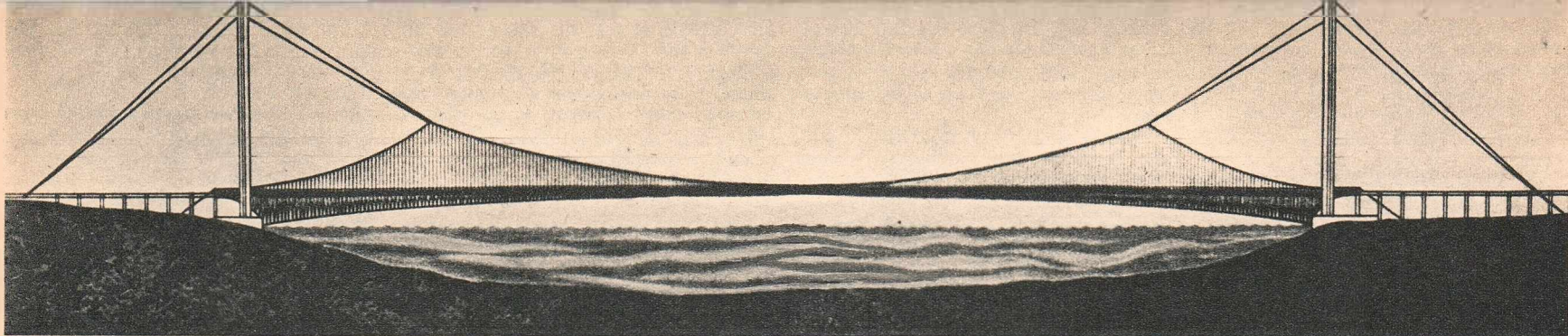
face mari progrese (deși au apărut la orizont indicii unor schimbări structurale, metalul rămîne baza economiei). Platformele și minele submarine vor produce în parte im- portantă a metalelor și minereurilor nece- sare industriei. În industria extractivă, auto- matizarea va cîștiga tot mai mult teren. 93 la sută din metalul utilizat astăzi în lume este oțelul sau alte materiale feroase, iar această proporție nu se va schimba sensibil în viitorii ani.

Dacă în momentul de față mai trăim în epoca fierului, spre sfîrșitul secolului vom pătrunde în aceea a polimerilor sintetici. În această privință, e semnificativ faptul că în S.U.A. volumul producției de materiale plastice va fi, în 1973, egal cu cel al produc- ției de oțel! Din clipa în care chimiștii vor izbui să micșoreze durata de vulcanizare a rășinilor, materialele plastice vor înlocui tot mai mult oțelul. Petrochimia se va dez- volta vertiginos, o dată cu sporirea rezerve- lor de petrol și de gaze, datorită exploa- țării zăcămintelor de la mare adîncime și, mai ales, grație creșterii spectaculoase a gamei de substanțe obținute pînă acum din alte surse. Vor fi produse materiale plastice biodegradabile; vor fi puse pe piață alimente proteice pe bază de petrol; se va extinde utilizarea materialelor plastice în fabricarea țevilor și a mobilei; vor fi descoperite pro- cedee chimice care vor îngădui trecerea directă de la minereuri la produsul finit (ceea ce se întîmplă acum cu spuma de poli- uretan); polimerii vor fi creați «după ne- voi». Spre mijlocul deceniului se vor obține

bru al poluării, zdruncinarea unui echilibru ecologic stabilit de mii de ani. Soluția nu va consta, desigur, în renunțarea la bine- facerile tehnicii contemporane, ci în folo- sirea rațională a tehnicii în scopul protejării mediului.

Iată dar cîteva dintre perspectivele pe care le deschide dezvoltarea științei în deceniul nostru. Firește, această dezvoltare nu se desfășoară perfect lin, în afara con- textului social. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în mesajul adresat participanților la cel de-al IV-lea Congres internațional de logică, metodologie și filo- zofia științei: «Noile cuceriri științifice relevă cu deplină claritate, în socie- tate ca și în natură, în toate sferile existenței materiale și spirituale, o amplă și neîntreruptă confruntare între vechi și nou, ce se manifestă ca o lege generală fundamentală a dezvoltării dialectice a lumii. Această constatare științifică esențială situează în mod obiectiv pe savanți, pe cercetători — ca pionieri ai cunoașterii — de partea noului, care exprimă cerințele imperioase ale mer- sului înainte, împotriva vechiului, care frînează evoluția societății, împlinirea cerințelor arzătoare ale progresului».

În condițiile ascendenței forțelor progre- sului și păcii există toate premisele ca știința să exercite în deceniul VIII influența sa transformatoare tot mai pronunțată în slujba fericirii omului de rînd.

«PE JOS»... SPRE SICILIA

Unul dintre proiectele ingineresti cele mai îndrăznețe ale deceniului VIII este, fără îndoială, acela al podului peste strâmtoarea Messina. O adevărată armată de arhitecți au participat la concursul internațional organizat pentru alegerea celui mai bun proiect. Numărul lucrărilor prezentate — 143! — a uimit juriul, care, firește, avea experiența unor asemenea manifestări internaționale.

În fața acestei avalanșe sarcina juriului a fost extrem de grea. El s-a oprit în cele din urmă asupra a șase lucrări: Quaroni-Musmeci, Lambertini, Montuori-Pablo, grupul «Technical», grupul «Pod peste strâmtoare» și Alan Gray.

Acți alăturat prezentăm unul dintre proiectele premiate, sută la sută italian, care este și cel mai îndrăzneț și cu cele mai multe șanse de realizare. Autorul, inginerul Sergio Musmeci, de 44 de ani, predă mecanica la Universitatea din Roma. Merită menționat că profesorul italian este și inginer aeronautic. Să-l fi influențat oare această a doua specialitate în proiectul său, caracterizat drept «acrobație arhitectonică»? Judecați și dv.

S-A ÎNTÂMPLAT MÎINE!

ȘTIINȚA ROMÂNEASCĂ PE ORBITA DECENIULUI

Care va fi locul științei românești în «biografia» științifică a deceniului VIII? Acest loc este predeterminat, ca să spunem așa, de contextul politic și social în care ea este chemată să-și desfășoare activitatea, de contribuția pe care trebuie să-o dea la edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate, la îndeplinirea celui vast program de construcție economică și socială inițiat de partid care — în cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu — «va ridica România pe o nouă treaptă de progres și civilizație, va marca parcurgerea unei noi și însemnate etape pe drumul apropiării țării noastre de statele avansate ale lumii».

Dezvoltarea impetuoasă a României socialiste necesită contribuția maximă a cercetării științifice. De la tribuna Congresului al X-lea al P.C.R., secretarul general al partidului a definit cu toată claritatea misiunea care stă înaintea cercetătorilor români: «Este necesar ca oamenii de știință din toate domeniile să înțeleagă că nu se pot prezenta cu fruntea sus în fața poporului decât în măsura în care prin activitatea lor aduc o contribuție tot mai mare la progresul general al societății. Nu ne putem mulțumi să apelăm numai la import de inteligență; trebuie să înțelegem că știința este o latură inseparabilă a producției materiale, a progresului economic și social al țării noastre».

Această idee, a folosirii mai bune a forțelor proprii de cercetare, tehnice și muncitorești pentru dezvoltarea economiei naționale, a întregii societăți, a fost reliefată cu deosebită vigoare și în cadrul Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din luna noiembrie.

În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane știința se întrepătrunde tot mai profund cu producția, iar această colaborare se afirmă tot mai pregnant ca factor motor al progresului material al societății. Iată de ce, corespunzător Direcțivelor Congresului al X-lea al P.C.R., programul cercetării științifice pe perioada 1971—1980 face parte integrantă din planul cincinal și schița de dezvoltare a economiei pînă în 1980.

Programul cercetării științifice pe perioada 1971—1975 pentru dezvoltarea industrială are în vedere intensificarea procesului de mecanizare și automatizare, elaborarea de tehnologii moderne, realizarea de noi

produse materiale și înlocuitori, descoperirea de materii prime, dezvoltarea producției de bunuri de consum etc. În domeniul transporturilor și telecomunicațiilor, cercetătorii se vor preocupa de optimizarea proceselor și sporirea capacității de transporturi fluviale și maritime, de dezvoltări și perfecționări în domeniul telefoniei, al radioteleviziunii și a. O pondere însemnată o au și cercetările legate de construcții, agricultură, silvicultură, transport, precum și cele destinate sănătății.

Deși am căutat să evităm cifrele, vom aminti aici doar câteva date comparative, menite să illustreze amploarea sprijinului acordat de statul nostru cercetării științifice.

Doar în actualul cincinal, pentru extinderea bazei materiale a cercetării a fost repartizat un volum de investiții de 4,5 miliarde lei față de 1,7 miliarde lei în cincinalul anterior; va crește numărul specialiștilor din unitățile de cercetare. Contribuția cer-

cetării se va concretiza în valori de producție de aproape 66 miliarde lei și reducerea cheltuielilor de producție cu aproximativ 16 miliarde lei.

Din programul de perspectivă elaborat pe o perioadă de 10 ani, care leagă mai strîns cercetarea de nevoile dezvoltării viitoare a țării, au fost nominalizate circa 900 de teme; peste două treimi dintre ele privesc științele tehnice și sînt legate de rezolvarea unor probleme complexe, de însemnătate națională, cum sînt lărgirea bazei de materii prime, crearea de noi tehnologii și produse, îmbunătățirea parametrilor tehnico-economici ai producției, perfecționarea organizării producției și a muncii.

Iată, așadar, câteva file din biografia științei românești în deceniul VIII — ani care vor vedea, fără îndoială, noi și hotărîtoare progrese pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate în țara noastră.

UN NOU SUPEREXPRES JAPONEZ...

...pus în mișcare de un motor liniar și cu suspensie magnetică este programat să intre în funcțiune în 1980-1981, costul fiind de 85 milioane de dolari. El va atinge 415 km/oră și va parcurge distanța Tokyo—Osaka, de 560 km, într-o oră și 20 minute, față de 3 ore

și 10 minute cît este necesar azi. Cîmpul magnetic de suspensie este generat de o bobină supraconductoare.

Printre problemele tehnice încă în curs de rezolvare este și cea a izolării răcitorului bobinelor de temperatura ambiantă și în special de cea a compartimentelor, precum și problema protejării pasagerilor de cîmpurile mag-

netice intense. Programe similare de cercetări există în S.U.A., Franța și Anglia.

Centrul de conducere (în fotografie) a faimosului expres Tokaido — asemănător, parcă, unui centru de control al zborurilor cosmice — vorbește despre noile dimensiuni ale expresurilor anilor '80.

LOTO-PRONOSPORT-PRONOEXPRES-LOZ ÎN PLIC

LOTO-PRONOSPORT-PRONOEXPRES-LOZ ÎN PLIC

LOTO-PRONOSPORT-PRONOEXPRES-LOZ ÎN PLIC

am jucat,
am câștigat!

JUCÎND LA SISTEMELE LOTO-PRONOSPORT
PUTEȚI CÎȘTIGA AUTOTURISME, BANI ȘI EXCURSII

LOTO-PRONOSPORT-PRONOEXPRES-LOZ ÎN PLIC

A 3/5, SPERANȚĂ PENTRU ÎNFOMETAȚI

Într-o recenzie apărută în revista «Progresele științei» despre lucrarea lui Herbert Roy, «A 3/5, l'espoir pour des millions d'affamés» (A 3/5, o speranță pentru milioane de înfometați), se prezintă date interesante despre această substanță care, în țările în curs de dezvoltare, ar putea atenua lipsa mondială de proteine, elementul nutritiv indispensabil unei dezvoltări fizice și mintale normale.

Roy afirmă că descoperirea și prepararea proteinei A 3/5 este unul dintre evenimentele cele mai însemnate ale epocii noastre.

A 3/5 este o proteină de calitate superioară, de două ori mai bună decât biftecul și avind din punct de vedere biologic aceeași valoare nutritivă ca cea a proteinelor din lapte. Ea provine din hidrații de carbon din plantele feculente, care cresc aproape peste tot. În unele regiuni există chiar o supraabundență de culturi ce produc hidrați de carbon, ca de exemplu trestia de zahăr și sfecla.

Din aceste materii prime care se găsesc cu ușurință, cercetătorii de la laboratoarele Ranks din High Wycombe (Anglia) au preparat o proteină de o calitate superioară, astfel încât numai circa 90 g ajung pentru a acoperi nevoile zilnice ale unui adult.

Calea este deci deschisă, și de aici înainte substanțe care există în cantități așa mari, încât foarte des sînt aruncate, vor putea fi transformate în alimente.

Unul dintre aspectele cele mai interesante ale proteinei A 3/5 constă în aceea că i se pot da proteinei de bază gustul și aspectul alimentelor obișnuite.

să intre mai tirziu în cursă, pentru a putea pune la punct modele la un preț mai redus. «Philips» a anunțat începerea producției în anul viitor a unui tip de aparat cababil să înregistreze programele recepționate de orice televizor obișnuit.

Surpriza zilei au furnizat-o însă japonezii: «Sony» a anunțat lansarea în toamna viitoare a unui aparat la un preț apropiat de cel al unui televizor. Totodată reprezentanții niponi au informat, la Cannes, că în Japonia au fost de acum vîndute o jumătate de milion de casete, în 1 500 de magazine... Cifra concludentă pentru răspîndirea explozivă a acestei senzaționale invenții.

O dificultate o constituie însă marea varietate a procedurilor tehnice folosite. Este ca și cum banda de la un magnetofon nu s-ar potrivi la altul. Sau, în cuvintele glumețe ale unui participant la colocviu, „există tendința să ni se impună tot soiul de «mașini de spălat», ca să spun așa, care una poate spăla doar lenjerie de bumbac, alta — doar lînă, o a treia — doar nailon».

Firește, această varietate de tipuri are cauze adînci: lupta de concurență între marile firme angajate în cursa videocasetelor, dar și «bijbielile» tehnice inerente oricărui început. Dar, oricum, cifrele și datele dezvoltate la Cannes sînt sugestive. O nouă eră a început, pe nesimțite, în industria mass-media. Nu începe îndoială că pe lista cuceririlor tehnico-științifice ale deceniului VIII va figura la loc de cinste și modesta videocasetă.

AVENTURA SUBMARINĂ A OMENIRII A ÎNCEPUT!

«Deepsea Ventures...». O expresie engleză greu traducibilă, al cărei sens ar fi: aventuri în adîncul mării («aventure» înseamnă de fapt orice acțiune legată de un anumit risc), proiectează aventura în cotidian. În adevăr, nu este vorba de numele unui film sau al unui roman științifico-fantastic, ci de titulatura unei respectabile companii care intenționează să cheltuiască în viitorii șase ani circa 200 milioane dolari pentru una dintre cele mai senzaționale «aventuri» industriale ale secolului: deschiderea primelor mine submarine de nichel și mangan din lume. Firește, deocamdată nu este decît o tentativă, dar ea poate să marcheze o cotitură, să traseze noi perspective în luarea în posesiune de către om a bogățiilor Terrei.

Care sînt datele problemei? Geologii au constatat că fundul Pacificului și al Atlanticului sînt literalmente pavate cu mari bolovani (nodule) care conțin în medie 16 pină la 24 la sută mangan, precum și, în concentrații mai mici, siliciu, cobalt și nichel. Concentrațiile sînt foarte «interesante» pentru minerit

și, în plus, aceste zăcăminte submarine au un uriaș avantaj față de cele terestre: ele se reînnoiesc pe fundul oceanelor de la an la an. Specialiștii apreciază că anual se formează zece milioane de tone de nodule, datorită unui complicat proces de aglomerare, legat și de activitatea marină organică.

De altfel, lăsînd deoparte acest ultim aspect, chiar și raportul actual al zăcămintelor subterane și submarine este edificator: un miliard de tone de mangan «continental» față de circa 350 miliarde tone numai sub apele Pacificului! Și totuși primele explorări au fost începute nu în Pacific, ci în Atlantic, în largul coastelor Floridei, în platforma continentală Blacke, unde a fost identificat un zăcămint la o adîncime de «doar» 350-900 m. (În Pacific, nodurile se găsesc la adîncimi mult mai mari.)

Dragarea pune probleme tehnice extrem de complexe, dar și «miza» este considerabilă. Președintele companiei sus-menționate, John Flipse, a declarat că exploatarea unui milion de tone de nodule pe an ar amortiza cheltuielile de exploatare și ar acoperi un sfert din consumul de mangan, 10 la sută din nichelul și 40 la sută din cobaltul necesar anual Statelor Unite!

Indiferent de succesul actualei tentative, nu începe îndoială că altele similare îi vor urma, în alte mări și oceane. În deceniul VIII a început marea aventură submarină a umanității...

S-A ÎNTÎMPLAT MÎINE!

(Urmare din pag. 18-22)

UN „FESTIVAL CANNES“ DESPRE CARE NU S-A VORBIT!

Pe nesimțite, pe tăcute, se desfășoară sub ochii noștri o revoluție, mai precis un început de revoluție, în tehnica mass-media — a mijloacelor de comunicare în masă — care ele însele își pun o pecetă indelebilă asupra celei de-a doua jumătăți a secolului: ne referim la apariția pe piața mondială — fiind deci depășită faza de cercetare — a videocasetelor și videomagnetofonelor. Acest sistem permite — cel puțin în principiu — fiecărui posesor de aparat de televiziune să-și proiecteze la domiciliu propriul său program, filmat și înregistrat de el însuși pe bandă de magnetofon, sau programe pe bandă cumpărate de la magazine similare cu cele de discuri.

Este o invenție care lărgeste enorm capacitatea de influențare a televiziunii și cu un uriaș potențial educativ. Această «spargere» pe frontul tehnicii va depăși fără îndoială prin importanța sa «irupția» discului în viața modernă. Unii specialiști, forțînd voit nota, au afirmat la primul colocviu internațional de la Cannes, consacrat acestei probleme, că ne aflăm în prezența celei mai mari revoluții care a avut loc după Gutenberg. Cursuri audiovizuale de la nivel elementar la nivel postuniversitar; biblioteci personale de videocasete (capodoperele cinematografului universale — pe un raft, în locuința dv., și oricînd accesibile!); posibilitatea de a selecționa programele dorite, de a le diversifica la infinit — iată doar cîteva dintre promisiunile noii tehnici, care justifică entuziasmul participanților la colocviu.

În insoțitul Cannes s-a desfășurat nu demult, concomitent cu colocviul internațional sus-amintit, și primul tîrg internațional de videocasete, cu o participare surprinzător de largă: 641 societăți din 31 de țări. Această participare masivă are o explicație simplă: de pe acum videocasetelor li se deschide o piață de multe milioane de dolari.

Cum se prezintă în momentul de față «cursa» pentru cucerirea acestei piețe? Se pare că în frunte se situează sistemul E.V.R., produs de firma americană C.B.S. Înregistrarea electronică a imaginilor este simplă și permite realizarea unui număr practic infinit de copii. Dar prețul încă ridicat apare ca un obstacol serios. Firme concurente au preferat

SCRIITORI ÎN CARICATURĂ

Printre revistele literare mai de seamă apărute la noi spre sfârșitul secolului trecut s-a aflat și săptămânalul «Pagini literare», la care colaborau: George Coșbuc, Mihail Sadoveanu, V.A. Urechia, I.L. Caragiale, Cincinat Pavelescu, Dimitrie Anghel, Jean Bart și alții. Chiar din primele numere (ianuarie 1899), această revistă și-a împodobit prima pagină cu reușite caricaturi — opere ale mai multor artiști — în care apăreau figurile celor mai de seamă dintre oamenii timpului. Reproducem câteva dintre aceste caricaturi:

1) Redacția revistei «Literatorul» (Macedonski și colaboratorii săi). 2) I.L. Caragiale (cu eroii pieselor sale). 3) Nicolae Iorga (în luptă cu morile de vânt). 4) George Coșbuc (preferind «greutatea» cărților sale în locul unei decorații). 5) Theodor Speranția (compunind «anecdote afumate și botezate»). 6) Barbu Ștefănescu-Delavrancea (cu Pegas în spate, dar călărind pe o mirtoagă — politica). 7) C. Dobrogeanu-Gherea («disecându-l» pe Titu Maiorescu). 8) «Gruparea intelectualilor» (Al. Bogdan-Pitești, pictorul Vermont, pictorul Luchian, Mircea Demetriad, A. Obdenaru, Al. Macedonski, Camil Demetrescu, D. Karnabat și N. Petrescu). 9) A.D. Xenopol (care conducea atunci Liga antialcoolică). 10) Duiliu Zamfirescu («înhamat» la operele sale). 11) V.A. Urechia (istorie cu orice preț). 12) Scriitoarea Maica Smara și Badea Cârțan (care fuseseră în anul acela la Roma la Columna lui Traian).

moda

72

O LINIȘTE CE NU PREVESTEȘTE NIMIC BUN...

Pină la ora aceasta, liniște și pace în imperiul dantelelor. Moda dormitează. Nu mai vrea lovituri de teatru, nu mai ține la travestiuri de scenă, nu mai dorește să uluiască. Stă cu mâinile în poale și așteaptă. Moda 1972 e o modă a armistițiului, cu un echilibru fragil, ca al tuturor armistițiilor; trăim, vai, o epocă în care nu se zărește la orizont, în fruntea unor batalioane de adolescențe cu plete în vînt, nici un Courrèges napoleonic, și în care nu vin, din partea cealaltă, hotărîte să-și facă dreptate, suporterițele coapte ale liniei Chanel. Moda e acum oarecare, cumintică, nițelș sălcie: nici lungă, nici scurtă, nici «jeune», nici cuconască, e, cum s-ar spune, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Sigur, s-au găsit pe loc argumentele: din nou la ordinea zilei eleganța, termen care ne-a sunat demodat și bătrîncios ani de-a rîndul; din nou la ordinea zilei feminitatea — alungată cît colo de croielile arhitecturale și siluetele «twiggy», din nou... De fapt, între noi fie vorba, cînd e vorba de modă totul e «din nou», totul e să readuci la suprafață ceva care a avut timpul să fie puțintel uitat, totul e să știi cum să scormonești prin dulapurile vechi și să scoți de-acolo ceva «nou». În pană de inspirație, creatorii stau cu creionul în mină și combină pe hirtie pelerinele anilor romantici cu bolero-ul tangourilor lascive, taiorul cadrilat, gen «detectiv-sub-cețurile-Londrei», cu turbanele frumoaselor orientale, minicile bufante ale păstoritelor cu glugile mantourilor «djellaba», manșonul și toca Annei Karenina cu șepcile Gavroche. Moda acceptă totul, suportă totul, cu o condiție: fără extravagante, fără șocuri ale retinei, ceea ce, recunosc, e o noutate pentru moravurile din ultimul deceniu ale modei. Așadar, vreți ca mantoul acestei ierni să fie redingotat și bine fixat pe talie, încheiat la două rînduri de nasturi și cu guler și revere serioase tighelitate ori, dimpotrivă, preferați un mantou elegant, amplu, cu spatele cloșat, cu un guler imens din vulpe și o căciulă așijderi?

Alegeți fără grijă: se poartă ambele linii cu egal entuziasm. Vreți pentru taiorul primăverii viitoare o jachetă scurtă, pină în talie, butonată cu nasturi care se continuă pe fustă, sau, dimpotrivă, vreți o vestă foarte lungă, aproape cît un pardesiu, cu cordon ori făr-de, purtată peste pantaloni? Indiferent ce vă place, merg perfect amîndouă. Vreți pentru la vară o rochie de cît fluturînd pe la gleznă, cu volănașe și minci lipite pină la cot iar de-acolo înflorînd grațios, sau preferați o rochie-cămașă, comodă, cu buzunare și guler tighelitate?

Puteți, liniștite, să vi le faceți pe amîndouă. Moda anului ce bate la ușă s-a decis să fie îngăduitoare cu toate gusturile, cu toate vîrstele, cu toate siluetele. În paginile alăturate aflați cîte ceva din ce încearcă ea să vă propună: poate vă faceți o idee de ce ne așteaptă la anul...

Dar eu una nu prea am încredere în perioadele de acalmie ale modei. Tare nu cred în rațiunea modei (parafrazînd o spusă veche, știm doar că «moda are rațiunea ci pe care rațiunea nu o cunoaște!»). Tare mi-e teamă mie că după acest armistițiu călduț semnat între casele de modă și tivurile beligerante ne așteaptă cine știe ce surpriză năstrușnică. Pină una alta să ne bucurăm că am redevenit persoane onorabile, cu capul pe umeri, talia la locul ei și genunchii acoperiți cît se cuvine. Să ne bucurăm cît ține...

S. F.

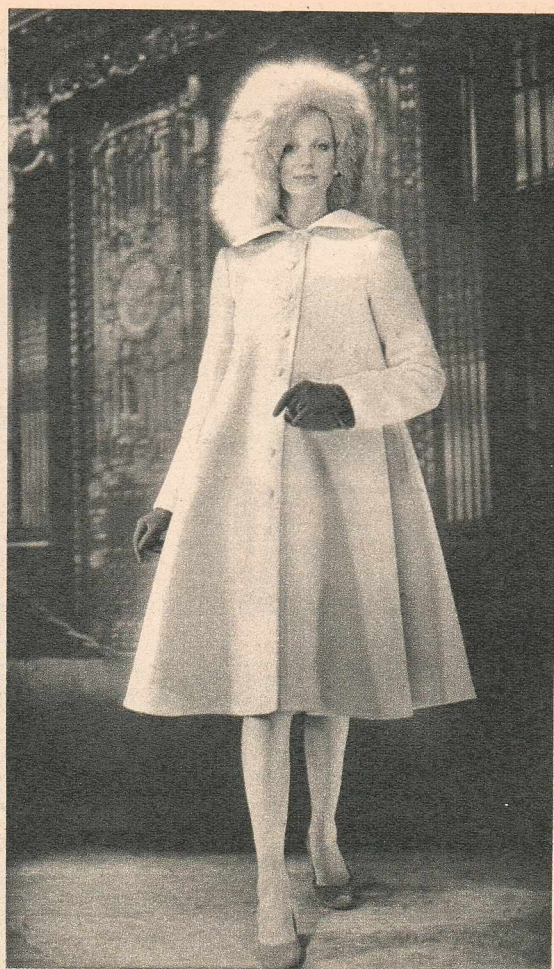
Pentru gusturile «așezate»
și convinse de
necesitatea măsurii,
clasicul taior Chanel
— înnoit pe ici,
pe colo
cu un material mai aparte,
cu un plu în plus,
cu un lanț și
o fundă la bluză
— rămîne îmbrăcămîntea ideală
a anului '72.

Dacă sînteți însă amatoare
de tot ce e «în vînt»
și vîrsta vi-o îngăduie fără mari trucuri,
puteți alege, pentru seară,
acest ansamblu bleumarin
cu vesta brodată
în mătăsuri colorate și fir de aur
și cu motivul repetat, ofîterește,
pe lampasul pantalonului
și pe bereta din catifea.

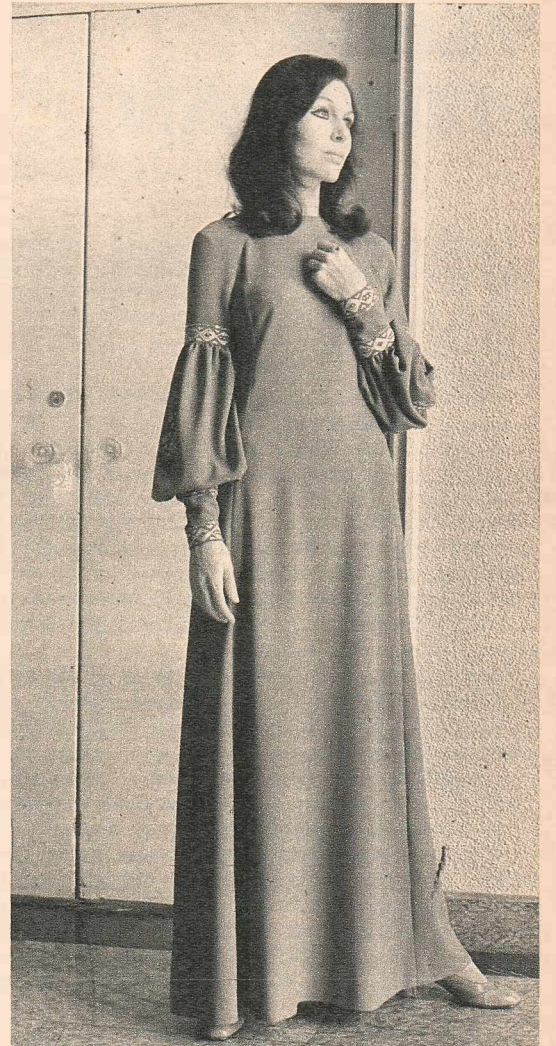

În clipele-i de romantism,
adolescența acceptă și o rochie lungă pină-n pămînt,
împletită de bunica din niște resturi de lînă colorată, și tivită,
precum șalul aceleiași bunici, cu niște franjuri lungi-lungi.

Beretă tip Rembrandt, coafură-paj,
cămașă și cravată bărbătească, pantaloni colanți:
cine spunea că tinerețea a pierdut gustul travestiului?

◀ *Stilul ultraeleganț al mantourilor ample, confortabile, purtate cu imense căciuli căzăcești din vulpe albă, poate fi ușor îndulcit dacă combinăm haina cu un foarte sport costum-pantaloni. Un detaliu amuzant și inedit: bluză și cravată dintr-un crêpe subțire în exact nuanța taiorului.*

▲ *Ce părere aveți de această rafinată rochie din crêpe maroniu, având drept unică garnitură benzile brodate care întrerup și marchează schimbările de linie ale minecilor?*

Sau poate preferați această rochie ciclamen din dantelă groasă, al cărei decolteu urmează festoanele dantelei?

STRĂLUCIREA AURULUI VERDE PITEȘTEAN

Valorificând și industrializând lemnul bogatelor păduri ce se întind pe aproape o treime din versantul sudic al Carpaților Meridionali, COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI-Pitești este cunoscut ca unul dintre cele mai mari complexe cu acest profil din țară.

Cele 10 fabrici care formează platforma de industrializare a lemnului din Pitești: fabrica de cherestea din fag, cherestea de rășinoase, făină de lemn, P.F.L., drojdie furajeră, placaj, ambalaje din lemn, parchete, uși-ferestre și semifabricate, mobilă, împreună cu unitățile de exploatare și industrializare a lemnului, amplasate pe o rază de 150 km în jurul Piteștiului, realizează, prin tehnologiile moderne cu un înalt grad de mecanizare și automatizare, întreaga metamorfoză a lemnului, valorificându-l și prelucrându-l în condiții superior calitative.

Realizator al unei game vaste de produse, care își găsesc utilitatea în cele mai diverse domenii, începând cu cele mai simple sortimente de lemn brut: lobde de industrializare, lemn pentru construcții, continuând cu produsele semifinite: cherestea, placaj, P.F.L., și terminând cu produsele rezultate printr-o prelucrare complexă, cum ar fi produsele de chimizare: drojdie furajeră, extract tanant, furfural, și cu cele finite: ambalaje din lemn, semifabricate pentru construcții, uși-ferestre și mobilă, produsele realizate de COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI-Pitești și-au câștigat un binemeritat prestigiu atât în țară cât și peste hotare.

Sufragiul unanim favorabil întrunesc garniturile de mobilă, prezente în peste 36 de modele noi, din care peste două treimi proiectate de creatorii combinatului, realizate în decursul celor 9 ani de existență ai fabricii de mobilă.

La târgurile și expozițiile internaționale de la Köln, Bruxelles, Paris, Londra, Göteborg, Toronto, Chicago, Moscova, Zagreb, exponatele prezentate de C.E.I.L.-Pitești au stârnit admirația sutelor de mii de vizitatori, interesul sutelor de beneficiari, fapt ce a făcut ca în ultimii ani cantitățile solicitate la export să fie din ce în ce mai mari.

Garniturile de mobilă purtând emblema combinatului piteștean străbat astăzi toate meridianele lumii, fiind solicitate de beneficiari din R.F. a Germaniei, Anglia, Cehoslovacia, S.U.A., Polonia, Ungaria, Japonia etc.

Dar pe listele de export ale combinatului, în afara mobilei figurează de asemeni mari cantități de cherestea, care sînt expediate în R.F. a Germaniei, Elveția, Suedia, Anglia, Italia, Franța, Spania, U.R.S.S., Austria, Israel, Irak, Africa de Nord.

Aceleași bune aprecieri sînt acordate de către firmele importatoare, din numeroase țări și celorlalte produse: plăci fibrolemnoase și placaj, extract tanant, parchete, uși-ferestre, care zilnic ies pe poarta marelui combinat piteștean.

În contextul acestor realizări, pregătirea profesională a cadrelor reprezintă un factor determinant pentru creșterea nivelului calitativ al produselor combinatului.

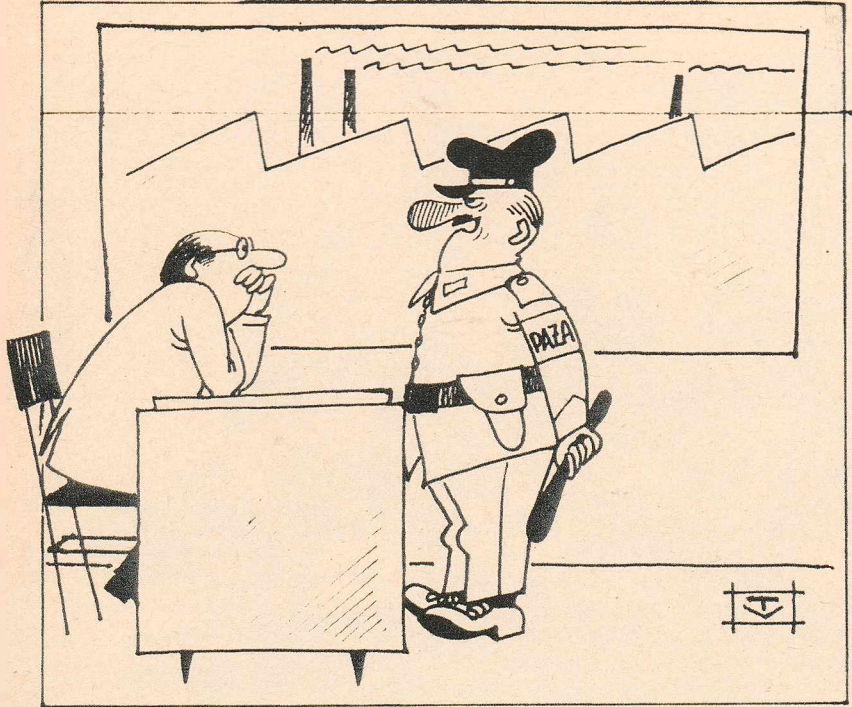
Dintr-o discuție purtată cu tovarășul inginer Gheorghe Constantinescu, directorul general al combinatului, a reieșit clar preocuparea evidentă pentru ridicarea și perfecționarea cadrelor de muncitori și maiștri.

Liceul industrial și cele două grupuri școlare, care funcționează în cadrul C.E.I.L.-Pitești, urmăresc specializarea celor care vor continua în viitor tradițiile unor meserii în continuă perfecționare.

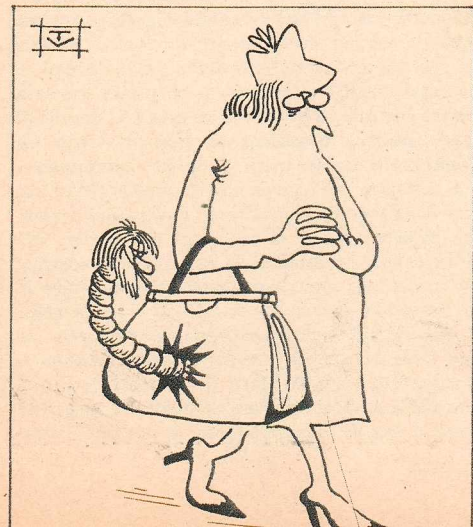
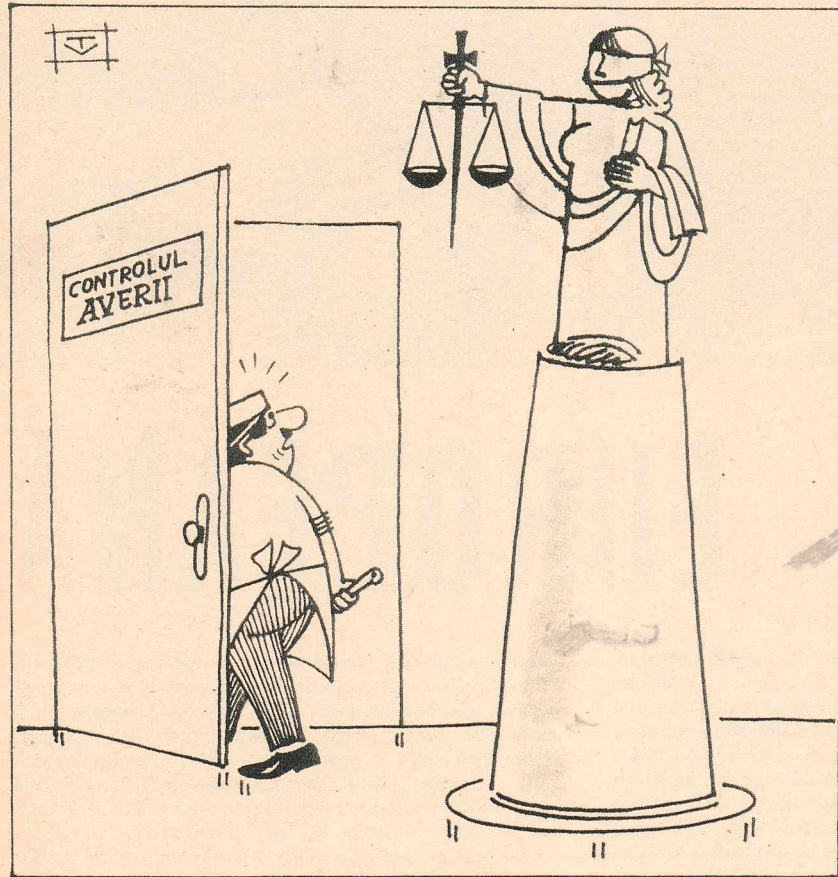
Text: Emil CIULEI
Foto: Octavian STĂCESCU

V. TIMOC

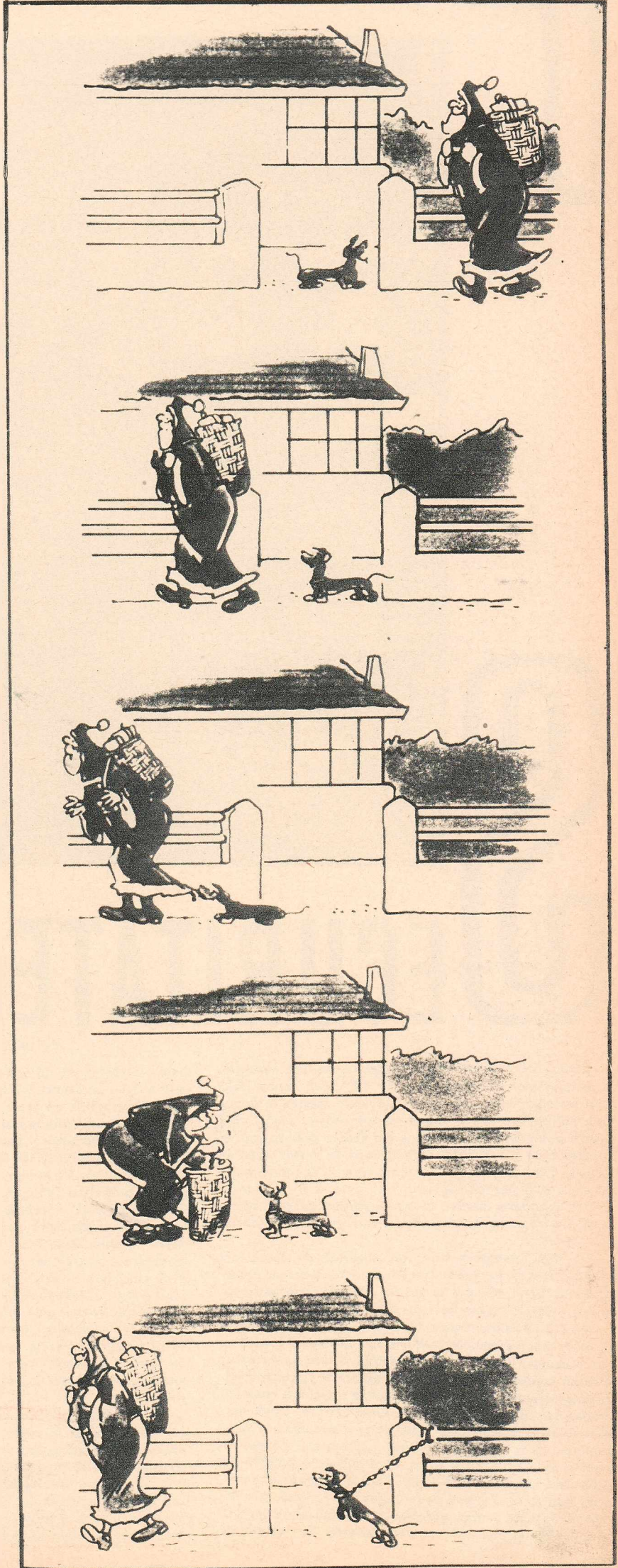
— N-ai observat cînd au pătruns hoții in întreprindere?
— Mai mult chiar: se făcea că i-am și prins și că m-ați premiat!...

▲ — Aoleu! De n-ar avea un cîntar ca al nostru de la mezeluri!...

◀ «Parazitus» Pensiofagus».

COQ (Franța)

PRIM PLAN '72

SECURITATEA EUROPEANĂ

de Nicolae LUPU

Cînd arunci o privire retrospectivă asupra evoluției evenimentelor europene în anul 1971 ești tentat să-ți pui întrebarea: cum se vor oglindi oare acestea în jurnalele intime ale unora dintre actorii istoriei atunci cînd vor fi publicate? Ce vor spune ele despre ceea ce am cunoscut zi de zi sub formă de telegrame de presă? Greu de ghicit. Cert este însă că o temă care va fi încredințată chiar și paginilor intime la loc de frunte va fi cea a securității europene, pentru că nu există om de stat, diplomat, ziarist european să nu fi fost confruntat cu ea în anul ce s-a scurs.

De fapt întrebarea ne-a fost sugerată de abundența memorialistică, într-un an fără evenimente editoriale deosebite. Sub titlul «Gîndurile intime ale unui birocrat de la Foreign Office», ziarul britanic «Times» publică o amplă recenzie a jurnalului anilor 1938-1945, ținut de subsecretarul de stat permanent la Ministerul afacerilor externe, Sir Alexander Cadogan. Este perioada acelor ani cruciali care au cunoscut ultimatumurile puterilor fascisto-hitleriste, agresiunile acestora ca și ofensiva și victoria coaliției antifasciste. Recenzentul publică lungi extrase. Două sînt semnificative și izbitoare. Unul dintr-o adnotare în septembrie 1938, în care Cadogan, constatînd că opinia publică din Anglia și S.U.A. se ridică împotriva politicii de capitulare față de cererile lui Hitler, se justifică: «Îți trebuie mult curaj să fii laș». Și apoi adaugă o rezervă, care de fapt nu schimbă nimic: «Trebuie să continuăm să fim lași pînă la limitele noastre, nu mai departe. Am căutat să

impun acest punct de vedere». Sir Alexander Cadogan, care a avut pe atunci o influență covârșitoare în politica externă britanică, nu arată ce înțelege prin «lașitate dincolo de limită». Abia în martie 1939 Cadogan recunoaște, după cum scrie autorul recenziei, că «întreaga politică a premierului Chamberlain (de capitulare în fața cererilor lui Hitler — n.n.) și multe din argumentele de sprijinire a ei, furnizate de Cadogan, s-au prăbușit». La 26 martie, Cadogan notează: «Trebuie să spun că lucrurile evoluează așa cum au prezis alții și așa cum eu niciodată n-am crezut că vor evolua. Dacă vrem să zăgăzuim expansiunea germană cred că trebuie să ridicăm un baraj acum». Dar după cinci luni invazia hitleristă începuse. Mult mai tîrziu Cadogan, răsfoindu-și jurnalul, spunea că el «creează impresia activității unui grup de amatori încurcîndu-se în probleme insolubile». Jurnalul lui Cadogan adaugă încă o mărturie la dosarele istoriei europene, care arată cît de greu și-au făcut drum idei ce corespund cerințelor vitale și ce se poate întîmpla cînd ele sînt înțelese prea tîrziu.

Evident, învățămintele au fost trase și nimeni nu mai concepe astăzi că în viitor evoluția evenimentelor europene ar putea îndreptăți vreodată pe cineva să noteze în jurnalul intim că problemele securității continentului au fost «probleme insolubile în care s-au încurcat niște amatori». Pentru simplul fapt, că în zilele noastre învățămintelor istoriei li se adaugă un factor de mare forță în determinarea evenimentelor: problemele puse de asi-

gurarea securității continentului nu reprezintă doar domeniul rezervat al cabinetelor diplomatice, al unui grup restrîns de profesioniști, ci au devenit preocuparea și năzuințele maselor largi. De altfel aceasta e și caracteristica principală a evoluției acestor probleme în anul 1971. Dacă pe planul activității diplomatice, în ciuda progreselor realizate, nu s-a putut încă trece la acțiuni multilaterale, capabile să accelereze ritmul pregătirii conferinței general-europene, dincolo de această activitate, în colocolii de diferite feluri, reuniuni și alte acțiuni largi, conferința a intrat în faza pregătirii concrete. Această idee și-a cîștigat tot mai mulți adepți, fiind astăzi practic îmbrățișată de toate statele europene. «De aceea — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — se poate aprecia că sînt create condițiile pentru a se trece la reuniuni pregătitoare pentru organizarea într-un timp nu prea îndepărtat a conferinței general-europene».

Încă la 26 ianuarie 1971 guvernul Republicii Socialiste România, în Aide-mémoire-ul adresat guvernului Finlandei, preciza că este necesar să se treacă neîntîrziat, fără nici un fel de condiții prealabile, la pregătirea practică și convocarea conferinței pentru securitate și colaborare în Europa. În concepția guvernului român, se arată în acest document, securitatea europeană reclamă un sistem de angajamente clare din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete care să ofere fiecărui stat garanția deplină că se află la adăpost de orice primejdie de agresiune sau de orice alte acte de folosire a forței sau de amenințare

de H. DONA

Nu cu multe săptămâni în urmă ne-am permis, cu oarecare ironie prietenească, să relatăm în aceste coloane despre scrisoarea unui cititor care ni se mărturisea nerăbdător de îngrijorat din cauza imposibilității în care se afla de a citi, de a audia și de a viziona tot ce mediul cultural înconjurător îi pune la dispoziție. Probabil că am subapreciat amploarea fenomenului; o recentă scrisoare — a cititorului **Aurelian Vlad** din Săcele (jud. Brașov) — ne cheamă la ordine și ne mărturisește aceeași îngrijorare.

E indiscutabil că problema există; ea reflectă extraordinara expansiune în lumea contemporană a mijloacelor de difuzare a culturii și, ca o consecință, creșterea continuă a «lăcomiei culturale» a unei umanități și ea din ce în ce mai numeroasă. Acum câteva zile, cel mai eminent muzicolog al nostru — e vorba, bineînțeles, de George Bălan — observa, cu finețea care-i este naturală, că un adevărat pericol pînădește pe consumatorul contemporan de muzică: tentația lăcomiei. «Discurile, benzile, radioul ne permit să ascultăm muzică bună... pe săturatelea, iar pofta crește și aici pe măsură ce «mîncăm». Viața muzicală a marilor orașe devine și ea tot mai îmbelșugată ațîind, la rîndul ei, această poftă. Consumăm într-adevăr muzică în cantități de neconceput pentru contemporanii lui Bach sau Mozart». Și creșterea — adăugăm noi — nu este de ordinul procentelor, ci al multiplilor. Într-o viață de om, un meloman pasionat de la începutul secolului al XIX-lea nu asculta atîta muzică (ne referim, desigur, numai la forma finită, nu la repetiții sau exerciții) cît ascultă azi un amator de muzică, dispunînd de ceva timp liber, într-un singur an. Să nu uităm de asemenea că astăzi, cu ajutorul benzilor și discurilor, putem să ne organizăm în casă cele mai fantastice concerte, în cele mai strălucitoare interpretări (ce putea să facă același meloman de acum 150 de ani, aflat la discreția directorilor de orchestre sau a impresarilor, mai ales dacă nu trăia într-un oraș ca Viena sau Paris?).

Nu altfel se prezintă situația în ce privește artele plastice. Cetățeanul care trăiește într-un oraș în care nu există un Luvru, un Prado sau un Ermitaj are la dispoziție, datorită reproducerilor, albumelor și filmelor de artă, toate Luvrurile din lume, bașca monumentele izolate, picturile și sculpturile răspindite prin palate, biserici și colecții particulare. Și să nu uităm vedem reproducerile, ajunse astăzi la o perfecțiune diavolească, în condiții incomparabil mai bune decît originalele aflate în lumina adeseori neprielnică a sălilor de muzeu sau, mai ales, a catedralelor înalte și întunecoase. Comparația cu posibilitățile oferite iubitorului de artă din trecut este și în acest domeniu strivitoare.

Am putea extinde demonstrația noastră la oricare alt sector al artei, al culturii, în general. După cît se pare, într-un anumit sens, și în materie de cultură pericolul principal îl reprezintă obezitatea și nu inaniția. Fără a absolutiza aceste constatări statistice, fără a uita că imensa sete de cultură a omenirii (chiar a părții ei celei mai dezvoltate) e încă foarte departe de a fi satisfăcută, trebuie să reținem totuși o concluzie: actul de cultură e și un act de selecție. Selecție în care rolul orientativ al societății trebuie să se manifeste, bineînțeles, nu sub forma măsurilor administrative, ci a persuasiunii.

Cititorul **Liviu Mănăilă** din Turnu Măgurele ne sugerează publicarea unui documentar amplu, conținînd «un inventar complet» asupra mișcărilor fasciste din lumea actuală. Propunerea a fost luată în evidență deși, trebuie s-o recunoaștem, nu e totdeauna ușor a identifica cu precizie felurile grupări fasciste care se mai agită pe ici-colo. Fascismul, ca fenomen istoric bine determinat, s-a manifestat (în Europa și apoi în restul lumii) în anii '20-'40 ai secolului nostru, evoluția sa culminînd cu uriașul cataclism al celui de-al doilea război mondial și încheindu-se cu victoria coaliției mondiale antifasciste. Așa cum se știe, fascismul n-a dispărut cu totul, nici după catastrofa sa înfrîngere. Putem totuși afirma că prezența sa actuală se manifestă nu atît prin activitatea diferitelor organizații neofasciste (care, desigur, au încercat să facă unele «ajustări» programatice și organizatorice la realitățile zilelor noastre), deși unele din aceste organizații — exemplul cel mai recent îl constituie Mișcarea Socială Italiană — mai regăsesc sporadic o anumită influență politică ci, mai ales, prin reziduurile încă persistente ale unei anumite mentalități (antidemocratice, șoviniste, xenofobe, practicante ale violenței), prin ura feroce față de libertate, prin anticomunism visceral sau, cel puțin, prin cultivarea unor concepții ultraretrograde, zoologice, impregnate de dispreț față de om și, mai cu seamă, față de intelectul uman. Spuma murdară a practicilor și teoriilor de tip fascist reușește să antreneze, într-o parte sau alta a lumii capitaliste, într-un moment sau altul, elemente de tot felul, de la nostalgici ai rînduinelor medievale sau ai colonialismului pînă la ratați și declasați de tot felul. Racilele de structură ale capitalismului constituie acel «pîntec fertil» de care vorbea Brecht care poate oricînd zămisi asemenea manifestări, iar atitudinea tembelă, lașă, carieristă sau voit mioapă a unora care n-au vrut și nu vor să învețe nimic din lecțiile istoriei mai favorizează pe alocuri marșul cavalerilor măciucii. Este evident că numai socialismul, lichidînd pentru totdeauna rădăcinile acestor explozii de primitivism criminal și cultivînd cu insistență marile și autenticele valori umaniste, poate pune capăt definitiv oricărei încercări de renaștere a spiritului fascist.

Dar acestea sînt subiecte prea grave și prea dureroase pentru a fi tratate în preajma nopții de revelion. Asa că punem punct, convinși că în anul care vine vom avea prilejul să discutăm numai despre teme însuflețitoare și dătătoare de optimism. Încă o dată, tuturor cititorilor noștri, cele mai bune urări de fericire și prosperitate.

cu forța și să asigure dezvoltarea lor pașnică într-un climat de destindere, înțelegere și colaborare. Se poate spune că nu a existat convorbire cu factori de răspundere europeni — și nu numai europeni — în care țara noastră să nu ridice și să găsească înțelegere și sprijin pentru astfel de idei. Un larg ecou l-a avut sugestia făcută încă în 1970 de președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, de a se realiza și în Europa, eventual sub egida Națiunilor Unite, un organism permanent care să ajute la promovarea colaborării dintre statele de pe continentul nostru. În cadrul multor înțeliri bilaterale la nivelul șefilor de state, de guverne, al miniștrilor de externe, au fost evocate căile cele mai adecvate pentru a înlocui actuala divizare a Europei în blocuri militare opuse, cu un sistem trainic de securitate care să consacre conviețuirea pașnică pe baza principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, abținerii de la folosirea forței sau a amenințării cu forța.

Una dintre premisele importante ale înfăptuirii securității europene constă în recunoașterea realităților constituite după cel de-al doilea război mondial, în asigurarea inviolabilității granițelor existente. Acțiuni constructive în această direcție le-au reprezentat semnarea încă în 1970 a Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Republica Federală a Germaniei, precum și a Tratatului dintre Republica Populară Polonă și Republica Federală a Germaniei. Aceluiași scop i-ar servi normalizarea relațiilor cu cele două state germane, recunoașterea de către toate statele a R.D. Germane, stabilirea de relații, pe baza normelor dreptului internațional, între R.D.G. și R.F.G. La acest capitol s-au făcut în 1971 pași importanți, în sensul că noi state s-au apropiat, prin luări de poziție publică, de recunoașterea R.D. Germane, s-au încheiat cu succes convorbirile cvadripartite de la Berlin, s-au semnat acordurile dintre R.D.G. și R.F.G. și dintre R.D.G. și Senatul Berlinului occidental, privind traficul de tranzit între R.F.G. și Berlinul occidental și, respectiv, vizitele din Berlinul occidental în R.D.G. și reglementarea problemei enclavelor.

Fără îndoială că rezultatele diferitelor convorbiri și tratative au făcut să se vorbească despre anul 1971 ca anul pregătitor al trecerii în 1972 la acțiuni multilaterale în domeniul securității europene. Desigur, nu trebuie excluse noi manifestări ale celor ce se împotrivesc unei astfel de materializări a eforturilor, ridicări de «noi condiții prealabile» cu scopul de a lungi distanța dintre acțiunile cu caracter procedural și cele destinate a asigura intrarea în fondul problemelor.

Tocmai pentru a accelera pregătirile, a le îndrepta pe făgașul concret, a cointeresa cercuri cît mai largi la acest proces, în anul 1971 au avut loc numeroase acțiuni în afara cadrului diplomatic obișnuit. La Viena, între 19 și 21 februarie, 70 de oameni de știință din 19 țări au avut un larg schimb de opinii în problemele păcii și securității în Europa, participanții relevînd ideea că evoluția actuală a relațiilor intereuropene permite convocarea, cît mai curînd posibil, a unei reuniuni general-europene. În aprilie, în diferite orașe din R.F. a Germaniei, la Stuttgart, Düsseldorf, Frankfurt pe Main, Köln, Kassel, Karlsruhe și altele, s-au desfășurat manifestații organizate cu prilejul săptămîinii de luptă pentru convocarea conferinței.

În aceeași perioadă, la Helsinki a avut loc, cu participarea reprezentanților opiniei publice din 18 țări europene, simpozionul «Perspective de creare a unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa». Între 15 și 17 iunie, la București, 60 de personalități din domeniul politicii internaționale s-au aplecat asupra problemelor concrete ale conferinței, — etape, proceduri, conținut — rezultatele lucrărilor îmbogățind considerabil arsenalul acțiunilor dedicate securității europene. Mai tîrziu, la Bruxelles, teme asemănătoare au fost abordate la reuniunea consultativă a unor personalități ale vieții politice, sociale, culturale, a reprezentanților opiniei publice din majoritatea țărilor europene. Concluzia principală trasă și la această reuniune a fost că condițiile favorabile existente solicită mobilizarea celor mai largi forțe politice și sociale, a mișcărilor de cele mai diferite orientări și convingeri politice, filozofice, religioase, a popoarelor europene în vederea realizării obiectivelor securității și colaborării europene. Consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, ținută în capitala poloneză în zilele de 30 noiembrie și 1 decembrie, a subliniat că guvernele țărilor membre au hotărît să-și numească reprezentanții împuterniciți pentru a participa, împreună cu reprezentanții împuterniciți ai celorlalte state, la consultările multilaterale în vederea punerii de acord a problemelor pregătirii și organizării conferinței general-europene.

Trecînd în revistă numai cîteva dintre faptele care au marcat eforturile popoarelor europene în anul ce a trecut, nu se poate să nu capeți certitudinea că lunile ce vin vor înregistra accelerarea procesului diplomatic în pregătirea conferinței securității europene, vor consacra noi pași de natură să ofere întregii lumi un exemplu rodnic de conviețuire pașnică și colaborare între popoare și state suverane și egale în drepturi.

▶ În afara convorbirilor oficiale, la diferite niveluri, consacrate problemei organizării conferinței general-europene au avut loc și acțiuni în afara cadrului diplomatic obișnuit, ca de pildă colocolviul organizat la București în vara aceasta — pentru a treia oară — la care cele 60 de personalități participante s-au aplecat asupra aspectelor concrete ale conferinței — etape, proceduri, conținut.

▶ Hanovra-R.F.G.: strîngere de semnături pe un apel cerînd ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și Polonia, ca unul dintre elementele importante menite să conducă la accentuarea procesului de destindere în Europa.

Am ales, dintr-o foarte lungă listă posibilă, pe câțiva dintre «norocoșii» lui 1971, mari actori ai ecranului mondial, urmăriți și anul acesta de zinele bune, de regizori generoși și de roluri îmbelșugate, spre bucuria lor și a noastră.

F film

ACTORI ȘI ROLURI ÎN 1971

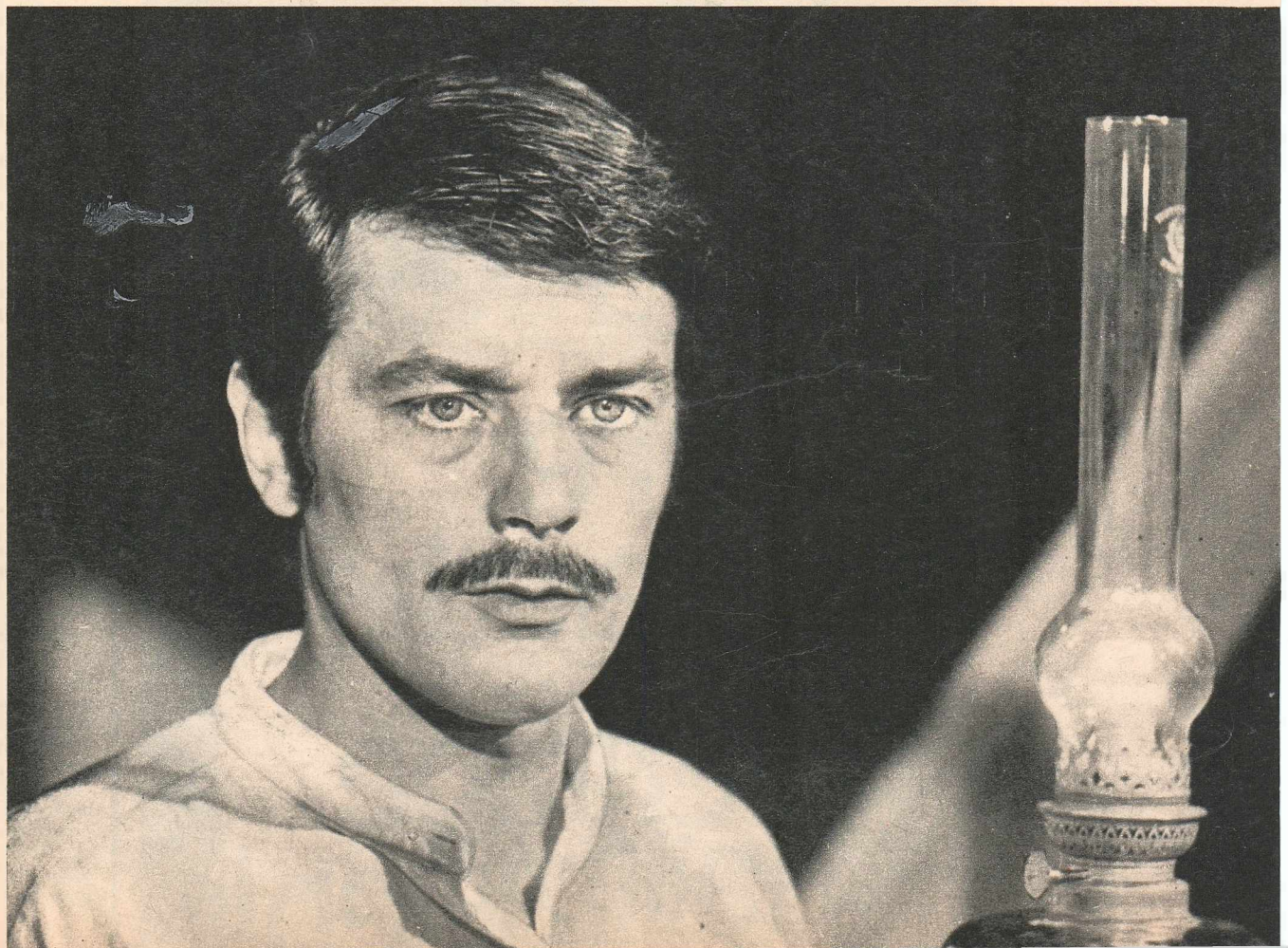
de Magda MIHĂILESCU

marcello ▶ MASTROIANNI

Mastroianni a fost comparat cu un... pian. Disponibilitățile sale interpretative sînt atît de largi, încît cineastii au impresia că se află în fața unei claviaturi pe suprafața căreia pot cînta orice. Practic, pentru actorul italian nu există un rol inaccesibil sau măcar nepotrivit. Pînă în acest an nu s-a întîlnit însă cu un film de epocă. Regizorul Luigi Magni a văzut în el un «Scipione Africanul» ideal, «un erou îmbătrînit, oboșit, obligat să se apere — el, care toată viața atacase! — în fața celui mai periculos inamic: calomniia». Pentru a se simți pe deplin în pielea personajului, Mastroianni a refuzat ajutorul machiorului; fără nici o ezitare și-a ras părul chilug, din «motive psihologice»: «Scipione al meu este un om dezamăgit, împovărat de tristețe și amărăciune și vreau să trăiesc pe deplin emoțiile sale, drama unui erou istoric care devine inutil».

alain ▶ DELON

«Este singurul care se pricepe să-și aleagă filmele, are o dibăcie extraordinară». Știți cine spune toate acestea? Nimeni altul decît colegul său de generație și de glorie, Jean-Paul Belmondo. Așa stînd lucrurile, și avînd în vedere și ceea ce mai cunoaștem noi de mult, nimeni nu s-a neliniștit atunci cînd regizorul Pierre Granier-Deferre l-a solicitat pentru filmul «Văduva Couderc» (după Georges Simenon), iar Delon a spus «da». A fost de fapt o dublă încuviințare: a acceptat să interpreteze rolul unui tînăr hărțuit care întîlnește liniștea și dragostea mult prea tîrziu, la capătul unui mult prea lung șir de erori și ezitări, dar, mai ales, a primit cu smerenie să stea la dreapta mării actrițe Simone Signoret, să fie partenerul ei. «Ne veți descoperi un nou Alain Delon?» — a fost întrebat autorul. «Nu știu dacă va fi nou — a răspuns Granier-Deferre. Dar îl vreau plin de farmec, păstrînd în rezervă duritatea cunoscută din alte filme. Aș vrea să cucerască și să neliniștească, așa cum i se întîmplă în viață... Îl cunosc mai puțin pe Alain, m-a fascinat însă. Are o inteligență cu totul deosebită». Ce ne mai rămîne nouă de spus?

◀ steve McQUEEN

În sfârșit, Steve McQueen și-a văzut visul cu ochii. De zece ani de zile actorul, îndrăgostit cu patimă de cursele auto, își dorește un film în care regizorul să nu-i ceară altceva decât să se instaleze într-un bolid și să alerge ca un nebun. Între timp, John Frankenheimer a realizat «Marele premiu» dar fără actorul american. Drept care, anul acesta McQueen a declarat: «Nu mai pot să aștept. Voi face un film definitiv (sublinierea ne aparține) despre cursele internaționale auto. Lumea trebuie să înțeleagă că nu sînt un băiețoi, ci un bărbat care știe ce vrea». În calitatea sa de bărbat care știe ce vrea, actorul a pus la bătaie banii propriei sale companii cinematografice pentru a immortaliza pe peliculă faimoasa competiție Le Mans cu cele 24 de ore ale sale, Le Mans despre care Stirling Moss spune că ar fi «cea mai importantă cursă din lume» dar și «cea mai proastă dintre ele», «cea mai măreață» dar și «cea mai iritantă» și «nici pe departe atît de periculoasă» (să mă ierte Andrei Bacalu, dar așa am găsit, negru pe alb, într-o revistă de... cinema). Se înțelege de la sine că Steve McQueen nu a acceptat să fie dublat de un profesionist nici în scenele cele mai periculoase; aleargă dezlănțuit cu 180 pe oră, într-un Porsche de 600 cai putere tip 1971, adică în mai multe Porsche-uri, pentru că în timpul filmărilor a distrus cîteva, spre groaza întregii familii.

Pe lîngă el, fac figurație nume celebre de sportivi profesioniști, precum Jacky Icks, Jean-Pierre Badin, Vic Elford, Mike Hailwood, Jean-Pierre Hanrioud, Jean-Pierre Jabouille, John Miles și regretatul Jo Siffert, căzut la datorie pe pistă. Dar să ne mai întoarcem și la chestiunile de cinematograf: filmul are o intrigă asemănătoare cu a «Marelui premiu» și este realizat de Lee H. Katzin.

◀ innokenti SMOKTUNOVSKI

A fost un Hamlet magistral, un Ceikovski copleșitor. Pentru «Unchiul Vanea» din acest an abia mai găsim cuvinte drepte.

Smoktunovski a oprit în loc clipa precisă în care eroul cehovian, pescăruș cu aripile legate, se zbate să scape din strînsoare dar nu reușește decît să se frîngă și mai rău, a dilatat această clipă — ce se hrănește parcă cu respirația oamenilor — pentru a vedea în ea ceea ce trebuie să vedem: capătul puterilor, sfîrșitul chinului. Întreaga ecranizare a lui Andrei Mihalkov-Konciovski, cineast de excepție, are consistența ultimelor pîlpîiri de viață. Fiecare le întreține cum poate: unii prin compromisuri, alții prin deznădejde. Unchiul Vanea al lui Smoktunovski, prin speranță, iar pentru un scurt răgaz acceptă un preț și mai scump: ridicolul de a se avînta prea mult în încredere. Înfrînt, Vanea se retrage în demnitate ca într-o carapace, nu înainte însă de a-i umili, cu năduf, pe cei care nu înțeleg că te poți înăbuși și într-o încăpere cu ferestre larg deschise.

Marele artist sovietic demonstrează încă o dată, spre binele neamului histrionic, că dacă există pe lumea asta poeți care văd idei, atunci există, fără îndoială, și actori care le prind cu mîna.

film

ACTORI ȘI ROLURI ÎN 1971

Daniel OLBRYCHSKI

Are numai 26 de ani dar a și început să strângă distincții după distincții. La început a fost «Premiul Zbigniew Cybulski», apoi titlul de «cel mai popular actor polonez», iar în anul ce s-a încheiat — «Premiul de interpretare masculină» la Festivalul de la Moscova pentru rolul creat în filmul lui Wajda, «Pădurea de mesteceni». Un talent ce a dobândit de timpuriu o splendidă maturitate a primit răsplata cuvenită. Personajul nuvelei lui Iwaszkiewicz a solicitat la maximum disponibilitățile lui Olbrychski, sensibilitatea lui dureroasă ce prefăce fiecare moment al existenței într-unul hotărâtor. A înțelege prețul vieții și al morții, complicata dialectică a ceea ce este trecător și a ceea ce rămâne pentru totdeauna — acesta era greul examen al omului însingurat din «Pădurea de mesteceni». În interpretarea tânărului actor, eroul are acea forță stranie a statuiilor doar pe jumătate desprinse din materia în care au fost dăltuite, pentru a ne reaminti cât de chinuitor dar cât de omenesc este efortul de înălțare.

silvana MANGANO

Am trecut prin Piața San Marco la câteva săptămâni după ce Visconti și echipa sa terminaseră filmările pentru «Moartea la Veneția». Cțiva prieteni îndrăgostiți de cinema au ținut însă să-mi arate cu exactitate pe unde au trecut «l'inglese Dirk Bogarde» sau «la Mangano». «La Mangano» este, bineînțeles, Silvana, distinsa actriță italiană care, în ultimii ani, a acceptat atât de rar să pășească pe un platou... Cum să-l refuzi însă pe autorul lui «Rocco», al «Căderii zeilor»? Capodopera viscontiană impune, alături de fascinantul personaj al muzicianului Von Aschenbach și al adolescentului Tazio, — eroi ai unui obsedant spectacol crepuscular, în care moartea și viața se contemplă reciproc — silueta elegantă și grațioasă a Silvanei, — în film, o nobilă poloneză, mama lui Tazio — ea însăși o întrupare a unui vis adus din țara ghețurilor.

Julie CHRISTIE

În lipsă de alte fraze mai fericite, în graba festivalieră, s-a spus despre ea că ar fi fost marea revelație de la Cannes 1971, ca și cum o actriță care a luat un Oscar la 24 de ani ar mai putea fi ceea ce se cheamă o revelație la 30. Dar, în sfârșit, dincolo de orice compliment se află minunea pe care Julie Christie o înfăptuiește cu fiecare rol: jocul ei atinge, întotdeauna, undeva, într-un punct foarte înalt, inefabilul muzicii. Partitura din «Mesagerul» lui Losey (Palme d'Or 1971, «o capodoperă», strigă voci de încredere) este o nouă mărturie. Frumoasa castelană Marian Maudsley, plăsmuită de imaginația scriitorului L.P. Hartley («revizuit» de scenaristul Harold Pinter), a avut norocul să salte dintr-un cvasianonimat direct în turnul celebrității, pentru că Julie Christie a consimțit ca, timp de două ore, să strângă pe obrazul ei toate urmele pe care dragostea, fericirea, nepăsarea, egoismul le pot lăsa pe un chip omenesc. «Mi se pare unică, — afirmă Joseph Losey despre Julie — nu știi unde începe și unde sfârșește actoria ei. Este ca marea, să tot stai și să o privești». Un amănunt: partenerul Juliei Christie din acest film este Alan Bates, același din «Departamentul de dezlănțuită». Tot fermier și tot îndrăgostit. Dar ceva mai norocos.

Imre SINKOVITS

Chiar dacă filmul lui Marton Keleti, «Vis de dragoste» (Liszt), nu a fost scutit de unele rezerve și dezaprobări, creația protagonistului, actorul maghiar Imre Sinkovits, rămâne remarcabilă. Întruparea marilor personalități ale culturii, în mod deosebit a celor suprasolicitate și strivite de legenda mai mult sau mai puțin fermecătoare — pe măsura fanteziei și dorințelor fiecărei generații — este, întotdeauna, o adevărată piatră de încercare în cariera unui actor. Lumea nu iartă ușor trădarea unui personaj celebru. Cu o mască fizică uimitoare, Sinkovits duce pe umerii săi masivi un Liszt transfigurat de miracolul muzicii, dar și de înțelegerea adevărurilor profunde ale vieții, un om care a considerat că talentul este o povară pe care trebuie s-o porți mergând cu spatele drept, un artist din a cărui complicată structură nu a lipsit grăunțele acela de nebulie sfântă în afara căreia este greu să simțim filfierea aripilor genului. Probabil că personalitatea lui Liszt va mai seduce și alți regizori. Oricând însă, în galeria chipurilor imaginate de cinematograful se va afla un loc de onoare pentru Imre Sinkovits, căruia îi acordăm și dreptul la un colț din memoria noastră; mai ales pentru acele secvențe în care, după ce-și aruncă mânușile albe pe scenă, după ce izbutește să-și așeze picioarele uriașe, se repede asupra pianului ca o furtună.

de Liviu TIMBUS

profesiune și diletantism

Pentru toți cei care au urechi să audă și gură să cînte, dar mai cu seamă pentru compozitori, cîntăreți și instrumentiști, muzica ușoară continuă să rămînă o problemă grea. Treburile s-au complicat teribil mai cu seamă în ultimii zece ani, de cînd instrumentele de percuție moderne au izgonit, rînd pe rînd, din ansamblurile orchestrale vioara, acordeonul și, în cele din urmă, chiar și pe cele mai devotate genului: pianul, saxofonul și trombonul. În locul acestora — chitarele electronice, orga, vibrafonul și alte noutăți de ultimă oră capabile de a înlocui dintr-o singură respirație truda și migala instrumentelor cu coarde sau pe cele ale grupurilor de suflători.

Vom fi cu toții de acord apoi că marea atracție pe care o exercită muzica ușoară tinde să se transforme într-un soi de maladie endemică, că mitul tineretii, pus pe note, a creat un veritabil sport competițional mai cu seamă în lumea băieților și fetelor noastre, cîntăreți și instrumentiști, sosiți în masă pentru a deveni vedete de la o lună la alta.

Din nou adevărat și... bine, din moment ce de unde e, ai și ce alege. Dar asta numai la prima vedere. În realitate, suprafețele sonore — obținute prin solicitudinea circuitelor electronice, acest veșmînt strălucitor pentru cîntecele fără melodie, pentru soliștii fără voce sau pentru instrumentiștii lipsiți de vocație — au deschis larg porțile diletantismului. Povestea cu împăratul gol a devenit o modă și care, la rîndu-i, tinde să se transforme într-o veritabilă profesiune — profesiunea de diletant. Diletantul profesionist, propulsat în arena competițională, pe scena teatrelor și a concursurilor de muzică ușoară mulțumită televizorului. Dar mai devreme sau mai tîrziu, concesiile făcute mediocrității se răzbuună. La ora actuală, atrași de mirajul micului ecran, un număr impresionant de fetișcane și băietani imberbi «învață muzică» la întîmplare, ciupind corzile chitarelor și plimbîndu-și firicul de voce prin toate melodiile la modă. Cîți dintre aceștia știu cu adevărat ce înseamnă cultivarea vocii, la ce, care va să zică, sînt bune vocalizele, șlefuirea timbrului, controlul respirației și al emisiei vocale? Nimeni sau aproape nimeni. Ne-a dovedit-o cu prisosință și emisiunea de marți, 14 decembrie, consacrată și unor tineri interpreți de muzică ușoară.

De fapt nu sîntem puși pentru prima oară în situația de a asculta cîntăreți fără voce, interpretînd cîntece fără melodie, în compania unor formații instrumentale înjghebate la întîmplare din dragoste pentru muzică, dar fără meșteșug. Băieții și fetele noastre prezenți în cadrul emisiunii amintite și selecționați în prealabil prin intermediul unor concursuri de muzică ușoară n-au cîntat mai prost decît alți tineri colegi de breaslă. Dar au cîntat totuși. Au fost prezenți și s-au făcut auziți în fața milioanei de telespectatori înainte de a merita acest lucru, înainte de a duce la bun sfîrșit o treabă abia începută.

Cînd compun o melodie — ne-a declarat recent George Grigoriu — mă gîndesc de la bun început și la solistul care o va interpreta. Țin seamă de acest lucru și atunci cînd realizez acompaniamentul orchestral, întregul edi-ficiu sonor al cîntecului, și asta deoarece nu orice melodie se potrivește pentru orice voce sau, altminteri spus, nu oricine (chiar talentat fiind) poate cînta orice.

E un punct de vedere pe care talentatul compozitor ni l-a mărturisit într-o convorbire particulară. Dar de ce să nu spunem lucrurilor pe nume prin solicitudinea micului ecran, singurul capabil de a organiza un larg colocviu pe această temă, o adevărată acțiune profilactică la care, sîntem siguri, ar participa cu mare bucurie toți cei care se gîndesc să facă artă și meserie înainte de a se gîndi la bani și la titluri onorifice.

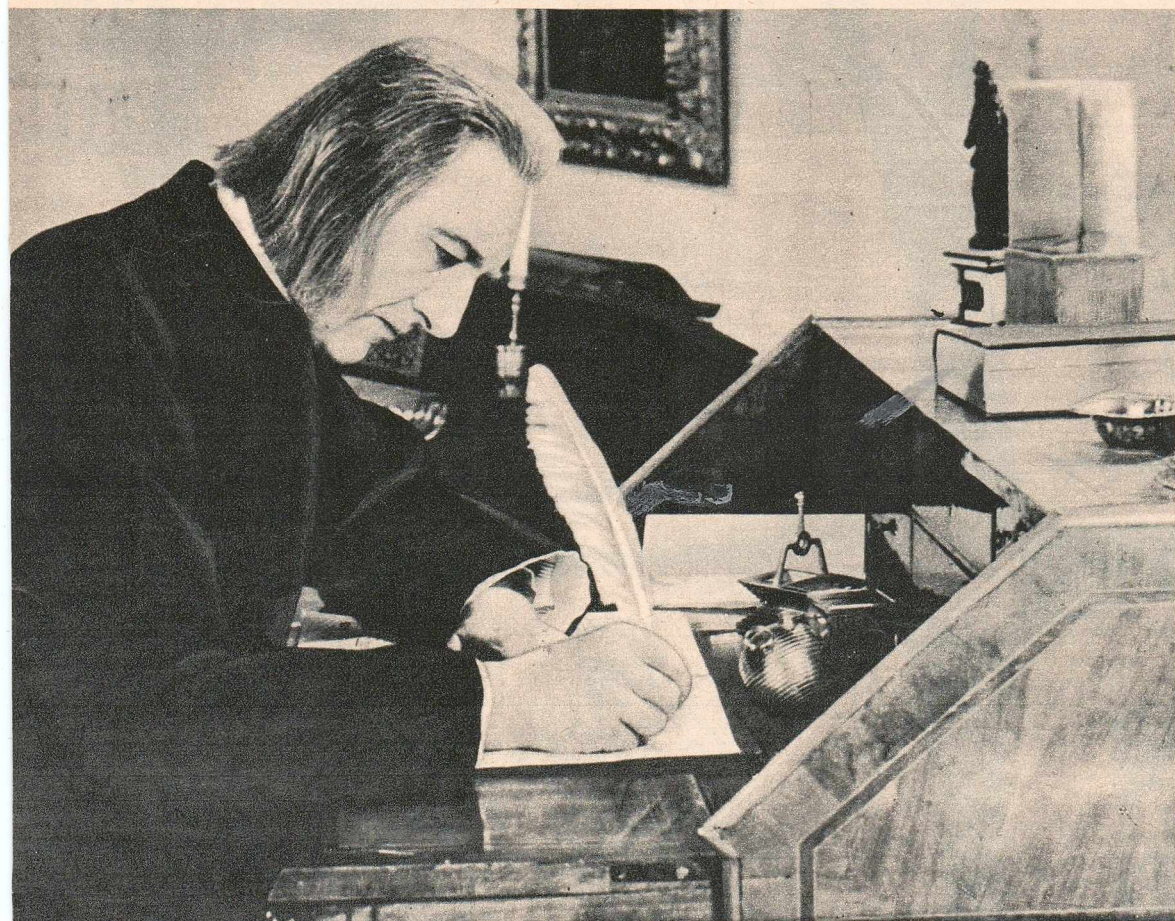
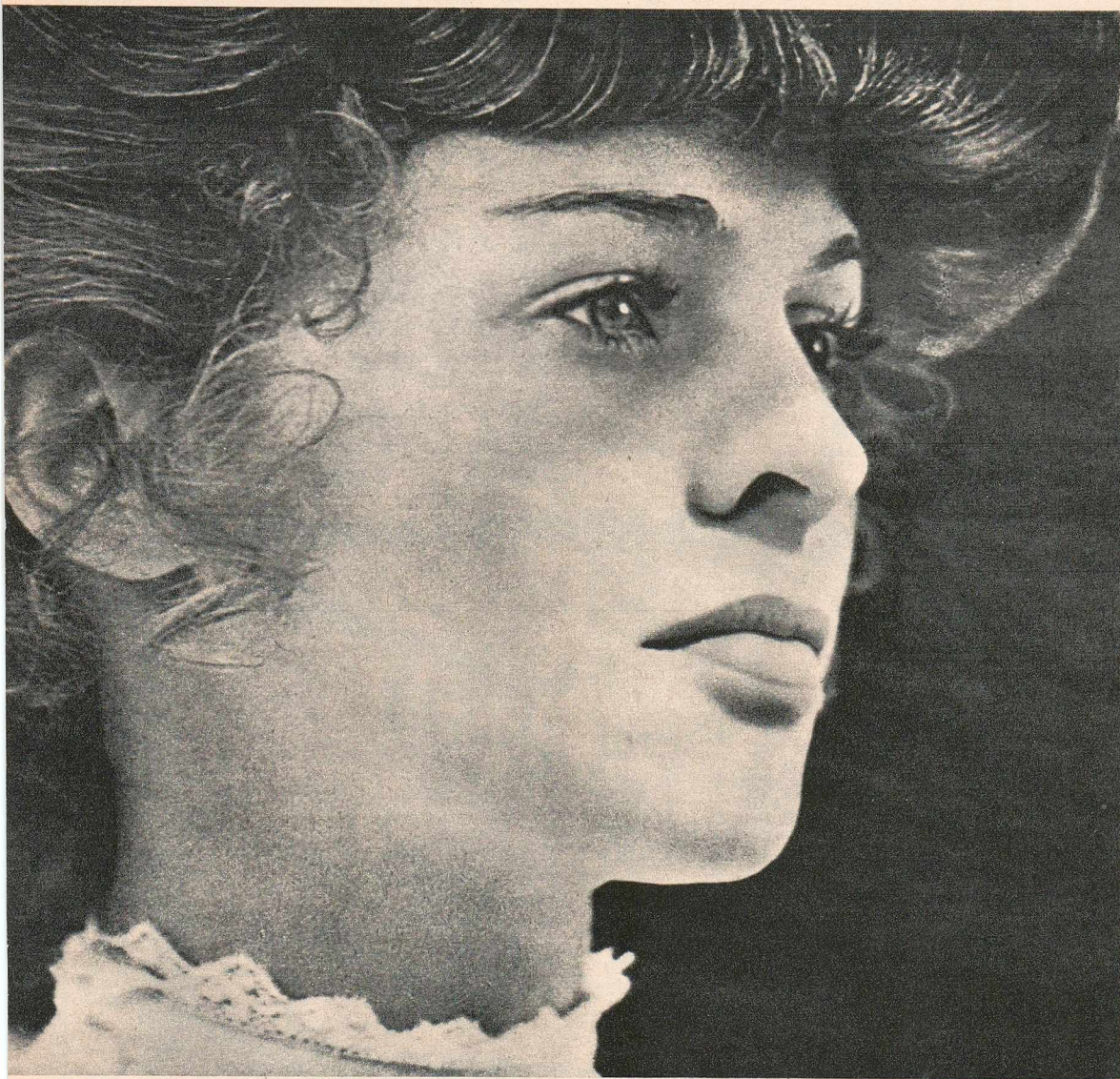
Astfel stînd lucrurile am putea, în sfîrșit, să aflăm cum și prin ce mijloace este posibilă...

...difuzarea unor melodii scrise la prima mînă, acel soi de cîntece cărora le putem ghici urcușurile și coborișurile după primele trei măsuri, în care sunetele se trag de mînă, sub magnetul notelor de tonică și dominantă, lipsite de fiorul ineditului, de surprizele pe care le conferă invenția, orchestrația meșteșugită, insinuările și glumele modulației.

...organizarea de grupuri vocale, unde interpreții nu sînt capabili să mențină pînă la sfîrșit un interval de terță sau de cvintă, calcă pe coadă, cu sau fără necesitate, vocea solistului sau aleargă după orchestră ca să prindă din urmă ritmul pierdut.

...și, în sfîrșit, cum e posibilă selectarea... fără discernămint a cîntăreților de muzică ușoară din rîndurile unor tineri care mai au încă multe de învățat la orele de muzică înainte de a pune mîna pe chitară și mai cu seamă înainte de a beneficia de solicitudinea... «mediilor electrice», această fantastică trambulină în stare de a șterge cu buretele ani de ucenicie și studiu metodic.

Acestea și multe altele — întrebări, răspunsuri și propuneri menite să refacă în acest domeniu frontiera spălăcită dintre diletantism și profesionalism.

INSTANTANEE CU MOS GERILA

INSTANTANEE CU MOS GERILA INSTANTANEE

INSTANTANEE CU MOS GERILA INSTANTANEE

NOVICE

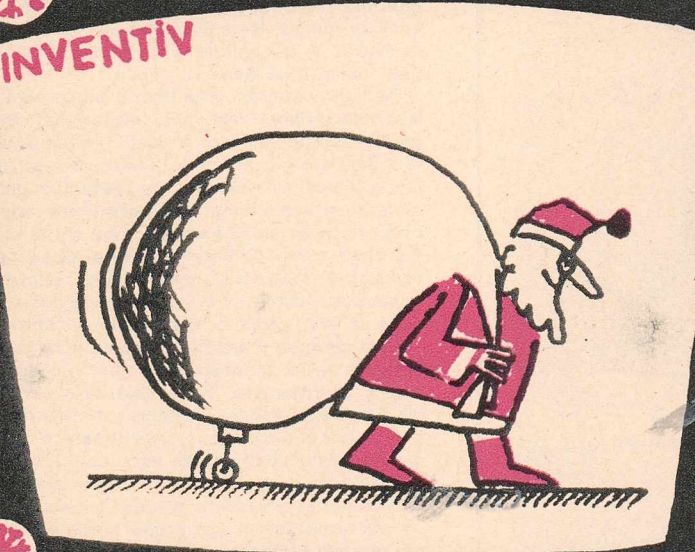
TURIST

SUPERSTITIOS

INVIDIOS

INVENTIV

OPTIMIST

FAMILIST

DELINVENT

INSTANTANEE

DESENE DE

ANDO

ACTORI
ȘI
ROLURI
ÎN
1971

De vreo șase ani încoace, presa nu scapă nici un prilej de a aminti «cum s-a transformat greierele leneș de la Madrague într-o harnică furnică».

Adică, lăsînd metafora la o parte, cît de mult s-a așternut pe treabă Brigitte Bardot, care nu-și mai îngăduie să facă un film la doi ani, ca în vremurile bune, ci se ambiționează să înscrie în filmografia sa cel puțin două-trei pelicule anual. Ceea ce s-a întîmplat și în 1971. Se pare că rolul care i-a rămas cel mai mult la inimă a fost cel din filmul «Les pétroleuses» (început de Guy Casaril și terminat de Christian Jaque), povestea aventuroasă a două cow-girls care bagă spaima în bărbați.

Împreună cu partenera sa, Claudia Cardinale, a învățat să tragă cu pistolul, să trimită un croșeu de dreapta sec (profesor — maestrul Vicente del Aguilar); spre deosebire de C.C., B.B. nu a izbutit însă să-și învingă teama de cal în cursele prea înfierbîntate. În rest, fetele s-au împăcat bine pe platou.

brigitte
BARDOT

terence
STAMP

«Din 30 de scenarii aleg unul», ne spunea Terence Stamp cu prilejul conferinței de presă organizate de Nelo Risi înainte de a pleca în Africa, cu întreaga echipă ce avea să realizeze «Un anotimp în infern». Asta înseamnă că atît de grijuliu actor englez apare pe ecran cam o dată la doi ani.

În 1971 a fost Rimbaud, poetul «care și-a pierdut viața din prea multă delicatețe». La sus-amintita întîlnire, Stamp a declanșat cîteva semne de nedumerire în momentul în care a început să-și expună concepția despre erou, în totală contradicție cu cea a regizorului: «Eu văd un film despre omul Rimbaud, nu despre poet. Orice poezie se distruge o dată cu traducerea. Iar cinematograful ce poate să facă decît să o traducă? Sincer vorbind, mă simțeam mult mai aproape de Rimbaud cînd eram mai tînăr, astăzi am devenit un individ așezat, liniștit (n.a. — Terence are 33 de ani!). Pentru mine, poetul francez a fost primul Rolling Stones, versurile lui i-au descumpănit pe contemporani în aceeași măsură în care muzica băieților din Rolling Stones i-a zăpăcit pe englezi».

FILME PE CARE LE AȘTEPTĂM

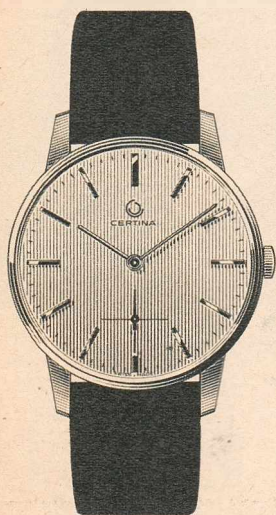
«PENTRU CĂ SE IUBESC», film închinat tinereții. Autori — Mihai Iacob (regia), Horia Pătrașcu (scenariul).

«ADEVĂRUL» și «PUTEAREA», dezbateri cu așinci rezonanțe umane și politice, realizat de Manole Marcus după un scenariu al lui Titus Popovici.

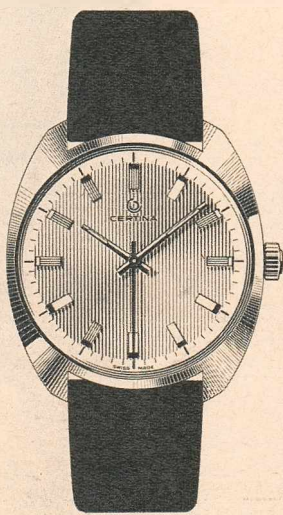
«ASTĂ-SEARĂ DANSĂM ÎN FAMILIE», comedie mai puțin lirică decât ne-am putea imagina, dacă ne gândim la numele cineastului — Geo Saizescu. Satiră sută la sută dacă ne gândim la numele lui Ion Băieșu, coautor al scenariului (împreună cu regizorul).

Un cadou care oferă
certitudine —
ceasul „Certina“

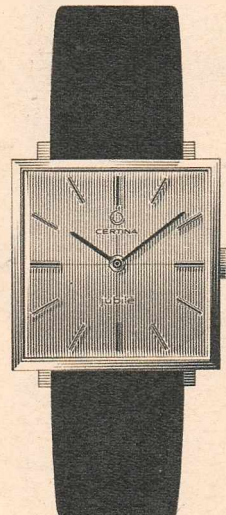
70-250

52-147

17-150

40-177

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

**COMBINATUL
PENTRU
EXPLOATAREA
ȘI
INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI
DIN SUCEAVA**

livrează produse cu parametri calitativi superiori, corespunzători celor mai înalte exigențe. Dintre produsele noastre enumerăm:

- mobilier modern și stil
- uși-ferestre
- parchete din fag
- placaje din fag pentru uz general
- placaje pentru vagoane
- plăci fibrolemnoase dure
- plăci fibrolemnoase izolatoare
- cherestea de foioase și rășinoase
- diverse tipuri de ambalaje și lăzi

NA, C-AM FOST LA CUCA- MUCA!

de Sergiu ANDON
fotografii de S. STEINER

CUM AM PLECAT LA CUCA-MUCA?

La Cuca-Muca am plecat cu zarvă și cu un anumit soi de bravadă. Mai întâi a fost îndelung disputat autoratul reportajului. Apoi, realizatorii lui definitiv stabiliți au fluturat mândri și misterioși ordinele de deplasare pe care, de data aceasta, nu figura nici «se delegă la IRCMUPZ», nici «la Procuratura județeană...», ci faptul grozav de a fi acreditați la... Cuca-Muca. Formulă criptică în ochii administrației, care ar fi putut crede că devansăm cu patru luni bancurile de 1 aprilie '72, dar care n-a crezut astfel, știind că noi nu glumim cu avutul obștesc nici măcar de revelion. Oricum, titulatura rămânea șagălnică iar documentele de misiune creau o discretă sugestie de răvas.

Mai credibilă, în orice caz mai convingătoare decât oricare din drumurile noastre anterioare, a apărut plecarea în înțelegerea membrilor nevîrstnici ai propriilor familii. Pentru dumnealor, cele patru silabe, ca desprinsă din lexi-

Componenta unu
din rețeta longevității:
munca (Gh.C., 72 de ani).

conul primelor articulări, au avut o rezonanță mult mai prestigioasă decât numele oricărui municipiu. Aceasta a fost atmosfera.

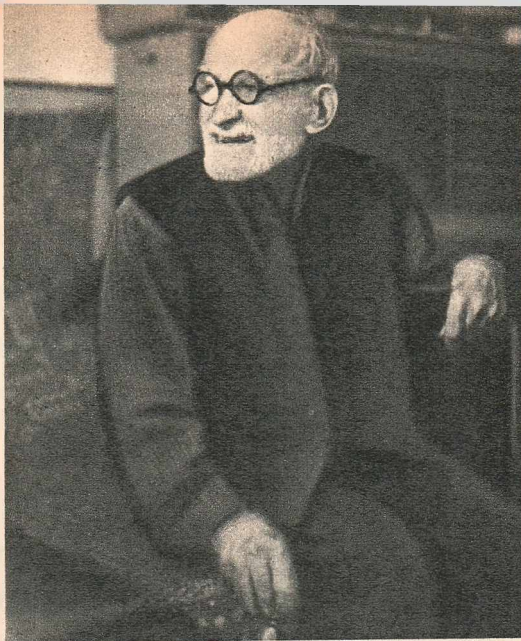
DAR AM PLECAT LA CUCA-MUCA?

Sigur că da! Am consultat chiar literatură de specialitate! Însă n-am luat-o 15 kilometri spre nord, cum eram îndrumați, ci am parcurs peste 40 de kilometri spre vest, ca să nimerim acolo unde trebuia.

Acolo unde, conform declarațiilor — poate de complezență — ale primarului, nu pășise încă picior de publicist.

Pe drum îl și întrebam pe colegul fotoreporter, deșcă bătrînă a presei ilustrate, trecut prin toate cîlisele și drumuțit pe toate coclaurile:

— Este vreun loc din țara aceasta pe unde să nu fi călcat?
— Da! — a fost răspunsul lui. La Cuca-Muca.

Nea Oniță Vasilescu a fost bolnav ultima dată de tifos exantematic. Pe frontul din Moldova. În 1916.

DE CE AM FOST LA CUCA-MUCA?

Ei, uite-așa! Ca să vedem viața. Să o cunoaștem chiar în ipostazele ei de la Cuca. Să ne lămurim cum este cu aceste străvechi versuri dintr-un străvechi colind de Anul nou:

«Noi sintem de la Cuca-Muca,
Unde-i mămăliga cît nuca,
De-o păzesc cinci cu măciuca
Să nu cumva s-a-nghită curca».

Și ce-am găsit?

În primul rînd, cîntec. Ni s-a cîntat foarte mult. Ne-a cîntat vechiul tenor al acestor dealuri, omul ce parcurgea cite douăzeci de kilometri călare pentru o misiune muzicală, în fața căruia tăcea orice lăutar, pentru care, și numai

pentru care, brazde întregi de foste femei au tras de mîncă brazde întregi de foști bărbați să meargă la foste nunți unde se zvonea că va cînta nea Oniță Vasilescu:

«Colo-n vale-n, boienită,
doarme-o blinda copilă».

Cîntec aproximativ... sexy, pe care l-am ascultat și noi, din gura ce nu mai tace de 93 de ani.

Ne-a cîntat și generația mai tînără cu 60 de ani, prin persoana lui Gheorghe Sinescu, director școlar.

Iar cele mai vechi cîntece și cimilituri le-am notat de la reprezentanta în vîrstă de... 1 an și 8 luni a celor care cîntau la Cuca, Cristiana Pirvu.

«Holă male,
Fete n-ale,
C-au mulit de găbenale»

sau (în fonetică maturizată de noi):

«Vine, șede, soacră mare
Cu cămașa la schinare,

În așteptarea colindătorilor...

Și, bineînțeles: «Argeșule, apa ta...»

Aflind despre primul cîntător menționat, ați înțeles, cred, că al doilea fapt pe care l-am consemnat la Cuca a fost longevitatea locuitorilor. Nea Vasilescu Oniță — căruia i se pare firesc să spună avînd în vedere vecinătatea comunei Bălcești: «Am auzit de Bălcescu Nicolae, de Costache, dar nu i-am cunoscut» — nu este o excepție. «Moș» Gheorghe Călin, de 72 de ani, are toate firele de păr negre ca pana corbului și, bineînțeles, nedescompletate. Pe Ion Georgescu, de 81 de ani, l-am găsit agitîndu-se pentru împăcarea unor impricinați, ca un membru de nădejde și cu experiență ce este al comisiei de judecată. Iar un alt unchiș, Florea Pîrvu, de 88 de ani, a renunțat să meargă la biserică pentru a bea cîteva ciocane de țuică împreună cu

și prin amăreala unor vechi realități economice, penultim cu sublimă demnitate întru dîrzenie și jenantul renume răspîndit prin țară de către veșnicii exozi de la Cuca și Măcăi.

Permanența exodului este deci o a treia observație. De secole cei de pe aici au împînzit cîmpia, oferind la disperare prunele, țuica și poșirca în schimbul boabelor de porumb. Schimb, și mai ales perișluri dătătoare de nedumeriri pentru oamenii de la șes, săraci și ei, dar cărora trebuia să li se explice că acolo, la Cuca, mămăliga era chiar... cit nuca.

Exodul a devenit calificat o dată cu începutul urbanizării Bucureștiului. Nevoia de fructe a orașului a fost satisfăcută decenii la rînd de umblătorii din Cuca și din Măcăi, deplasați în Capitală cu inegalitățile lor sociale cu tot: angrosiști, proprietari de galantare, simpli «oteni» cu coșurile.

Parcă blestemul acestor locuri fiind acela de a le găsi rezolvările prin deplasări și colonizări, tot exodul a fost și soluția împrăștierei parțiale de după întiiul război

sport

de Victor BĂNCIULESCU

ANUL PREOLIMPIC

După o tradiție nu lipsită de explicații, anii preolimpici nu se disting îndeobște prin performanțe sportive de anvergură. Perioada de tatonări și consolidări, în căutarea potențialului uman optim și a celor mai bune formule tehnice și tactice, anii de concentrare asupra obiectivului final al confruntărilor din arena olimpică nu favorizează totdeauna rezultatele înalte. Obținerea acestora este de obicei aminată pînă la întîlnirea cvadrinală olimpică.

Sportul românesc nu face excepție de la această tradiție și de aceea nu e de mirare că activitatea sa în 1971 și-a găsit încununarea într-un sport neolimpic. Mai ales în două împrejurări, tenisul a făcut să se vorbească foarte mult și elogios despre sportivii români în cursul ultimului an. Întîi la Charlotte, în Carolina de Nord, unde echipa României, compusă din Ilie Năstase și Ion Țiriac, a jucat pentru a doua oară în decurs de doi ani în finala Cupei Davis, disputînd (și pierzînd cu 2-3) ultimul challengerround din istoria acestei competiții, în compania echipei Statelor Unite. Apoi, în al doilea rînd, la sfîrșitul anului, în sala Pierre de Coubertin din Paris, unde Ilie Năstase a cîștigat turneul campionilor de tenis, învingînd pe rînd și fără drept de apel pe așii acestui sport (Smith, Richey, Kodes, Franulovici, Graebner).

Palmaresul sportului românesc ar fi firește sărac dacă l-am reduce doar la atît. Sportivii țării au participat la toate marile competiții internaționale ale anului și nu fără urme. Unii dintre ei au devenit în 1971 campioni mondiali, cum ar fi canoistii și caiacistii, ceea ce nu pare de loc anormal la acești fii ai Deltei Dunării care de 15 ani, cu consecvență, se află printre primii în lume în ierarhia minutorilor padelei și pagaiei. Alții au obținut laurii continentali și printre ei din nou reprezentanți ai sporturilor nautice, de data aceasta la canotaj academic: 5 fete din ambarcația de 4+1 vîsle. Apoi un alt echipaj, de astă dată din familia sporturilor hibernale: cel de bob de 4 persoane al celebrului pilot Ion Panțuru, secondat de prietenii lui, toți originari din Sinaia, dar acum vestiți nu numai la Innsbruck, ci și la St. Moritz, Alpe d'Huez, Lake Placid sau Sapporo.

Anul 1971 a reconfirmat poziția bună în lume a reprezentanților României în cîteva sporturi. Handbaliștii, purtătorii cununilor de campioni ai lumii, nu se dezintă, menținîndu-se printre fruntași. La campionatele europene de la Madrid, din 11 boxeri români 9 au urcat pe podium și și-au sporit ulterior prestigiul într-un victorios turneu prin Statele Unite. Luptătorii (de ambele stiluri: greco-romane și libere) s-au distins la campionatele mondiale de la Sofia, obținînd trei medalia de argint. Practicanții scrimei (indeosebi la floretă) și tirului țin strîns contactul cu eşaloanele mondiale superioare. Tot așa jucătorii de volei și polo pe apă.

Atletismul merită o mențiune specială, nu numai pentru elementele sale de excepție, care se remarcă în special la sărituri (Carol Corbu — al treilea performer mondial în 1971 la triplusalt, Cornelia Popescu — în aceeași postură la săritura în înălțime sau Csaba Dosa — medaliat cu argint la campionatele europene de la Helsinki, tot la săritura în înălțime), ci mai ales pentru proba feminină de aruncare a discului. România este una dintre foarte puținele țări din lume care vor putea prezenta la Jocurile Olimpice de la Munchen trei aruncătoare ce dețin performanțe de peste 60 de metri realizate în 1971. Șefa de promoție a acestui trio este fără îndoială campioana olimpică Lia Manoliu, care prezintă și excepționala calitate de a candida pentru a șasea oară la laurii olimpici. Ea va fi însoțită de campioana țării, Argentina Menis, și de fosta recordmană, Olimpia Cataramă.

La urmă, dar nu în ultimul rînd, trebuie consemnate succesele pe 1971 ale fotbalistilor români. Ei au reușit să promoveze echipa țării printre primele 8 formații din Europa (cu șanse încă de a ajunge printre primele 4) și să califice două echipe de club (U.T.A. și Steaua) în sferturile de finală ale competiției continentale Cupa UEFA. Acum se confirmă ceea ce s-a remarcat încă în timpul ultimului campionat mondial de fotbal, în teribila serie de la Guadalajara (în lupta cu puternicele echipe ale Braziliei, Angliei, Cehoslovaciei): ascensiunea indiscutibilă a fotbalului românesc.

La încheierea unui an sportiv bun, se poate spune că trăsătura caracteristică a sportului românesc este prezența sa pe toate meridianele competițiilor internaționale, cu performanțe care îi întăresc neîncetat prestigiul.

«Care vin, vin, vin, cu cîntice vechi și noi.

«Lumina liniștită a livezilor de pruni.

noi. Ne luăm asupra-ne toate păcatele.

Sperați să fi descoperit noi rețeta acestor longevivi? Nu ne ocupăm cu așa ceva. În orice caz, am aflat că din viață nu le-a lipsit muca, dar de loc, chiar de loc, și am mai constatat cu propriile timpone că liniștea la Cuca este demențială, de noapte selenară.

DAR EXISTĂ CUCA-MUCA?

Există Cuca, în județul Argeș (o alta în județul Galați, nu ne interesează acum), și numele i se trage de la Valea Cucii. Există Măcăi, practic în continuare, și numele i se trage de la primul «descălător», cum îi zic oamenii, de cu mai bine de 500 de ani în urmă, al cărui nume sau poreclă va fi fost Măcău. Transformarea denumirii de Măcăi în Muca nu respectă numai rigorile rimei colindului, ci s-a fiert

mondial. Cu acel prilej au format cei din Cuca și Măcăi colonii lingă Mangalia, unde trăiesc și astăzi oamenii plecați atunci să primească pămînt și urmașii lor.

Migrația oamenilor rămîne de actualitate, dar se desfășoară sub cu totul alte coordonate. Simplificînd relațiile, am stabilit că însemnele noilor mutații constau în două realizări: brutăria și asfaltul. Alăturarea poate părea bizară, nu urmăm acest efect, dar ceea ce schimbă caracterul deplasărilor continue prin spațiile țării, repetate timp de secole, pînă la reflex, sînt aceste două «simple» modernizări din viața comunei. Rețineți ghilimelele, vom reveni.

Brutăria a adus în comună un aliment nu numai necunoscut — piinea — ci și capabil de a înlocui mămăliga cit nuca, iar prin aceasta, de a destina sensul de a fi ai pelerini-nejelilor foamei. Asfaltul a desființat situația de depărtat, de izolat, de inaccesibil. Dintr-o dată, localități ce trăiau numai prin renume, imaginate pe undeva, prin ceața deaurilor, au devenit plasate chiar avantajos, la depărtare egală de două municipii (Pitești și Rîmnicu Vîlcea). Artera de bitum a metamorfozat exodul în navetă, în contact permanent cu orașul, cu civilizația, cu posibilitatea de a opta mai larg unde să trăiești și unde să lucrezi, a canalizat către șuvoaiele industriei puterea și timpul de muncă eliberate de obsesia procurării boabelor de porumb.

Spuneam că aceste mutații sînt simple — între ghilimele. De ce? Ne-am obișnuit atît de mult cu construcția, încît uneori nu numai că uităm inerția trecutului, dar nici nu ne mai întrebăm și de ce «investiții» relativ ușoare, ca o brutărie sătească și cîteva kilometri de asfalt, apte de a schimba destinul unor locuri și colectivități de oameni, n-au fost făcute timp de secole. «Simplificații» lucrărilor, privite izolat, îi corespunde complexitatea angrenajului social capabil să cuprindă, atotgrijuliu, problemele oricărui colțșor. Cine ar fi asigurat făina unei brutării la Cuca — în 1930, spre exemplu — cit timp nu exista o diviziune a muncii rațional dirijată și relații de repartție altfel rînduite decît pe baza interesului individual? Ce să fi făcut cucenii cu drumul asfaltat, cit timp nici puterea de cumpărare nu le-ar fi dat ghes să pornească spre marile magazine, nici magnetii marilor locuri de muncă nu i-ar fi atras?

Ridicați schimbările din ocupația și alimentația țăranilor din Cuca la scara întregii țări și veți înțelege cit s-a realizat în anii noștri. Cit de complex este procesul.

Mai sîntem datorii cu o explicație: la Cuca n-au călcat publiciști nu pentru că acum se ajunge greu, ci pentru că mai dăinuie vechiul renume. Ce vreți, elementele de suprastructură...

CUM NE-AM ÎNTORS

De la Măcăi ne-am întors cu I.M.S.-ul, cu autobuzul și cu trenul. Ne-am mai întors cu convingerea că una este șalda onomatopeică și altele sînt dimensiunile istoriei.

**...ȘI IARNA PUTEȚI FI
OASPEȚII
UNITĂȚILOR
TURISTICE
ALE
Cooperăției
de Consum**

RECOOP

Doriți să petreceți câteva zile de recreare într-un decor pitoresc? Numeroase hanuri, moteluri și cabane ale cooperăției de consum, situate pe principalele trasee turistice, vă stau la dispoziție și în acest sezon.

Ele vă asigură camere confortabile, cu încălzire centrală, restaurante cu delicioase preparate culinare, produse de cofetărie și băuturi.

Dacă iubiți natura, confortul, dacă doriți să faceți sporturi de iarnă, vă invităm la:

HANUL RUCĂR — Argeș

HANUL VALEA URSULUI — Argeș

HANUL BRAN — Brașov

HANUL CHEIA — Prahova

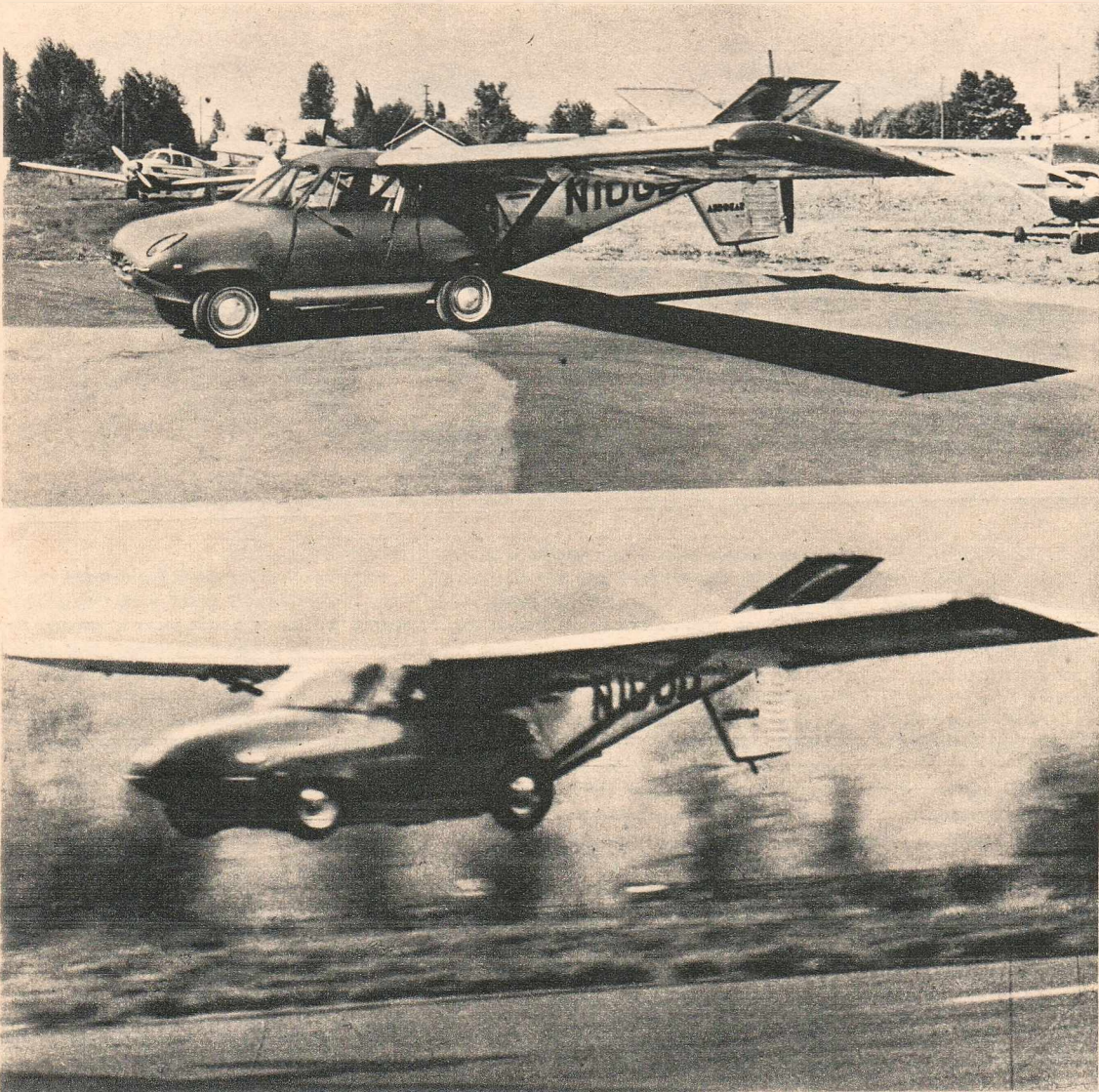
COMPLEXUL TURISTIC SLĂNIC

CABANA BUCIN — Harghita

HANUL URSU NEGRU — Sovata, Mureș

HANUL BUCURA — Hațeg, Hunedoara

MOTELUL ILIȘEȘTI — Suceava

ZBOARĂ... ZBOARĂ... ZBOARĂ... AUTOMOBILUL ZBOARĂ...

Farmecul absurdului din jocurile copilăriei noastre cedează locul rigurozității tehnicii. În fotografiile de față — încă una dintre multele soluții propuse pentru rezolvarea problemelor complicate născute din explozia traficului rutier din marile orașe. Rutier-rutier, dar... prin aer, parcă ar spune propunerea companiei americane «Aerocar».

◀ CÎND OAMENII MARI SE COPILĂRESC...

Un fel de joacă de-a evul mediu propune un grup de iubitori ai vechilor tradiții cavaleresti din Franța, care a și adoptat denumirea de «Les Chevaliers» (Cavalerii). Acești donquijoti contemporani vor organiza în mai multe orașe europene, începând cu Amsterdam, spectacole care vor încerca să reinvie, cu mare exactitate, turnirele evului mediu. Vor fi respectate cu sfințenie nu numai ținuta cavalerilor luptători, armamentul, harnașamentul, regulile luptei etc., ci și întregul protocol al festivităților care însoțeau luptele. O singură nedumerire avem: în caz de (inevitabile) răniri sau măcar contuzionări, se vor folosi balsamurile vracilor medievali sau antibioticele veacului XX?

GLUME MAI MULT SAU MAI PUȚIN NEVINOVATE

culese de Mihai BURDUJA

ANATOLE FRANCE

În anii de după primul război mondial, numeroși turiști americani voiau să-l vadă pe Anatole France. Acesta, plictisit, spuse secretarului său:

— E îngrozitor! Ce cred yankeii aceștia despre mine? Că sînt un obiect de expus la muzeu?

— Din fericire nu sinteți, maestre, îi spuse secretarul. Altminteri, americanii v-ar fi cumpărat de mult.

La Anatole France se prezentă o tinără care își propuse serviciile de stenodactilografă:

— Monsieur — se adresă ea scriitorului — știu să stenodactilografiez cu viteza de 150 de cuvinte pe minut.

— Ei drace, dar de unde o să iau pentru dumneata atîtea cuvinte? — răspuse scriitorul.

Un general îl invită la cină pe Anatole France. În timpul mesei, generalul solicită scriitorului un autograf. Acesta i-a scris:

«Bucătăria franceză este cea mai bună din lume și gloria ei va crește și mai mult atunci cînd omeniirea înțeleaptă va pune frigerea mai presus de spadă».

VOLTAIRE

Un poet debutant, respins de editori, se plîngea lui Voltaire:

— Și dacă ați ști cât foc am pus în aceste versuri!

— Invers ar fi fost mai indicat — îi ripostă Voltaire necrutător:

Voltaire a întrebat o dată pe un abate care cam făcea abuz de ospitalitatea sa:

— Domnule abate, știți care este deosebirea dintre dv. și Don Quijote?

— Nu, răspuse mirat oaspetele.

— Don Quijote lua toate hanurile drept castele, în timp ce dv. luați castelele drept hanuri.

NAPOLEON BONAPARTE

După cum se știe, Napoleon nu era prea înalt. Într-o discuție prietenească, mareșalul Ney, pe care împăratul îl botezase «cel mai curajos dintre curajoși», referindu-se la statura lui Napoleon, spuse:

— În definitiv, diferența dintre noi e numai de un cap!

— Pot face oricînd să dispară această diferență, i-a răspuns Napoleon.

La un bal, Napoleon, care nu era totdeauna galant cu femeile, se opri în fața unei contese cu reputație cam îndoielnică și o întrebă cu glas tare:

— Ei, doamnă, tot așa de mult vă plac bărbații?

— Da, sire, răspuse răzbunător contesa, dar numai cînd sînt politicoși.

EI DESPRE ELE ȘI VICEVERSA...

Un actor perora într-un cerc de prieteni:

— Ce să vă spun, dragii mei, admirabil lucru e însurătoarea. Trăiesc minunat și cheltuiesc numai jumătate decît pe vremea cînd eram holtei.

— Știi ce? — îi propuse Maurice Chevalier. Mai ia-ți încă o nevastă și o să trăiești gratis.

— E greu să înveți limba franceză? — îl întrebă pe Heine o doamnă.

— Nici o greutate — răspuse acesta. Pur și simplu, în locul cuvintelor germane se folosesc cuvinte franțuzești.

Întrebat într-o zi de ce se împotrivesc atît de categoric prezentei unor femei în orchestra sa, Arturo Toscanini răspuse zîmbind:

— Să vă explic: femeile deranjează totdeauna într-o orchestră. Dacă sînt frumoase, îi tulbură pe instrumentiști, dacă sînt urite, mă tulbură pe mine.

F

MICROANCHETA „FLACĂRII“

TEATRU

de Sanda FAUR

Ce v-au oferit personajele dramaturgiei originale?

Ce ați oferit dv. acestor personaje?

TOMA CARAGIU

— *lată-mă în fața unui interlocutor care poate răspunde la întrebările interviului de față în su-nete triumfale de fanfară. Să dai dintr-o dată două mari lovituri de teatru, și în gama albului, și în cea a negrului, și în «Ziaristii», și în «Interesul general», e, ca să zic așa, lucru mare.*

— *E adevărat că plecarea mea la atac în aceeași stagiune a fost bună. Sorții mi-au zîmbit, recunosc. Augurii sînt în zbor deasupra capului meu.*

— *Să nu dăm chiar toate meritele în circo norocului. Cred că pe undeva e amestecat și Caragiu, cu harul, vitalitatea și munca lui, în succesul acesta.*

— *Poate pentru că nu l-am refuzat pe reporterul special Romeo. Eram gata să o fac: mi se părea, nu știu cum să-ți spun, cam prea june pentru mine. Apoi, într-o seară, într-un cerc de amici cunoscuți și mai puțin cunoscuți, am auzit un rîs debordant, exploziv, senzațional. Mi-a plăcut și risul, și omul, am aflat apoi că e cunoscutul gazetar Mihai Popescu (despre care Mirodan mărturisea că l-ar fi «turnat» în con-tururile lui Romeo) și m-am hotărît să-i dau lui Romeo același ris uluitor. Bilbiiala am împru-mutat-o și de la alte personalități cunoscute. Pe scurt, îl joc pe Romeo cu poftă.*

— *Dar pe Hrisanide din «Interesul general» al*

lui Barango?

— *Pe ăsta îl joc cu năduf. Și cu o poftă și mai mare. Ca să-l cunoști, ca să-l înveți bine pe Hrisanide, trebuia să fi stat mult în ședințe. Eu am stat. Dacă ai stat și dumneata, cred că nu te-a mirat personajul. Adevărul de viață mi-a fost furnizorul principal. Și antipatia profundă pentru personaj, motorul interior. Să știi că e o mare satisfacție să demaști de pe scenă bolile ce mai bîntuie în jurul nostru.*

VALERIA SECIU

— *În piesele românești am atins, ca să zic așa, situațiile mele limită: am avut un eșec, eșecul meu cel mai răsunător, și un succes pe care nu l-a contestat încă nimeni.*

— *Deci «Enigma Otiliei» de George Călinescu și «Camera de alături» de Paul Everac. De ce insucces în prima, de ce succes în a doua?*

— *Ideea dramatizărilor mi se pare în general nefericită. Dar poate că nu am fost eu în stare să o comunic bine pe Otilia. Poate că n-am știut eu să trec peste vorbe, peste situații în care nu mă simțeam la îndemînă. Sînt actori care aduc cu ei, din ei, un personaj și o lume interioară cu care depășesc contururile schemei li-*

terare. Se vede că eu nu am putut. Am iubit-o mult pe Otilia, dar pentru că nu am izbutit să ajung la ea, pentru că m-a refuzat, am o stare permanentă de neplăcere cînd intru în contact cu ea.

— *În schimb, cred că te ai foarte bine cu eroina lui Everac.*

— *Mira mi-a plăcut pentru altceva; poate am înțeles-o mai bine, e mai aproape de noi, de mine, de azi. Mi-a plăcut pentru starea ei de continuă combustie interioară, pentru căută-rile ei, pentru că tot timpul ea vrea să afle sen-surile vieții, caută dreptatea, scormoneste după adevăr.*

— *V-ați servit amîndouă excelent una pe alta, ce e drept. Aveți de ce să vă purtați afecțiune și recunoștință reciprocă. Și acum te pregătești pentru Corina din «Jocul de-a vacanța»...*

— *Nu-mi aminti, Corina mă chinuie la ora actuală. Nu știu cum s-o fac, n-o găsesc încă în mine, tot ce aș fi avut eu în cap despre ea s-a spus și s-a făcut pînă acum. Beligan a fost formidabil de la a doua repetiție...*

— *Noroc că te cunosc și m-am învățat să nu cred prea mult în panica și îndoielile dumitale dinaintea fiecărui rol nou. Pe ce pariem că vei fi și dumneata formidabilă?*

N.R. (după premieră): Am cîștigat pariul!

ION MARINESCU

— *Anul acesta, cum bine știi, am fost Pavel Cristian din «Camera de alături» a lui Paul Everac și Laurențiu Sturzu din piesa Eugeniei Busuioceanu, «Timp și adevăr». Două perso-naje care, întîmplător, dar știi, absolut întîm-plător, n-au servit pe tavă niște «adevăruri» învelite în poleială. În ce măsură m-au servit ele pe mine și eu pe ele, nu știu...*

— *Chiar de loc?*

— *Tot ce pot să spun e că Pavel Cristian a plăcut iar Laurențiu Sturzu n-a fost văzut de-oarece publicul a refuzat să vină la spectacolul în care acesta își spunea cele câteva replici.*

— *De ce crezi că n-a venit?*

— *Nu știu. Adică știu, dar nu vreau să spun... Dacă totuși vorbesc despre eroii dramaturgiei noastre naționale, aș vrea să spun, și nu e prima dată cînd o fac, că majoritatea păcătuiesc prin neautenticitate. Am jucat nenumărate perso-naje în care n-am crezut nici eu, nici publicul.*

— *Cam tare spus, Ion Marinescu. Dar e genul dumitale, recunosc.*

— *Există roluri foarte bine scrise din punct de vedere literar, foarte abil construite din punct de vedere dramatic, dar neadevărate în esența lor. Cred cu toată tăria că realitățile noastre, așa cum sînt ele, trebuie spuse cu sinceritate. Mi se pare absurd ca astăzi o parte*

din dramaturgia noastră să mai cultive dema-gogia și apa de ploaie. Știu că sîntem destul de puternici ca să ne permitem să spunem lucrur-ilor pe nume. Aș vrea să existe eroi cu ajutorul cărora să consolidăm cuceririle conștiinței noastre, punînd în discuție greșelile. Nici nu știi cu cită bucurie aș interpreta un astfel de personaj, cu condiția ca cineva să-mi garanteze că nu mi se va acorda premiul revistei «Teatrul».

ILINCA TOMOROVEANU

— *Am trăit dintotdeauna sub zodia perso-najelor «pozitive» — cum îi se spune: din cele 18 roluri ale existenței mele actoricești, 15 au fost personaje cumsecade din piesele noastre originale. Destinul ingenuelor pure și discret înflăcărate m-a urmărit ca o fatalitate, de la Oana din «Apus de soare» la Gena din «Titanic-vals».*

— *Și te deranjează lucrul acesta? Vrei să te ridici împotriva destinului dumitale?*

— *O, nu, aș fi ingrată. Am avut parte de roluri minunate, chiar de la debutul meu în piesa lui Horia Lovinescu, «Moartea unui artist», cu un rol bun dacă îți amintești, cel al*

Cristinei. Mi-am iubit personajele și nu e greu, tocmai pentru că erau, mai toate, personaje cumsecade. Și o spuneam fără pic de ironie!

— *Se susține că actorilor le place să interpre-teze personajele agreabile, simpatice, pentru că publicul îi identifică cu rolurile. Și că, dimpotrivă, negativii stîrnesc o anume animozitate și la actori, și la public.*

— *Se spunea mai demult. Acum sîntem toți tentați de roluri cît mai complexe, cît mai ade-vărate, dar nu neapărat antipatice. Mie însă îmi plac eroinele mele — și cea din «Al patrulea anotimp», și din «Să nu-ți faci prăvălie cu scară», și cea din «Moartea ultimului golani», îmi plac*

nu numai pentru că îmi aduc adeziunea spec-tatorilor (chiar dincolo de eforturile și puterea mea profesională), ci pentru că prin ele pot comunica niște adevăruri ale noastre, pentru că aduc pe scenă oameni frumoși ai lumii noastre, pentru că ele pot exercita de pe scenă o anume influență morală binefăcătoare. Teatrul rămîne totuși o școală a unor idei înalte, o tri-bună de educație civică, eu nu pot uita asta nici o clipă.

GEORGE CONSTANTIN

— De patru ani, nimic. De patru ani aștept un personaj contemporan: îndrăzneț, adevărat, convingător. Să-mi placă și mie, să placă și publicului, să n-am sentimentul că joc de pomână în fața unor săli goale.

— *Ești nedrept: după socotelile mele ai jucat nenumărate personaje din dramaturgia noastră nouă, poate mai multe și mai bune decât cei mai mulți dintre actorii generației dimitale.*

— Au fost rolurile primei mele tinereti. Frumoase, unele dintre ele, e adevărat: au fost personajele epocii, au fost piesele epocii: și «Steaua polară», și «Simple coincidențe», și «Oricât ar părea de ciudat». Cu Roșca, rol

— N-ai găsit în mine interlocutorul cel mai nimerit: am jucat prea puțin în vremea din urmă roluri din piese originale...

— *Dar «Gaițele»?*

— Credeam că te interesează piesele noi.

— *Ai dreptate: mai ales piesele noi.*

— Dar chiar și în «Gaițele» am avut unul dintre rolurile scrise cel mai slab; cred că nu l-a preocupat mai de loc pe autor. Sînt acolo niște cuvinte pe care cu greu le mai poți spune astăzi fără să sune desuet.

— *Ți-ai fi dorit unul dintre rolurile jucate de alte actrițe sau, să zicem, citite în revista «Tea-*

LILIANA TOMESCU

— Cred că noi, eu și personajele pe care le-am interpretat în '71, ne aflăm în relații bune: am făcut tot ce am putut unele pentru celelalte.

— *Iată un răspuns care face soarele să urce pe cer. Mă bucură cînd aud așa ceva.*

— E și o chestie de șansă: am avut norocul unor roluri bine scrise și mai ales scrise cu sinceritate, cu credință. Tușa Elisabeta...

— *Bătrînică din «Ape și oglîzi» a lui Everac, pentru care ai luat un premiu de interpretare?*

— Da... E un personaj excelent construit, poate unul dintre cele mai suculente și mai adevărate roluri feminine din piesele noastre actuale. Te invită la o compoziție tragicomică

TATIANA IEKEL

episodic din această ultimă piesă, am și luat un premiu de interpretare.

— *Atunci de ce nu-l iei în seamă pe înaltul personaj din «Omul care...»? E și acesta un rol episodic, are și el o singură apariție, dar e realmente un personaj «tare», greu de uitat!*

— Cine-ți spune că nu-l iau în seamă? Dimpotrivă, îmi place. Îl consider mult mai nuanțat decât Roșca. De fapt, drumul de la Roșca la înaltul personaj e însuși drumul dramaturgiei noastre spre adevăr și cutezanța gândirii artistice, spre complexitatea personajului și situațiilor.

— *Sper că nu ai uitat celelalte piese ale lui*

trul»?

— Sincer? Nu, nu mi-aș fi dorit nici unul.

— *Chiar nici unul?*

— Dacă Aurel Baranga n-ar scrie anume pentru Marcela Rusu poate mi-ar plăcea să joc în «Opinia publică», de pildă. Cînd o să treacă niște ani, poate o să-mi doresc să o joc pe Aneta Duduleanu...

— *Puțin, puțin și cam dureros pentru dramaturgia noastră. Ai jucat totuși în «Casa onorabilă» a lui Horia Lovinescu.*

— Mă rog... Pentru mine, lucrul cel mai important, la un om din viață sau de pe scenă,

Horia Lovinescu care au fost construite pe personalitatea dimitale: «Omul care și-a pierdut omenia» și «Petru Rareș».

— Nu le-am uitat de loc. Dar aștept un personaj de azi, cu problemele noastre de azi: poate am norocul ca Horia Lovinescu, stimatul nostru director, să-l scrie cu gîndul la mine.

este simțul responsabilității, cel care determină în existența noastră situațiile bune sau nenorocirile. De asta cred că ducem lipsă mulți dintre noi, la ora aceasta: de răspundere față de noi înșine, dar mai ales față de ceilalți.

— *Și totuși, ce fel de personaj ai iubi?*

— Un personaj în stare să declanșeze un da sau un nu în jurul nostru.

mult ispititoare pentru orice actriță, dar mi-e greu pentru mine, care ador compoziția.

— *Dar la Domnica Rotaru din «Secunda '58» ce te-a atras, de vreme ce nu e vorba de compoziție?*

— Amintirile: am mai jucat-o cu ceva ani în urmă. Invitația agreabilă a Teatrului Giulești — e un colectiv în care te simți foarte bine. Puritatea ei romanțioasă, înflăcărată, simțămîntele ei intense — oamenii din sală iubesc personajele care le comunică o anume noblete și generozitate. Și se lasă contaminați de ele.

— *Interpretarea unor asemenea eroi — și mă gîndesc și la ingenera Anca Cernat din piesa*

Eugeniei Busuicoceanu, «Timp și adevăr» — constituie și un gest de influențare morală.

— Cu condiția să fie credibile. Să nu depășească limitele veridicului uman. Să nu fie încărcate cu vorbe multe, inutile și goale. Să nu fie pictate numai în pastel. Dar nici să nu li se caute cu tot dinadinsul psihologii patologice numai pentru a-i «umaniza». Pe scurt: să fie oameni. Cu însușirile lor omenești și cu cusururile lor omenești...

OCTAVIAN COTESCU

— Dacă mă uit în urmă la cariera mea, ajung la concluzia că ea nici n-ar fi existat fără dramaturgia originală.

— *Iată o treabă bună: să crezi un «personaj» ca Octavian Cotescu, nu-i puțin lucru. Deci «cursivoarele» dimitale literare au fost...*

— Lucia Demetrius și Ionel Hristea, Paul Everac și Al. Voitin, Aurel Baranga și Teodor Mazilu.

— *Ești mulțumit de colaborarea dimitale cu personajele din piesele acestor dramaturgi? Ce ți-au propus ele?*

— Fiecare, altceva. Adevăr simplu și o anume candoare duioasă în «Vlaicu și feciorii

lui» sau «Oameni de azi», monumentalitate în «Horia», savoare comică în «Fii cuminți, Cristofor!», luciditate sarcastică și distanțare în piesele lui Mazilu.

— *Tot ce ți-ai dorit?*

— Multe din ceea ce mi-am dorit. Și mai ales posibilitatea de a comunica de pe scenă niște puncte de vedere: ale zilei de azi, ale felului nostru de a gîndi viața, ale concepției noastre despre artă. Posibilitatea de a privi răul zîmbind cu maliție. Ironia mi se pare adesea salutară.

— *Și ce le-ai oferit dumneata în schimb?*

— Tot ce am avut: înțelegerea și profesio-

nalismul de care dispuneam la acea oră! Sper că ultimele roluri au profitat mai mult de pe urma mea.

— *Te așteaptă acum Cațavencu...*

— Treabă îngrozitor de grea. Trebuie să-l înfrunți mai întii pe Cațavencu însuși, apoi să îi piept marilor interpretări de pină acum. Pe Cațavencu nu poți să-l «modernizezi», nu poți să-l spui altfel decât l-a vrut acest genial de modern Caragiale, interpretările de pină acum nu pot fi negate. Așa că, ce-mi rămîne?

— *Îți rămîne Octavian Cotescu...*

IOANA MANOLESCU

— N-aș spune că dramaturgii noștri sînt foarte generoși cu rolurile feminine. Sintem reduse prea adesea la niște simple decorații de interior...

— *Agreabile, ce e drept.*

— Puțin, prea puțin, nu crezi? Cînd dramele și tragicomediile feminine se imbulzesc, slavă Domnului, în jurul nostru!

— *Îți dorești deci și dumneata, ca și Marcela Rusu, o «Hamleta»?...*

— Pînă acolo nu aspir eu. Nu am încă suflul necesar. M-am antrenat doar în «Lovitura» și «Omul care și-a pierdut omenia», în «Dumbrava minunată» și «Nota zero la purtare»; sã nu o uit pe d-ra Macri din «Trei generații» și rolul în travesti din «Stana»...

— *Dacă stai să te gîndești, ai adunat totuși ceva roluri în tînăra dimitale carieră.*

— Nu pot să mă plîng de cantitate... Alta e durerea și altul e dorul nostru.

— *Și anume?*

— Personajul de forță. Personajul adevărat. Care știe să sufere și să-și birui suferința. Care știe să trăiască frumos. Personajul feminin de azi, de aici, de la noi. Personajul care să iradieze frumusețe morală și puritate. Personajul de la care să te contaminezi de noblete.

ALEXANDRU REPAN

— Ce mi-a oferit dramaturgia originală? Pe Hans Cojocaru al lui Horia Lovinescu. Posibilitatea de a ajunge și eu în Arcadia, într-o înaltă Arcadie a teatrului. Marea rol. Marea șansă. Nesperată sau poate sperată îndelung și zadarnic de actorii condamnați la munca silnică de juni-primi!

— *E chiar atât de greu suportabilă misia aceasta? Sincer vorbind, și eu te credeam un perfect Gallus: prin vocație, figură romantică și ochi visători...*

— Sînt încîntat că te-am putut contrazice cu rolul lui Cojocaru, și pe dumneata, și pe mine însumi, și pe alții cu fixații de distribuție. Dar

Gallus voi fi totuși, curînd-curînd, în noua «Fincină a Blanduziei» de la noi, la «Nottara». Cam tîrzie întîlnirea, pentru mine, cu acest personaj, ce e drept, mai ales că vin spre el apăsător de toate zberile lăuntrice și frămîntările existențiale — și etice! — ale lui Cojocaru.

— *Înțeleg că acest rol ți-a marcat profund existența artistică.*

— Da, pe deplin. A fost o confruntare cu mine însumi și cu posibilitățile mele de a exprima pe scenă un personaj încărcat cu o sarcină filozofică, un personaj de mare generozitate a gândirii. A fost rolul care m-a obligat să urc, dintr-o dată, o mulțime de trepte profesionale. A fost personajul de la care nu vreau și nu am voie să dau înapoi.

— *Deci piesa «Și eu am fost în Arcadia» ți-a oferit totul. Dar dumneata ei?*

— La început, nimic. L-am privit pe Cojocaru cu neîncredere, o neîncredere întoarsă mai curînd spre mine. Apoi i-am dat și eu totul, mai bine-zis tot ce-am avut și, poate, tot ce-aș fi dorit să-i pot da.

pește oceanic

PESCUIT DE TRAULERELE ROMÂNEȘTI

STAVRIZI
J MACROURI
RAMURĂ

(pentru cinci porții)

Stavrizi
sau ma-
crouri — 1,200 kg
Sare — 30 g
Boia — 2 g
Ardei
pute — 1 buc.

Se curăță peștele și se
dă, după care se pune
grătar. Când peștele
e bine fript, se mai
dă pe suprafață și
se spală, apoi se așază
pe platou. Se fierbe apa
cu sarea, în care se a-
șază înainte de a se
pun pește peștele ar-
deiul tăiat și boiaua.
Ardeiul, sarea și
boiaua se concentrează
pe preferință.
Se recomandă a se
servi cu mămliguță
dă.

Bogat în proteine, fosfor,
calciu și vitaminele A+D

Prin decongelare își păstrează calitățile de pește proaspăt

STAVRIZI • MACROURI • MERLUCIUS • COD • HEK

RULOURI À LA RUSSE din cod sau stavrizi, merlucius (pentru cinci porții)

Peștele se curăță și se filetează pe lungime pentru in-
depărtarea coloanei vertebrale și a coastelor.

Fileurile se fac rulouri și se pun la fiert în apă cu sare,
foi de dafin și ceapa tocată mărunt, se scot, iar după răcire
se aranjează pe salată à la russe.

— Pește cod congelat	— 750 g
— Cartofi	— 750 g
— Mazăre	— 100 g
— Morcovi	— 100 g
— Ulei	— 100 g
— Ouă	— 2 buc.
— Verdeță	
— Sare de lămie	— 1 g
— Muștar	— 25 g
— Foi de dafin	— 1-2 foi
— Sare	— 15 g

Lacrima zeilor

de
Ioan
GRIGORESCU

Și dacă mă voi mai trezi vreodată într-un riokan, aș vrea ca asta să fie la Tobe, nu departe de insulele sacre ale Isei, printre pescuitorii de stridii perliere, acolo unde plouă cu «lacrimi ale zeilor»... Perla a fost numită aici, în popor, lacrima zeilor, căci zeii de de mult ai japonezilor au fost mai întâi oameni și au ramas de pe pământ cu tristețile și bucuriile celor lumești, și au învățat să plîngă. Alte legende spun că perlele sînt simple picături de ploaie înghițite de stridii în timpul lunii pline, din a cărei lumină siderală au smuls sidelful.

Ploua cu găleata cînd am ajuns la Tobe, și zeii plîngeau undeva deasupra norilor, căci în laboratoarele imperiului domnului Mikimoto, regele defunct al mărgăritarului de cultura, perlele se cărau cu sacii.

Am luat în palmă o stridie perlieră. Două carapace de os pămîntiu ca fundul de mare, cu urme de alge prinse pe crusta lor, și acolo, în strînsura valvelor, își tremura viața o ființă stranie tănuind în carnea ei cenușie o boabă de mărgăritar. O ființă complexă, cu o inimă, o gură, branhiile, un aparat digestiv și un singur lucru dublu: sexul. Procesul reproducerii se consumă într-o vîietate unică, ea nu-și caută perechea pentru taina dragostei, ci își trăiește singură în splendoarea armoniei supreme miracolul procreației și al genezei. Mica ființă, gingașă sibirică, nu se dezvoltă decît în condiții ideale de curățenie: doar ea este cea care naște și dă strălucire purității mărgăritarului.

Omenirea a fost dintotdeauna uimită de taina perlei. Nici o altă piatră prețioasă n-a fascinat atîta ochii femeii ca sfera translucidă a mărgăritarului, poate că tocmai pentru faptul că nu mai era produsul creuzetului de minerale din adîncul pămîntului, ci lucrarea unei ființe vie. De mii de ani, perla a făcut regalul coroanelor imperiale, lacrima dragostei a căpătat numele ei și nici o altă bijuterie n-a detronat-o din rangul mărturiilor mute ale iubirii. Cineva trebuia să-i pătrundă taina și să smulgă hazardului apariția ei. Și acesta a fost un japonez. De la legenda perlei din cercelul Cleopatrei, dizolvată și băută de regina Egiptului într-o cupă de vin în fața cuceritorului Marc Antoniu, pînă la senzaționala descoperire a domnului Kokichi Mikimoto, oamenii n-au cunoscut cu adevărat taina perlei. Știau doar că ea era produsă de o anumită stridie pe care o pescuiau de pe fundul mărilor calde cu prețul de sînge a mii de scufundători, care cădeau pradă rechinilor sau se lăsau duși de beția adîncurilor și ieșeau la suprafață cînd era prea tîrziu... Dar atracția prețului fabulos al rarei lor capturi era mai puternică decît frica de moarte.

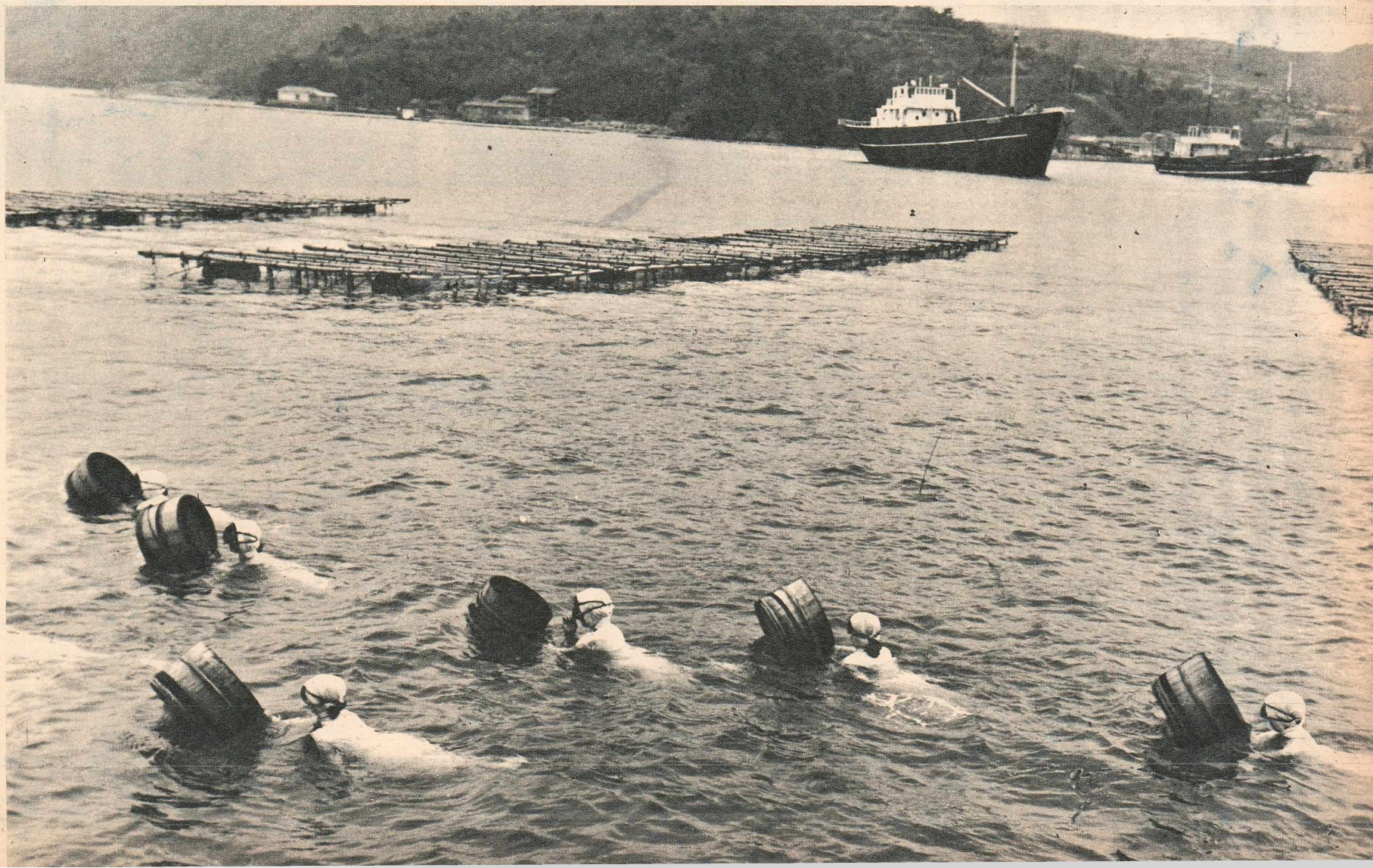
Omul acesta fusese în tinerețea lui un simplu vînzător de homari, și numai întîmplarea a făcut ca spiritul lui iscoditor să fie trezit de fenomenul preț al unor perle expuse de un bijutier, la Yokohama, prin 1891. Avea 33 de ani, o nevastă și cinci copii. Cunoștea bine mările sudului și nu o dată se întrebasese cum ar fi putut fi constrînse stridiile, pe care le pescuia o dată cu homarii, să nască perle. În 1943, cînd ajunsese unul dintre cei mai bogați oameni ai Japoniei, refuzînd să-și investească avuția în industria de război a primit «cadou», din partea samurailor, o sabie încovoiată

să-și facă harachiri. Dar și-a făcut urechea toacă și și-a văzut mai departe de culturile lui.

Cu patruzeci de ani în urmă, aruncînd pe piața occidentală cițiva săculeți de perle la un sfert din prețul cotate de bursă, provocase un scandal monstruos și un proces de mare vîlvă. L-au apărut August Dollfus, Louis Boutan și Adolf Joubin, biologi celebri la vremea aceea. Mikimoto fusese acuzat de sindicatul bijutierilor europeni de falsificarea perlelor și de concurență neloială. Falsul a fost infirmat, perlele lui nu se puteau deosebi prin nimic de cele naturale, iar concurența loială sau neloială rămîne în legile comerțului ca una dintre forțele lui motrice. Ce făcuse acest om? Ani în șir, ajutat de soția și de copiii lui, pescuise stridii perliere și încercase să le forțeze producția de perle. Anii de sărăcie, anii de eșecuri, îi consolidează legenda. Știa atît cît știau toți: că perla, ca abatere patologică de la normal, se naștea în stridie, ca pietrele în ficatul omului, în jurul unui corp străin pătruns în carnea moluștei. Neputîndu-l expulza, scoica îl învelea în straturi succesive de sidelf pînă la apariția miraculosului mărgăritar.

Asta i-a vîrit în cap ideea că procesul poate fi provocat în stridie pe cale artificială, prin înlăturarea accidentalului. Și, stabilindu-se în golful Ago, în ale cărui ape liniștite pescuise homari, a început să culegă de pe fundul mării stridii și să le implanteze între carapace fire de nisip. Din primele zece mii de scoici astfel «tratate», nici una nu i-a produs vreo perlă. A luat-o de la capăt. Făcea parte din tagma perseverenților care știu că numai încăpătînarea rațională poate să forțeze mîna naturii. Doi ani fără nici un rezultat. Crustaceele îi distrugau culturile de stridii, invaziile de plancton le sufocau, curenții reci de apă îi decimau vietățile lăsate libere pe fundul mării. Dar într-o zi, miracolul s-a produs! Una dintre stridiile lui născuse o perlă. Un mărgăritar inform, departe de perfecțiunea cu care îl cizela natura, o mică bijuterie monstruoasă, smulșă prin constrîngere, dar tocmai în imperfecțiunea ei se afla strînsă victoria. Era 11 iulie 1893, o zi memorabilă pentru viața unui încăpătînat care nu învățase să piardă. Patru ani mai tîrziu, împăratul Meiji îl invita la el să-i destăinuiească miracolul. Mikimoto lansase din mica lui insulă Tatoku cea mai grea sfidare aruncată bijutierilor din lumea întregă. La început, tagma l-a luat în ris, dar mai tîrziu a trebuit să se plece în fața lui. În ianuarie 1905, «nebulul» care se lupta cu natura reușise să recolteze cinci mărgăritare perfect sferice, de o uluitoare frumusețe. Și cu asta își descoperise greșeala care produsese monștri. Pînă atunci introdusese corpurile străine între cochiliile stridiei, în epiderma gelatinoasă a moluștei și nu în țesutul ei epitelial. Numai acolo, în carnea vie a sibiritei se putea obține perfecțiunea cercului. Numai durerea cea mai cumplită a micului animal năștea bijuteria. Iar operația

O scufundare, încă una, zeci, sute, și hîrdaiile de brad se umplu cu puii de stridii între ale căror cochilii vor fi implantate nucleele viitoarelor perle.

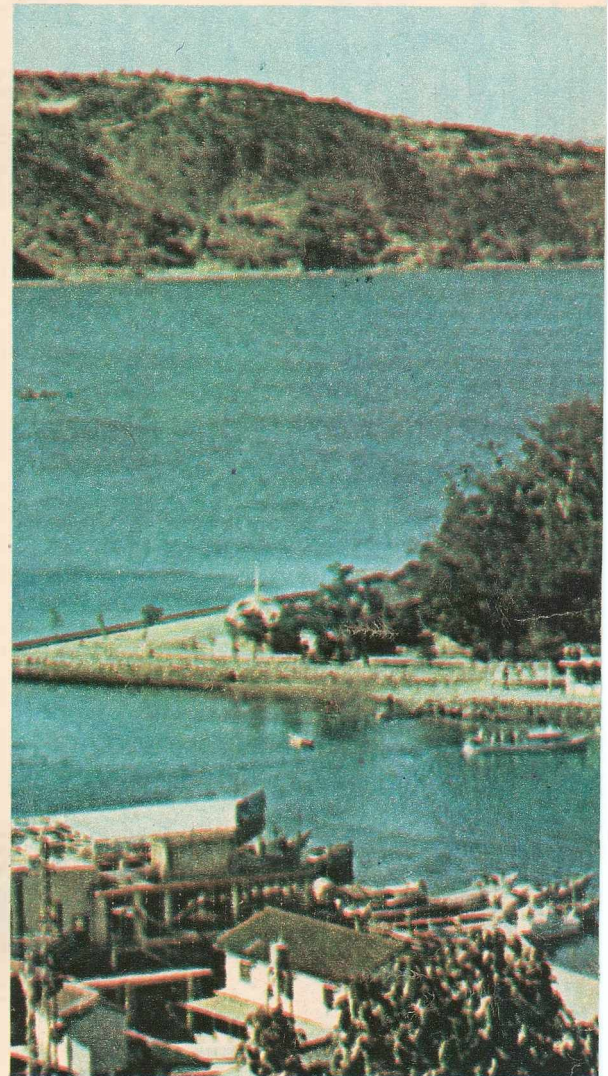

◀ Momentul când perla născută din migala omului și durerea stridiei iese pentru prima oară la lumină.

rată într-o bucăciță din carnea altei stridii, inima viitoarei perle care, timp de trei-patru ani, va fi acoperită de straturile de sidef ale durerii, pentru a face din «Înșir-te mărgărite» un basm adevărat. Un singur chirurg face zilnic între 400 și 800 de operații, demonstrând o dexteritate de prestidigitator. Trecute astfel prin mina omului, de unde au ieșit rănite, cu un corp străin înfipt în carnea lor, scoicile sînt restituite mării care le-a născut, captive în colivii de sîrmă sau de masă plastică legate de rețele de bambus în jurul unor pontoane de lemn. Vor rămîne acolo cam o mie de zile și o mie de nopți, ascunzînd taina unui miracol dezlegat de oameni. Cam la trei luni o dată, coliviile sînt scoase la suprafață și curățate de algele și de viețile marine care

Aici s-au născut mărgăritarele de cultură. Azi, numele vechi al acestui loc aproape că a fost uitat. Nu i se mai spune altfel decît Insula Perlelor.

chirurgicală nu părea de loc ușoară. Multe stridii renuntau la lupta pentru supraviețuire, se ghemuiau între carapacele lor și mureau.

Astăzi, firma domnului Mikimoto dispune de 12 000 de chirurghi de stridii și cam de tot atîtea «ama» sau «fiice ale mării», fete și femei între cincisprezece și cincizeci de ani specializate în pescuitul stridiilor de pe fundul mării.

Și ploaie torențială la Tobe, o ploaie caldă, sudică, cu bășici, spălînd statuia unui bătrînel cu melon și toiag înalt care își privește surizător victoria. Iar «fiicele mării», îmbrăcate în alb, ca niște preotese ale unei misiuni sacre, se scufundă la picioarele lui în marea care parcă fierbe de atîta ploaie, ducîndu-se la întîlnirea cu moartea. Căci micul mărgăritar, perla sidefie cu străluciri siderale, continuă să-și ceară tributul de vieți. E drept, coasa morții trece tot mai rar pe fundul mării, fetele au deprins o excepțională tehnică a scufundării și a rămînerii îndelungate sub apă, fără nici un aparat de respirație, culegînd din milul marin stridiile care vor fi constrînse să nască perle. Vin în îmbrățișarea micului golf cîte patru-cinci, într-o barcă cu motor pe puntea căreia este instalată o gheretă cu două băncuțe de brad și un cuier cu haine uscate. Iși pun pe ele rochiile albe, ca niște cămăși de noapte, și își strîng abanosul părului în baticuri de culoarea zăpezii. Albul îi sperie pe rechini și, în cazul vreunui accident, face mai vizibil trupul inert, pierdut pe fundul tulbure al mării. Drept armă de apărare n-au decît un cuțit, iar pentru protejarea ochilor un oval de sticlă prins într-o ramă de cauciuc care se mulează pe față de la frunte pînă sub nări. O sfoară de manila le leagă brîul de bordul bărcii și un hîrdău de brad rămîne la suprafața mării să le aștepte captura. Și «fiicele mării» se aruncă în apă rîzînd, căci le privim noi, mimînd o veselie cît mai naturală, căci așa cere buna reputație a firmei, aruncîndu-se în îmbrățișarea umedă a morții ca într-o joacă, deoarece de pe țărîm le urmăresc prin binoclu cei de la «public relations» și în jur forfotesc șalupe și vaporase cu turiști curioși. Se aruncă cu capul în

jos, picioarele bronzate zvînesc o dată la suprafață și albul rochiei se transformă într-o săgeată tremurătoare pierzîndu-se ca o nălucă în abis. Și secunde încep să se scurgă încet, grele, parcă materializate, căci le simți bătîndu-ți în tîmple și durata lor pare nefiresc de îndelungată, ca și cînd timpul s-ar descompune pentru ca minutele să pară veșnicii.

Numai cel care a practicat înotul subacvatic înțelege deplin relativitatea timpului în strania lui scurgere sub apă. Încercați să vă țineți respirația 60 de secunde... 90 de secunde... 120 de secunde... Pare imposibil. Sub apă e de zece ori mai greu. Presiunea asupra toracelui, urechilor, tîmplelor, dificultatea mișcării, febra căutării, panica dată de un mediu străin în care simți pîndindu-te ochii unor monștri nevăzuți, lupta corpului pentru menținerea cît mai îndelungată la fundul mării dau timpul alt ritm și alte legi. La șaptesprezece ani scufundarea pare o joacă, dar pe la treizeci fiicele mării încep să asurzească. Și totuși, mii de fete din această zonă a Japoniei nu visează altceva decît să devină «ama» sau să se specializeze în chirurgia stridiilor, în îngrijirea de culturi sau în sortarea de perle. Nu se mai caută cerceii Cleopatrei, nici miraculoasa scoică în care hazardul ar fi ascuns un mărgăritar de dimensiuni legendare, ci fetele pescuiesc de pe fundul mării pui de stridii, de la un an la trei ani, cu care ies la suprafață pentru a-i arunca în hîrdaiele de brad, a lua o gură de aer și a se scufunda din nou... De zece ori, de o sută de ori, de trei sute de ori pe zi. Plata se face după numărul scoicilor pescuite și după calitatea lor. Giuvaerghiul perlelor este în primul rînd chirurg. Cu o rapiditate și o precizie uluitoare, valvele scoicii sînt întredeschise, ținute astfel cu ajutorul penei de lemn, pînă cînd bisturiul face o incizie în carnea moluștei, nici prea adîncă pentru a nu provoca moartea stridiei, nici prea superficială pentru a împiedica mica vietate să expulzeze nucleul care i s-a implantat. În virful pensetei, o bilă de sidef scoasă din osul unei scoici anumite, adusă tocmai din bazinul Amazoanelor. Este o sferă cît bobul de mei, înfășu-

s-au prins de ele împiedicînd circulația liberă a planctonului, hrana stridiilor perliere. Și după trei ani, stridiile care au «lucrat» pentru om se vor găsi din nou pe masa chirurghului. De data aceasta operația este mortală. Valvele sînt desfăcute brutal, viața scoate un trosnet sec și mica vietate se strînge tremurînd, ca o masă gelatinoasă. Bisturiul se înfîșe cu fermitate și din virful lui picură strălucitoare o lacrimă solidificată. Bucuria descoperirii a fost de mult înghițită de banda rulantă. Doar cînd durerea stridiei a produs un exemplar deosebit, de o culoare aparte, roză sau albastruie, de dimensiuni ieșite din comun, se mai aude o exclamație de uimire. Perlele prea mărunte, strîmbe sau cu pete sînt aruncate în coșurile cu rebuturi. Vor fi măcinate într-o pudră fină, oferită industriei farmaceutice pentru extrasul bogat în calciu, sau vor fi aruncate pe fundul mării, la adîncimi de unde nu mai pot fi recuperate, pentru ca piața să nu le poată acapara și face din ele o concurență neloială perlelor «corecte».

Și zeii plîng în hohote, iar lacrimile lor strînse de oameni cîntăresc anual 90 de tone de mărgăritar pe care industria perlieră japoneză le lansează pe piața mondială la un preț de irezistibilă concurență. E numai o față a unei sfidări al cărei revers rămîne încăpătînarea și perseverența în a forța mina naturii. Doar exemplarele rare de perle naturale, smulse mării calde de pescutorii din Golful Persic și Ceylon, mai pot ține la respect invazia japoneză în vitrinele bijuteriilor de pe întreg pămîntul.

Deși perla nu se dizolvă decît în acizi, legenda continuă să afirme că preafrumoasa Cleopatra și-ar fi băut podoaba

► Înainte de a ajunge la cumpărători, șiragurile de perle, sortate după mărime și frumusețe, trec prin minile experților, care au un cuvînt greu de spus în privința prețului cu care perlele produse de industria japoneză vor fi vîndute pe piața națională și internațională.

unui cercel într-o cupă de vin. Al doilea cercel al Cleopatrei se află în posesia familiei prințului Felix Iusupov din speța Romanovilor. Cel mai mare mărgăritar, expus la Luvru, perla Hope, cântărește 129 de grame și are circumferința laterală de cinci centimetri iar cea longitudinală de 9,5. Adevărat monstru de frumusețe, acest exemplar ar fi fost produs de o stridie gigantică descoperită cu secole în urmă în golful Ceylonului. Shasta Khan, perla care împodobește coroana imperială a șahișahului Iranului, vine în ordinea mării imediat după Hope, deși nu cântărește decît 16 grame. Cea mai mare perla de cultură n-a depășit 7 grame și un diametru de 14 milimetri. Mina naturii poate fi forțată doar pînă la un punct. Nașterea monștrilor sacri rămîne monopolul ei. Pînă cînd se va găsi un alt încăpăținat care să scoată din războiul cantităților victoria calității.

Perla n-a fascinat numai prin frumusețe și prin atribuirea unor puteri miraculoase de către credințele populare, ci dintotdeauna a fost un atribut al forței și bogăției. «Vedele» Indilor sacri descriu ritualul primirii în casa brahmană, cînd novicelui i se prindea la gît, drept talisman împotriva

tuturor relelor, o perlă. În China antică, cea mai nobilă și mai prețuită podoabă rămînea perla. Expediția lui Cezar asupra Britaniei a fost stimulată și de relatările cu privire la bogăția de perle deținută de tronul Albionului. Perlele Caterinei de Medici au ajuns în posesia Mariei Stuart, și după ce capul acesteia a căzut podoabele s-au găsit în mîinile Elisabetei. Gestul Cleopatrei a fost reeditat la curtea reginei Angliei cînd, pentru a-l epata pe ambasadorul Spaniei cu bogățiile coroanei britanice, un demnitar al Elisabetei a pisat o perlă și, vîrsîndu-i praful într-o cupă de vin, a băut-o în sănătatea stăpînei sale.

Unii atribuie perlelor puteri miraculoase, alții, influențe nocive. E drept că se recomandă femeilor să nu poarte perle în timpul sarcinii, știindu-se că, în perioada gravidații, corpul emană diferite substanțe care atacă strălucirea mărgăritarului. Alt miracol se produce atunci în trupul femeii, în jurul lacrimii omului, și lacrima zeilor, născută de gingașa sibirită, e intolerantă.

Și plouă cu bășici la Tobe, și fiicele mării se scufundă ca niște fantome albe topindu-se în smaragdul mării, pentru a

ieși la suprafață atunci cînd ți se pare că nu vor mai ieși niciodată, și a arunca în hîrdaiile de brad captura istovirii. Și ne surîd, căci așa cer buna-cuviință și onoarea firmei, și ne invită să ne încercăm norocul, iar dacă apa ne sperie, putem alege de pe tarabele succesorilor domnului Mikimoto, contra unui fleac de numai doi dolari, o stridie perlieră închisă ca un loz în plic, în care nu se găsește amîna-reea speranței «mai trage o dată», ci o lacrimă de mărgăritar sau doar un scuipat de gelatină cenușie.

Asta e povestea perlei. O naște durerea, și frumusețea ei de sacru e smulsă din chin. E o poveste tristă, despre drumuri lungi, despre peregrinări pe tărîmuri străine, despre plecări în care muream puțin cite puțin și întoarceri încărcate de nostalgia locurilor abia părăsite...

O «ama» într-un ceas de odihnă.

Strajuite de statuia domnului Mikimoto, «fiicele mării» se îndreaptă spre îmbrățișarea primejdiașă a apelor.

24 de ore după ce a fost evacuată din apartamentul în care locuia de mulți ani, Adrienne Duval, 72 de ani, din Alençon (Franța), moare în urma unei crize cardiace. O bătrână din Viena, imobilizată în pat, rămîne zile în șir alături de cadavrul soțului ei pînă cînd, întîmplător, poștașul descoperă ce se întîmplase. Simone Fournier din Paris se sinucide prin înfometare; e descoperită după două luni. După ce ambele picioare îi sînt amputate în urma unui accident de muncă, minerului Howard Linvill din orașul Madison, Virginia de Vest, i se refuză dreptul la pensie: în momentul accidentului nu împlinise 55 de ani.

Cîteva știri de fapt divers. Îndărătul acestor drame de fiecare zi, un rechizitoriu clar și grav adus așa-

numitei «civilizații de consum». Cu atît mai grav cu cît azi șansele fiecărui om de a trăi anii bătrîneții au devenit, datorită progreselor medicinei, mult mai mari decît chiar în deceniile trecute și, în toate țările dezvoltate, eșalonul celor care depășesc vîrsta ieșirii din rîndurile populației active crește an după an. Pe acești oameni care au încetat să producă, societatea de consum îi exclude, îi izolează, îi reduce la condiția de paria. Milioanele de tragedii umane consumate în tăcere care răzbat din cifre de statistică, din știri de fapt divers, sînt consecința uneia dintre inechitățile sociale cele mai dureroase ale lumii capitaliste contemporane.

la periferia societății de consum —

BĂTRÎNII

de Delia ȘTEFAN

CÎND ȘI CUM ÎNCEPE?

Există și au existat octogenarii și nonagenarii miraculoși, cu o vitalitate și o putere de creație care descind din basmul tinereții fără bătrînețe — un Picasso, un Casals, De Gaulle, Shaw, Tolstol, Voltaire, Goethe... Și există — pierduți în uriașa masă a anonimilor — senilii de 60 de ani. Indiferent dacă oamenii au vîrsta arterelor lor, pe cea a inimii sau a creierului, nu toți îmbătrînesc la fel. «Viteza îmbătrînirii și manifestările ei aparente — scrie un specialist, doctorul Escoffier-Lambiotte — sînt puternic influențate de modul de viață; după cum o arată toate anchetele efectuate în ultimii zece ani, alimentația, educația, meseria joacă un rol important». Factori de ordin social «rectifică», cu trăsături puternice, natura. Una dintre revendicările sindicatelor franceze în campania pentru îmbunătățirea situației pensionarilor cere «condiții de muncă sus-

cu maximum de eficiență potențialul intelectual și experiența acumulată». Tot cei de peste 40-45 de ani sînt primii aleși în caz de concedieri, și găsirea unui alt loc de muncă este pentru ei destul de dificilă. Bătrînețea socială o precede pe cea biologică. Priviți cu neîncredere de conducătorii întreprinderilor, lipsiți în majoritatea cazurilor de posibilitatea de a se recicla, cadrele de peste 40 de ani sînt victimele de predilecție ale șomajului intelectual, constituind circa 60 la sută din numărul specialiștilor fără locuri de muncă. Sentimentul de frustrare contribuie la apariția mentalității, comportamentului, degenerescenței caracteristice vîrstelor mult mai înaintate. Și cercul se închide.

Situația nu este prea diferită nici în ce privește pe muncitori. «Concedierile în perioadele de depresiune — scrie ziarul newyorkez «Wall Street Journal» — lovesc extrem de dur în muncitorii vîrstnici, cu

Old age can't be helped. The loneliness and misery can.

1,500,000 of Britain's old people live alone. Many live in worse distress than this couple.

We are fighting this problem by building self-contained flats where old people can live active and independent lives.

To date we have a programme of rehousing worth £10,000,000. But much more is needed. We can turn every £1 that you give into £25 through official grants and loans.

£100 will name a room in a housing scheme in memory of a dear one.

Please give as much as you can now to —

Help the aged

Support Help the Aged Week
2nd-9th October

(Room No. TS6)
8 Denman Street,
London W1 2AP.

Sponsors include: LORD LUKE, LADY BARNETT, DAME SYBIL GORDON, RICHARD BAKER, YEHUDI MENCHUIN, DEREK SIMMONS

1 Excluzi din societatea activă, priviți ca niște suboameni care, dacă au încetat să producă, ar face mai bine să înceteze să și consume.

2 În 1970 au existat pe glob 111 765 000 persoane peste 70 de ani, iar în 1975 se estimează că numărul lor va fi de aproape 130 000 000. Cifrele, cuprinse într-o recență statistică O.N.U., arată cât de acută este problema găsirii mijloacelor pentru ajutorarea reală a oamenilor aflați la crepusculul vieții.

3 Apel la caritate într-un ziar londonez: «Nu se poate face nimic împotriva bătrîneții. Împotriva singurătății și a mizeriei — da».

4 Treptele catedralelor Romei, băncile din parcuri — refugiul nocturn al celor care nu-și pot plăti locul într-un azil.

ceptibile să evite uzura prematură a salariilor». Din anchete întreprinse în țări vest-europene și în Statele Unite reiese că muncitorul care a suferit privațiuni materiale, a lucrat din greu, n-a avut răgazul cultivării unor preocupări de ordin spiritual e, la 60 de ani, total uzat, bătrîn în sensul cel mai plin al cuvîntului, în timp ce, la aceeași vîrstă, un om care a trăit confortabil, a muncit cu spor și plăcere, rămîne încă ce se cheamă tînăr.

O «VÎRSTĂ FATALĂ»?

Societatea de consum cunoaște și creează și un alt fel de bătrînețe. În paginile de mică publicitate ale ziarelor, la rubricile oferte de servicii, anunțurile menționează frecvent că se caută persoane «numai sub 40 de ani». Acest plafon de vîrstă vizează în primul rînd cadrele, inginerii, cercetătorii, care, după 40 de ani, sînt considerați incapabili să se mai adapteze noilor tehnici (paradoxal — căci specialiștii atestă că exact în jurul acestei vîrste se parvine la capacitatea de a folosi

mulți ani de slujbă». Administrațiile întreprinderilor proprietate particulară recurg la această metodă înainte ca salariatul să atingă vîrsta pensionării legale, tocmai pentru a evita să-l plătească drepturile. Dintre salarii acestor companii — de fapt marea majoritate a întreprinderilor americane — numai 15 la sută ajung, datorită gamei de subterfugii la care recurg businessmenii, să beneficieze de pensii. «În unele industrii — arată Mitchell Gordon, consilier al Administrației federale pentru problemele pensilor — proporția celor frustrați ajunge la 90 la sută». Cotizații de milioane de dolari sînt manipulate în scopuri oneroase. În același timp, milioane de oameni care ar fi avut dreptul la o bătrînețe decentă trăiesc de azi pe mâine din ajutoare acordate de asistența publică.

Dar nici pentru pensionarii bătrînețea nu e o vîrstă a liniștii senine.

ULTIMUL LIMAN

Dintre toate țările europene, Belgia nu-

mără cel mai numeros contingent al «celel de-a treia vîrste»: din 9 660 000 de locuitori, 1 335 000 sînt trecuți de 60 de ani. «Fiecare al șaselea bătrîn, arată ziarul «Pourquoi pas», e nevoit să-și sfîrșească viața în azil». Ziarul austriac «Arbeiter Zeitung» constată că «soarta oamenilor în vîrstă a atins proporțiile unei probleme sociale. Bătrînii trăiesc adesea ca niște exilați. Marile familii care reuniau sub același acoperiș pe toți membrii lor, de la nepoți la bunici, au rămas cazuri izolate. Pînă și ajutorul vecinului, altădată de la sine înțeles, a devenit o raritate». «Separarea pe grupe de ani — relevă ziaristul american M.T. Ravage — a ajuns la o perfecțiune și o rigoare atît de absolute, încît generațiile nu se amestecă niciodată, cu atît mai puțin nu conviețuiesc sub același acoperiș, excepție făcînd doar copiii pînă la 17-18 ani... Bunicii sînt considerați o instituție curioasă, specifică europenilor și țărilor slab dezvoltate».

Propunindu-și să rupă conjurația tăcerii, să arate ce se ascunde dincolo de miturile

expansiunii și abundenței, Simone de Beauvoir ajunge, în studiul intitulat «Bătrînețea», la concluzia că — dacă există — «bătrînii fericiți» sînt cazuri de excepție, aparținînd categoriilor care dețin puterea financiară sau fac parte din clasele privilegiate. Cît privește pe cei lipsiți de mijloace, societatea care a încetat să se mai folosească de ei îi aruncă la rebut.

Manifestările revendicative prilejuite de «Ziua națională de acțiune pentru pensii», — desfășurată la chemarea marilor federații sindicale franceze C.G.T. și C.F.D.T. — grevele și demonstrațiile la care au participat sute de mii de tineri și vîrstnici sînt consecința înrăutățirii continue a situației reprezentanților «celel de-a treia vîrste». În Franța pensile reprezintă circa 40 la sută din salarii, în timp ce prețurile bunurilor de consum cresc continuu. Legislațiile în domeniul pensionării diferă de la o țară la alta a Europei Occidentale. În R.F. a Germaniei, Belgia, Olanda, nivelul pensilor se situează aproximativ la jumătatea mediei

O viață ciudată în Sun City.

salarilor. Pentru cei care n-au avut prevederea sau posibilitatea să economisească din timp bani pentru perioada bătrâneții, trecerea de la viața activă la statutul de pensionari, adaptarea la noua condiție materială și morală reprezintă un șoc violent. Azilul este ultimul lor ilman. Venind aici, milioane de semenii ai lui Umberto D. — personajul simbol din filmul lui De Sica — nutresc speranța că nu vor mai fi singuri, că, plătiind taxa ce li se cere, vor fi îngrijiiți și hrăniți. Dar se văd puși în fața unor condiții care nu prea seamănă cu cele scrise pe firmă. Traumatismul este pentru mulți fatal. «O statistică făcută de Pequignot, și pe care mulți martori mi-au confirmat-o — scrie Simone de Beauvoir — relevă că dintre bătrînii sănătoși admiși în aziluri 8 la sută mor în primele opt zile, 28,7 la sută, în prima lună, 45 la sută, în primul an, 65,4 la sută, înainte de sfîrșitul celui de-al doilea... Deplorabilă este mai ales soarta celor care supraviețuiesc: în majoritatea cazurilor poate fi rezumată în câteva cuvinte — singurătate, izolare, abrutizare, demență, moarte».

FRUMOASELE ANTICAMERE

Sun City — Orașul Soarelui — e o așezare rezervată exclusiv celor trecuți de 48 de ani (locuitorii în realitate numai de persoane de peste 65), în statul Arizona. Orașe asemănătoare mai sînt în Florida, pentru cei care suportă clima peninsulei, și există de asemenea cartiere ale populației vîrstnice prin mai toate marile aglomerații urbane din Statele Unite. Villșoare, clinici, bazine, terenuri de golf, săli de dans, prețuri piperate (27 000 dolari în rate ca să devii proprietar a două camere în Sun City, plus 120 dolari întreținerea lu-

nară), și — pentru cei care-și permit acest lux — iluzia unei vieți agreabile. În jurul avantajelor «comunităților pentru adulți», fenomen specific american pe cale de extindere, se face destulă zarvă publicitară. Dar ele există și funcționează — ca și azilurile — potrivit aceluiași principiu al excluderii bătrînilor din viața persoanelor active. Sun City și toate centrele create în același scop adăpostesc o viață pustie, artificială, inutilă. Ca și azilurile, nu sînt decît niște triste anticamere ale morții. Vîrstnicul care ar mai fi putut fi încă folositor, ar fi putut trăi în mijlocul copilor și al nepoților, rămîn în aceste așezări ciudate de unde pleacă pentru totdeauna, unul cite unul, departe de privirile celor care preferă să nu asiste la spectacolul decreștitudinii și al sfîrșitului. «Comunităților pentru adulți» li se adaugă «excursiile pentru adulți», «grupurile recreative pentru adulți» (zilnic de la 9 la 5, ca și creșele) — tot atîtea forme de izolare socială a oamenilor de vîrstă înaintată, care au încetat să mai fie considerați la fel ca ceilalți.

Funcționează și de data aceasta un cerc vicios, care ține de esența societății de consum, relevînd un echilibru social precar. Ameliorarea condiției bătrînului — se pretinde — ar avea drept consecință înrăutățirea situației eșalonului activ al populației, i-ar crea tot felul de dificultăți. Dar acela care-și întorc fața de la dramele bătrîneții lasă nerezolvate problemele propriului lor viitor. Lupta sindicatelor din țările capitaliste pentru drepturile populației vîrstnice se poartă azi și în numele tinerilor și adulților, care vor intra la rîndul lor, peste un număr mai mare sau mai mic de ani, în rîndurile «celei de-a treia vîrste».

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

GLOBUL

Cred că o ființă extraterestră care ne-ar privi pămîntul de undeva, din spații interstelare, în mirifică noapte a Anului nou ar căpăta certitudinea că pe planeta noastră, măcar o zi pe an, lumea trăiește la unison, unită de o clipă unică pusă să declanșeze în trecerea ei peste meridianele globului aceeași bucurie: nașterea noului an.

Imaginați-vă pămîntul în rotirea sa către această clipă pe care o culegeți de pe Linia internațională de schimbare a datei, în punctul acela unde puteți călca cu un picior în ieri și cu altul în mîine, și înaintați o dată cu timpul de la răsărit spre apus. Oamenii au fixat convențional punctul de plecare al fuselor orare pornind dintr-un oraș de suburbie al bazinului londonez, Greenwich, pe Tamisa, trăgînd o linie pe harta globului între Polul Nord și Polul Sud și numind-o meridianul zero. Și tot convențional au tras altă linie de partea cealaltă a globului peste pîntecele Pacificului, pornind din raza celor o sută optzeci de grade ale nordului și sudului, stabilind prin ea unde anume se termină ziua de sîmbătă și unde începe duminică. Atunci cînd pe această linie bate miezul nopții, în Greenwich bate amiaza, și iată cum, pe măsură ce globul se rotește în întîmpinarea soarelui, orele se schimbă conform liniilor fictive trase de om pe elipsoida lui, pentru ca ziua și noaptea să aibă douăzeci și patru de ore, săptămîna, șapte zile, iar anul, trei sute șazeci și cinci de zile și șase ore, atît cît îi trebuie pămîntului pentru a se regăsi în punctul de unde a plecat anul trecut, în clipa zero, să dea ocol soarelui și să ajungă iarăși în clipa zero a noului an. Mărturisesc că mie această ordine riguroasă a universului, căreia i s-a supus ordinea plină de inteligență a omului, mi se pare de-a dreptul fascinantă. Ce haos ar fi fost pe glob dacă fiecare și-ar fi măsurat timpul după bunul plac! Așa, în clipa cînd emisferele lui ajung la linia de demarcație dintre ieri și azi, pusă să străbată numai spații marine pentru ca trecerea ei să nu împartă teritoriile unor țări sau insule între două date, secundarele ornicelor bat de-a lungul ei ultima clipă a zilei trecute și prima clipă a zilei ce vine. Cînd în cea mai estică localitate a Siberiei, la Uelen, pe țărmul strîmtorii Bering, — de unde se vede coasta Alaskăi — ceasul bate de douăsprezece ori miezul nopții, la Londra, străvechiul orologiu din turnul Parlamentului bate de douăsprezece ori miezul zilei. Si Anul nou începe să înainteze pe planisferă de la dreapta spre stînga, punîndu-i mai întîi să-l întîmpine pe siberienii din Extremul Orient, o dată cu micronezienii din insulele subtropicale Marshall, cu ecuatorialii din insulele Gilbert și cu neozelandezii de la estul Australiei. Apoi, peste un ceas, Anul nou bate la Noumea, în Noua Caledonie, iar miezul zilei în Islanda, la Reykjavik. Peste o oră, clipa desfundă sticlele de șampanie la Vladivostok și Sydney, iar peste alte două, butiile de saké la Pekin. O oră mai tîrziu, cînd la New York bate amiaza iar oamenii se pregătesc să întîmpine peste douăsprezece ore Anul nou, revelionul izbucnește în jerbe de lumini și pocale de cumis la Ulan Bator. Este și clipa sacră a javanezilor, căci tot atunci bate miezul nopții la Djakarta. Apoi, după șazeci de minute, ea ajunge la Delhi și Colombo, cînd amiaza este la Chicago și Mexico, pentru ca o oră mai tîrziu miezul nopții să bată la Karachi, peste o altă oră la Baku și în insulele Réunion, și peste încă o oră la Moscova, Bagdad și Tananarive. Un ceas mai tîrziu, Anul nou bate în același timp la București, la Helsinki, la Sofia, la Ankara și Atena, la Johannesburg și Beirut, și este miezul zilei în Honolulu din insulele Hawaii, la Anchorage în Alaska și Paapeet în Tahiti...

Urmăriți cu ochii minții cum înaintează clipa sacră a noului an în ultima noapte din anul ce se petrece, accelerați mișcarea pămîntului din imaginația noastră pentru a vedea mai repede cum globul se acoperă cu manta de lumini a revelioanelor, cu clocotul lor de bucurie și speranță, și recunoașteți cînst că, dacă ați fi o ființă extraterestră care ar privi planeta noastră de undeva, din spații siderale, ați fi convins că acolo, în depărtare, pe elipsoidul albastru cuprins în totalitatea sa — la o clipă ce înaintează constant — de una și aceeași trăire, lumea este guvernată de un sentiment și o aspirație unică: unitatea.

Mereu legăm de anul ce vine această veșnică speranță. De-ar putea face oamenii ca ora izbîndirii ei să bată la fel de imperios, la fel de implacabil, la fel de unanim, cum bate clipa noului an în înaintarea ei constantă de la răsărit către apus...

cronică satirică

de Teodor MAZILU

AȘA E EL...

Individul țî-e prezentat ca o urgie a naturii împotriva căreia n-ai cum să te revolți. Așa cum zăpezile nu pot fi oprite, tot așa nici idioteniile lui nu pot fi oprite. Dacă el are obiceiul de a sparge geamuri, n-ai ce să-i faci, îl compari cu taifunul și te resemnezi... Ce poți să faci? Să schimbi legile naturii?

De cîte ori comite cite o bătărie unii oameni se dau înfricoșați la o parte ca în fața legilor oarbe ale naturii. Caracterul lui e tot ca cicloanele. Temperamentul domniei-sale are dimensiunea unui crivăț.

— N-ai ce-i face... Așa e el...

Dar și el e conștient de structura ireversibilă a caracterului său... Căci taifunul nostru e și șmecher... Căci crivățul nostru știe să dea și din coate... Avem de-a face cu-un uragan care trăiește cu picioarele pe pămînt.

— Dacă-ți place. Alta mama nu mai face. Dacă vrei să mă admiteți așa escroc cum m-am născut — bine — dacă nu, vă privește. Dacă vrei să mă admiteți așa cum vreau eu, bine, dacă nu, scrieți acasă... El vrea ca întreg universul să se schimbe după chipul și asemănarea lui...

Din pricina acestei încăpățînări el se bucură din partea unora chiar de o anume simpatie. Cel puțin e consecvent — i se recunoaște. Ca și cum consecvența în prostie ar fi un mare merit. Nu se schimbă de la o zi la alta — ca și cum staționarea în stupiditate ar fi dovadă de tărie de caracter. Apariția lui e calculată, așa cum este calculată de specialiști venirea cicloanelor nastiitoare.

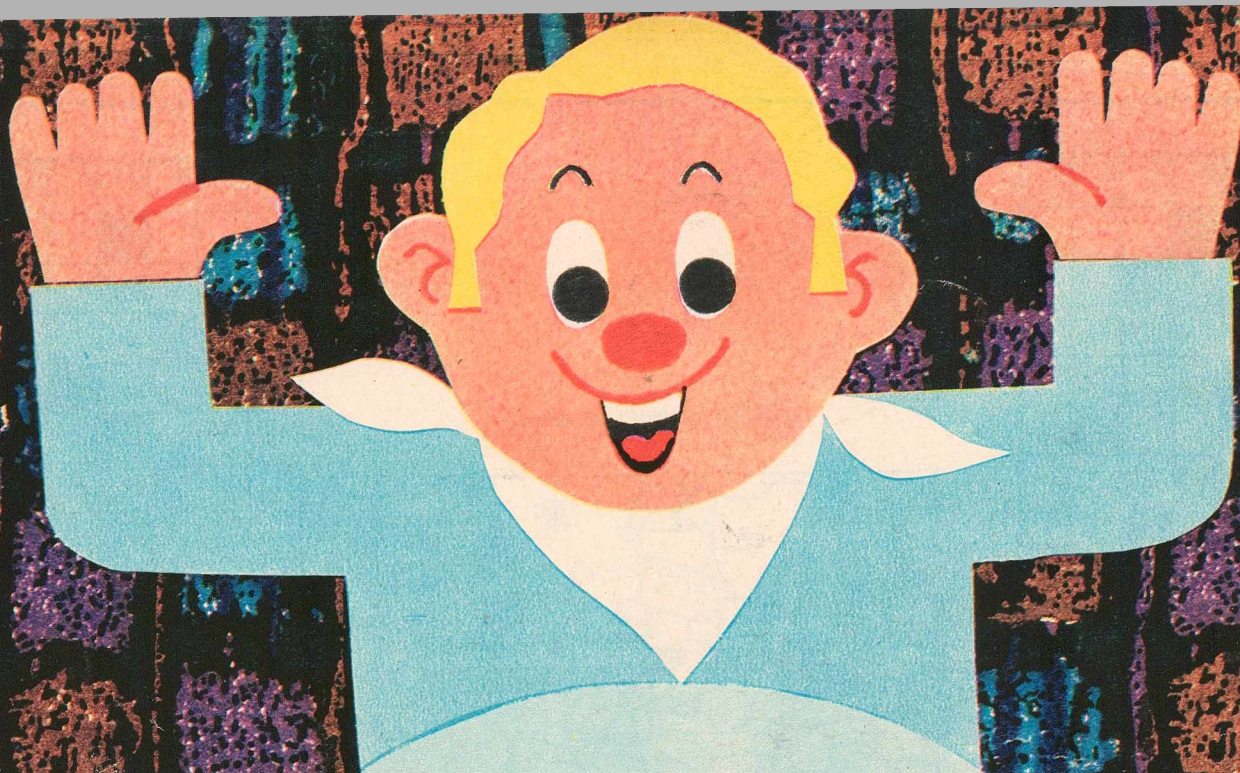
— Închideți ușile, închideți ferestrele... Vine Mișu...

Pe această platformă pre-tinde — în zilele lui bune — chiar și sentimente.

— lubește-mă așa cum sînt...

El uită însă cum e și cere cu frenezie să fie adorât așa șleampăt cum arată.

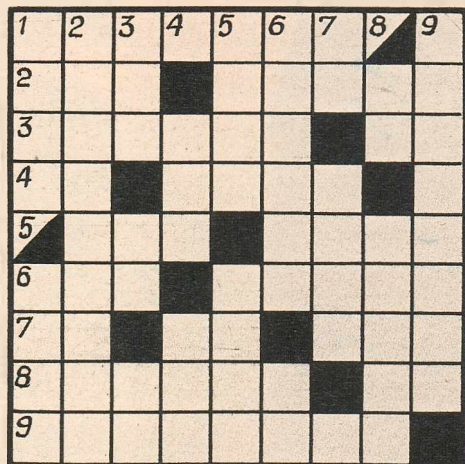
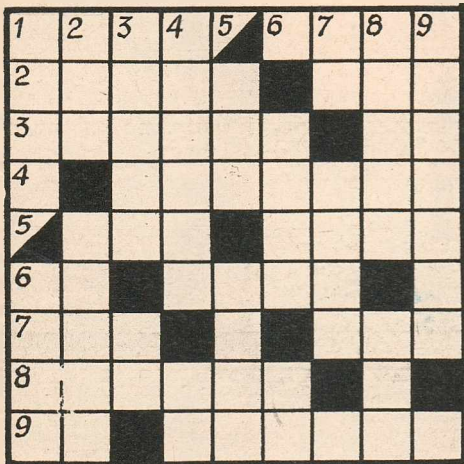
Dar individul nostru nu e o forță a naturii așa cum lasă el să se înțeleagă. Ar însemna să jignim uraganele comparîndu-le cu o asemenea frunză galbenă și isterică. Nu e. săracul de el, nici taifun, nici uragan, n-are în el nimic din forța oarbă a naturii. E o biată apă stătută care se agită cu disperare.

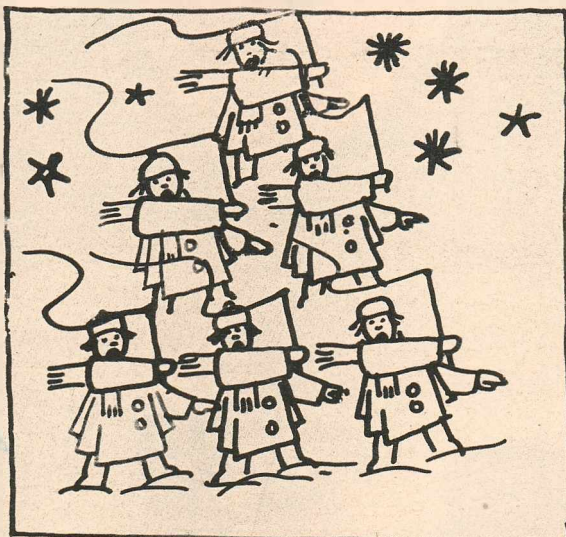
**ÎNTRERINDEREA DE INDUSTRIALIZAREA CĂRNII
SIBIU
FABRICA FRIGORIFERUL**

Industria cărnii Sibiu oferă un bogat sortiment de produse conservate prin frig (legume-fructe; preparate de carne și diverse sortimente din carne).

SIBIU, Str. ABATORULUI Nr. 10

Toma MICHINICI vă urează:

la...

surpriză

ORIZONTAL: 1) CHEIE DUBLĂ — Loc în sală. 2) A IUBI (arh.) — Măsura lui Cuza. 3) NEDREPT — Și latin. 4) CUNOSCUȚ ISTORIC ȘI BIOGRAF SOVIETIC (1875-1955). 5) RE! — 12 LUNI. 6) CHEIA DE FAȚĂ — Nume feminin german. 7) NIMIC! — UNU! 8) NU-S CHIAR COMUNE. 9) Posezi — NA.

VERTICAL: 1) LEO!... — și IAR LEO! 2) UNA!... — ...și UNU! 3) FIR — E cel mai bun. 4) Scăpărătoare — CHEIE INVERSĂ! 5) Aer străin — SUNET DE TROMPETĂ. 6) CLUB SPORTIV (abr.) — Pete! 7) Teo! — NU DUCI LIPSA. 8) ZGÎRIE PLĂCILE — NE! 10) NU-ANȚĂ.

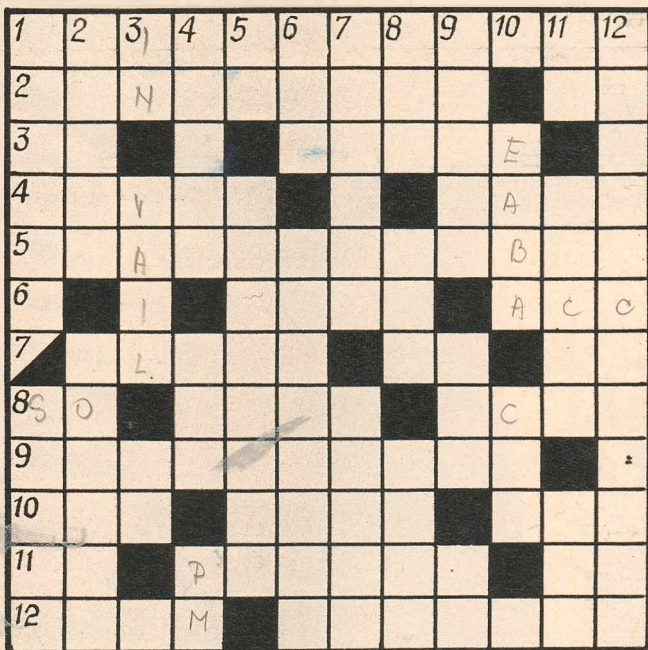
...ani!

...mulți...

ORIZONTAL: 1) Mulți ani! 2) Mulți ani! — Mulți ani! 3) Mulți ani! — Mulți ani! 4) Egee! — Mulți ani! 5) Mulți ani! (inf.) — Personaj legendar. 6) Faraon — Mulți ani! 7) Eră! — Un om sucit! — Trei la mie! 8) Prezisă în ani — Con gol! 9) Mulți ani!

VERTICAL: 1) Se întind de Anul nou — Corp. 2) Fără forme în regulă (fem. pl.). 3) Mare mică — Soare de mii de ani — Sere! 4) Ornament arhitectural — Mulți ani! 5) Zerouri — Comic italian. 6) E și nu e (pl.) — Una, alta! 7) Unu și-una! — Poet francez. 8) Ere! — Mulți ani! 9) Sărbătoarea «noului-născut».

Dicționar: LAEL, TLA, CAMO.

ORIZONTAL: 1) Mai mult sau mai puțin (pl.). 2) Multă, multă — Unul dintre cei mulți doriți. 3) În cete! — Grămadă... peste grămadă. 4) Fețe-palide (sing.) — Mic serial muzical. 5) Și mult, și de preț. 6) Nici mai mult, nici mai puțin — Accentuat (abr.). 7) Tare moale — De la stînga! — Careu mare! 8) Întră la socoteală! — O grămadă de lemne — Mai mult la drum. 9) Mult, dar nu destul... 10) O sută pentru un... ha — Mulțimi — Cîmpul cu oile... 11) Și la mult, și la puțin! — Cîte capete, tot atîtea... — Plural masculin sau ambigen. 12) O mare multime — Un punct în plus... în minus.

VERTICAL: 1) Cîte multe inele — Legat de masă (fig.). 2) Nu mai e mult — Mult cu multul. 3) Din urmă! — Trei localități din S.U.A. — Nuni mari! 4) Cel mai bun dezlegător — Asta e prea mult! — Postmeridian! 5) Oricare! — Una care nu prea știe multe (fig.). 6) Nici mult, nici măcar puțin — Pseudonim comun al celor mulți. 7) Cel... mult (pl.) — Mult zgomot pentru nimic. 8) Altfel nu — Dau naștere la multe încurcături — Cel de-al treilea în justiție. 9) Întindere mare în spațiu — Singularul pentru mulți — Eu... cîte zece! 10) Furcă de lemn cu patru coarne (reg.) — Craiova (abr. uz.). 11) Pentru voi... ceva mai puțin! — Cu un... scop în cercetare — Ele și... nimic mai mult! 12) Apreciat foarte mult.

Dicționar: VAIL, EABA.

Se poate consuma în orice împrejurare, ca atare, cu sifon, sucuri sau siropuri. De asemenea, pentru cocteiluri în amestec cu vermut, triple sec, cherry brandy, fernet și alte lichioruri.

Un cadou pentru cei dragi — o casetă CLUB sau un GIN

**CENTRALA FABRICILOR
DE BERE, SPIRT ȘI AMIDON**

Produse ale Întreprinderilor de
spirt București și Covasna, Sf.
Gheorghe.

ACELE MAȘINI MINUNATE

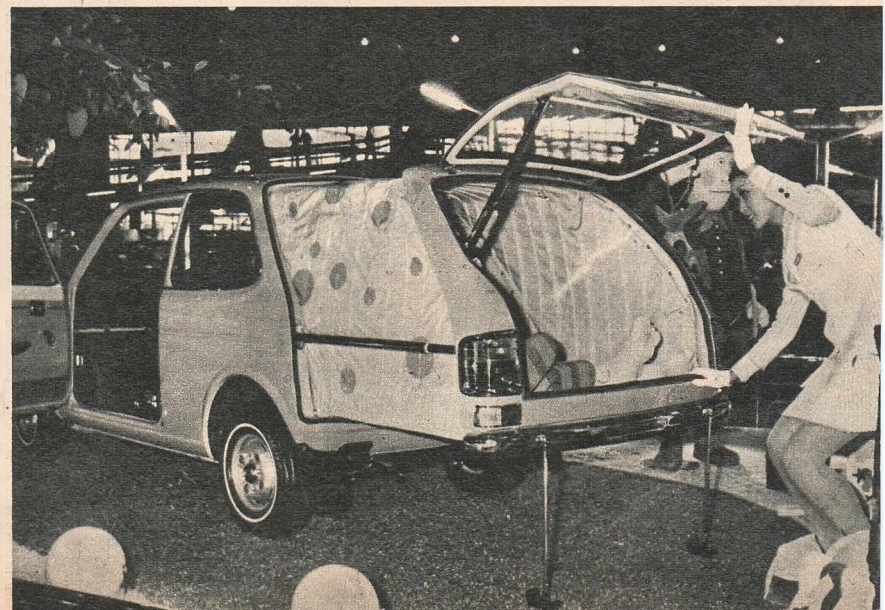
În lumea frenetică a producătorilor de automobile, dacă nu se inventează în fiecare zi câte ceva, care va să zică că nu s-a inventat... Numai că asta nu se prea întâmplă. Iată câteva dintre ultimele noutăți în materie:

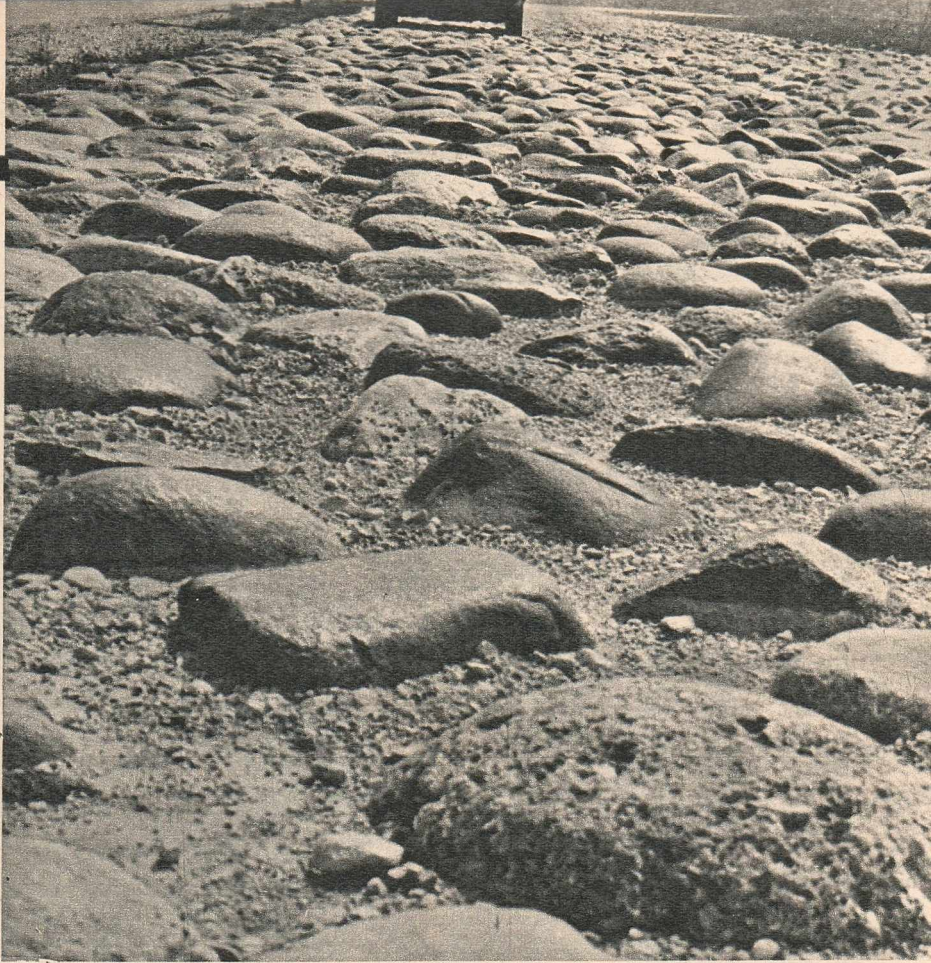
Volanul antialcoolic. Niște plăcuțe de platină fixate la volanul automobilului sînt atît de sensibile încît sînt influențate de însăși respirația conducătorului auto. Dacă acesta n-a băut decît apă sau lapte, la bord se aprinde un beculeț verde cu semnificația: «E în regulă!» Dacă a gustat un pic de băutură nepermisă se aprinde un beculeț albastru, adică «Fii atent!» Dacă, în fine, libațiunea s-a prelungit, se aprinde un beculeț roșu cu invitația: «Nu țorni!» și... o dată cu aprinderea beculețului roșu contactul a și fost tăiat.

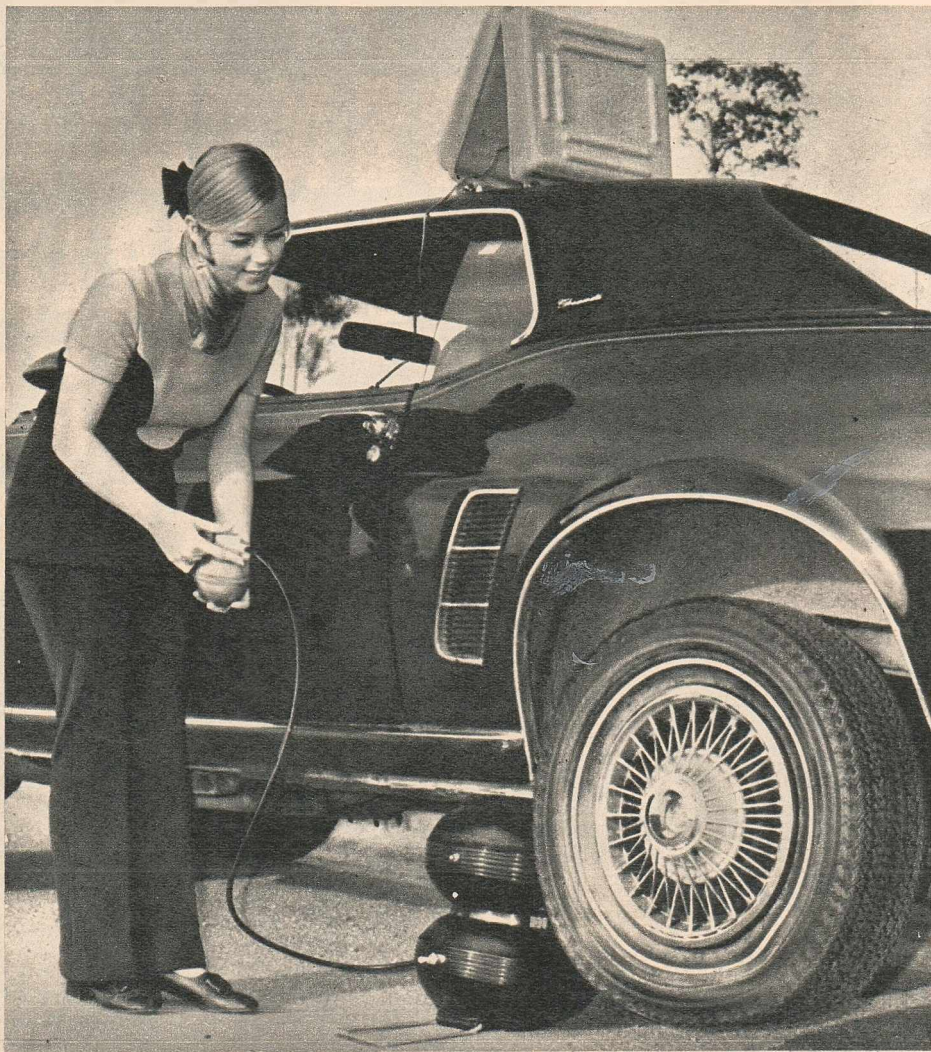
O rulotă, un adevărat cuib, nu mai grea de 200 de kilograme, remorcabilă pe uscat cu ajutorul roților și pe apă cu ajutorul schiurilor, cu o cameră de dormit cu două canapele, o bucătărie și o toaletă. Ce poate fi mai plăcut în călătorie? Trei ferestre circulare asigură lumina și vizibilitatea necesare. Totul e din material plastic; cuibul a fost realizat de constructorii japonezi.

Un tip cu totul original de rulotă (care de fapt nu e rulotă, ci doar ține locul) a fost adaptat de automobilul japonez «Honda». E construit pe principiul burdufului și sistemul e cu totul camuflat înainte de a fi pus în funcțiune.

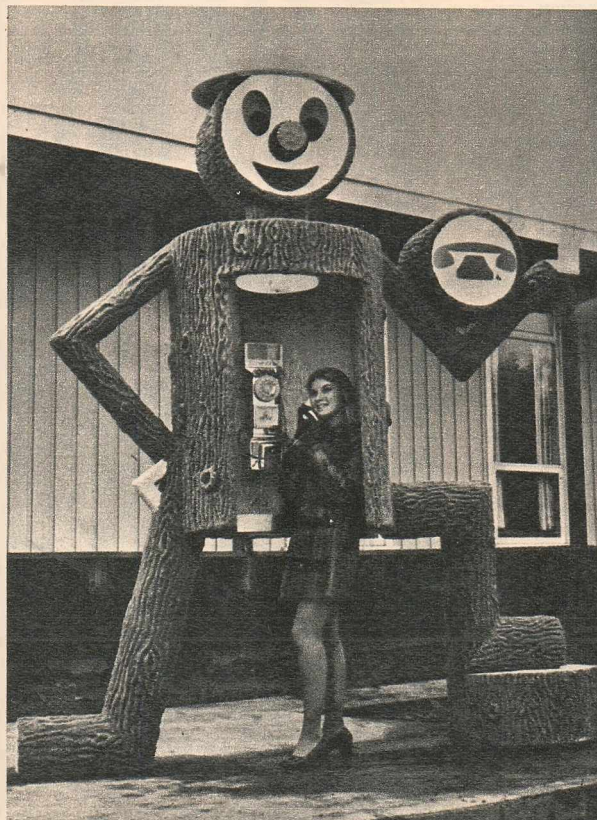
Pe acest adevărat drum al calvarului de la Burlington (S.U.A.) sînt testate automobilele produse de unele companii americane. Se pare însă că proba cere pe lîngă amortizoare perfecte și niște rinichi bine amplasați în lăcașurile lor.

Ultimul răcnet în materie de cric a fost realizat la Costa Mesa, în California. Cu ajutorul unei simple pere de cauciuc, acționată cu o singură mînă, noul cric pneumatic poate sălta o greutate de circa 1 500 kilograme.

NU MĂ TEM NICI DE CAMERELE VOASTRE...

Cam așa ceva pare a exprima acest falnic vultur regal, adevărat suveran al înălțimilor. A fost «angajat» de televiziunea franceză pentru serialul «Animalele lumii», prezentat de savantul naturalist François de la Grange.

ALO, VORBESC DIN BURTĂ...

Această cabină telefonică de formă carnavallesc-grotescă a fost instalată în centrul orașului Prince George din Columbia britanică și zadarnic îi veți căuta o altă explicație decît fantezia gratuită.

NUMAI OMUL FACE HAINA...?

Ceea ce caracterizează producția de mărfuri a fabricilor Centralei industriei lînii București este de bună seamă calitatea și marea diversitate a sortimentelor, urmare firească a progresului tehnic pe de o parte și a creșterii deosebite a exigențelor consumatorilor, pe de altă parte.

Întreprinderile producătoare de țesături din lînă, dotate cu tehnologii moderne, s-au racordat la ritmul viu de înnoire a sortimentelor, reunind în activitatea de introducere în fabricație a produselor concepția nouă și dorințele exprese ale cumpărătorilor. O sumară trecere în revistă a producției acestora este elocventă. Se produc țesături din lînă 100%, în contexturi și colorit divers, utilizând materii prime de calitate superioară, țesături din lînă și fibre poliesterice terom precum și din fibre poliesterice terom și celofibră, în amestecuri și greutăți practicabile precutindeni. În același timp, procesele de producție permit tratarea țesăturilor pentru neșifonabilitate London-Schrunk sau Biella-Schrunk astfel încît, în orice situație, hainele rămîn ca noi.

Surprinde plăcut faptul că moda anului 1973 (ca și a sezonului rece 1972—1973) se găsește de pe acum în colecția fabricilor de prestigiu internațional «Dorobanțul», «Libertatea», «Citex», «Fabrica de stofe Brașov», «Argeșana», «Constanța», «Industria lînii», «Postăvăria română» și «Postav Buhuși» și unde, neîndoios, fiecare poate să descopere preferințele sale.

De altfel, produsele acestor fabrici, expuse în cadrul actualei ediții a Pavilionului de mostre de bunuri de consum, au polarizat atenția vizitatorilor și bunele lor aprecieri.

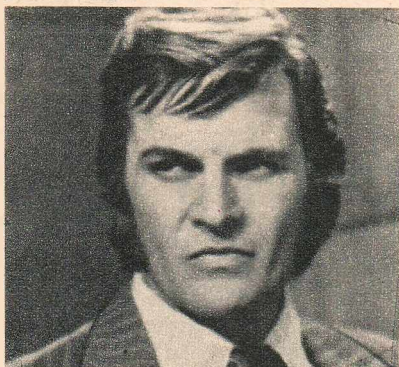
O femeie în cîmpul muncii, o femeie casnică, o femeie care trebuie să fie elegantă în diferite ocazii sau un bărbat care se vrea respectat vor prefera cu siguranță să-și confecționeze îmbrăcămintea din țesături elegante și de calitate. Căci eleganța este în definitiv o armonie, este arta de a respecta toate detaliile și de a le asambla în acorduri perfecte, o armonie individuală care pretinde calitate.

Și colectivele acestor întreprinderi se gîndesc la toate acestea cînd oferă colecțiile lor de țesături pentru rochii, fuste, două piese, pantaloni, costume, pardesiuri și paltoane, pentru toate gusturile și toate vîrstele.

CENTRALA
INDUSTRIEI
LÎNII
BUCUREȘTI

Cel mai bun actor
român de film:

FLORIN PIERSIC

ancheta noastră

RĂSPUNSUL CITITORILOR

locul II:
AMZA PELEA
locul III:
ȘTEFAN CIOBOTĂRAȘU

Ceilați interpreți au obținut prea puține voturi
pentru a putea intra în competiție.

Cel mai bun cântăret
de muzică populară:

BENONE SINULESCU

Cea mai bună actriță
româncă de film:

MARGA BARBU

locul II: IRINA GĂRDESCU
locul III: IRINA PETRESCU

Cel mai bun
film românesc:

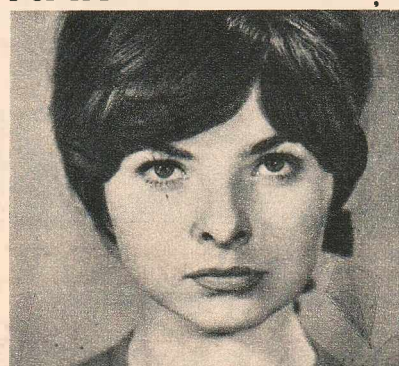
MIHAI VITEAZUL

locul II: FACEREA LUMII
locul III: AȘTEPTAREA

Cea mai bună actriță
româncă de teatru:

MARIANA MIHUȚ

locul II: CARMEN STĂNESCU
locul III: DINA COCEA

Cea mai bună cântăreață
de muzică populară:

IRINA LOGHIN

Celelalte cântărețe au obținut prea puține voturi
pentru a putea intra în competiție.

Cel mai bun actor
străin de film:

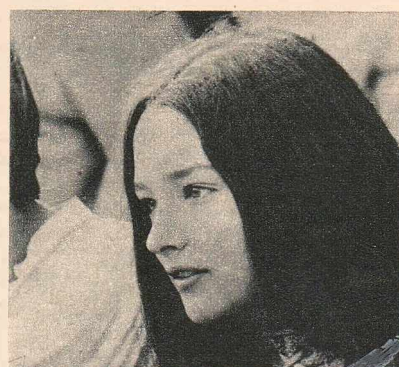
ALAIN DELON

locul II: MARCELLO
MASTROIANNI
locul III: RICHARD BURTON

Cel mai bun
film străin:

ROMEO ȘI JULIETA

locul II: FLOAREA-SOARELUI
locul III: HELLO, DOLY!

Cel mai bun cântăret
de muzică usoară:

DAN SPĂȚARU

locul II: AURELIAN
ANDREESCU
locul III: GEORGE ENACHE

Cel mai bun serial
de televiziune:

URMĂRIREA

locul II: PLANETA
GIGANȚILOR
locul III: AGHIOTANTUL
EXCELENȚEI SALE

Cea mai bună actriță
străină de film:

SOPHIA LOREN

locul II: CLAUDIA
CARDINALE
locul III: BARBRA STREISAND

Cel mai bun actor
român de teatru:

TOMA CARAGIU

locul II: RADU BELIGAN
locul III: KOVACS GYÖRGY

Cea mai bună cântăreață
de muzică ușoară:

**MARGARETA
PÎSLARU**

locul II: ANGELA SIMILEA
locul III: ANDA
CĂLUGĂREANU

Cel mai bun prezentator
de televiziune:

SANDA ȚĂRANU

locul II: CRISTIAN ȚOPESCU
locul III: LIA TANCIU

succesele forțelor patriotice laotiene...

Valea Ulcioarelor, importantă regiune strategică, a fost cucerită, după mai multe zile de lupte îndrjite, de forțele patriotice laotiene. Într-o declarație a unui purtător de cuvânt al guvernului de la Vientiane, în care se precizează că trupele guvernamentale s-au retras complet din această zonă, încercând să creeze linii de apărare la vest și sud-vest, se recunoaște că situația militară a regimului a devenit critică. În fotografie: membri ai forțelor patriotice laotiene în acțiune.

...și ale detașamentelor p.a.i.g.c.

În 47 de acțiuni recente ale forțelor de eliberare din Guinea-Bissau au fost uciși 62 militari portughezi, iar numeroși alții, răniți, au fost distruse mai multe autovehicule și ambarcații militare — se arată într-un comunicat al Partidului African al Independenței din Guinea și Insulele Capului Verde, dat publicității zilele acestea la Dakar. Totodată se menționează că a fost distrusă centrala electrică de la Gnore, folosită de colonialiștii portughezi. Imaginea înfățișează o unitate a P.A.I.G.C. într-un moment de răgaz.

cu mijloace diferite — același obiectiv

În timp ce la Washington și în alte orașe ale S.U.A. continuă să se desfășoare diferite acțiuni în cadrul campaniei prin care opinia publică americană cere să fie retrase neîntârziat trupele americane din Indochina, să se pună capăt vărsării de sânge din această parte a lumii, cunoscută acrită americană Jane Fonda a hotărât să întreprindă un «turneu împotriva războiului» în mai multe țări asiatice în care sunt amplasate baze militare ale S.U.A. Intenția sa a întâlnit o puternică opoziție la Pentagon, care i-a interzis să prezinte spectacole în Vietnamul de Sud ca și în Okinawa, recunoscând că le consideră «dăunătoare pentru moralul militarilor». (Iată în fotografie vorbind ziaristilor, în cadrul unei conferințe de presă la Tokyo, despre piedicile care i-au fost puse.) Dar acolo unde a fost împiedicată să dea spectacole — concepute de ea și ca o ripostă la adresa «turneelor» lui Bob Hope, pe care le consideră o rușinoasă campanie promilitaristă — a luat parte la demonstrațiile populației (în Okinawa, de pildă) pentru evacuarea bazelor americane.

„moș gerilă“ — ediție nord-irlandeză

Și în acest sfârșit de an orașele nord-irlandeze continuă să fie lipsite de atmosfera sărbătorească. Incordarea persistă la Belfast și Londonderry, manifestându-se prin explozii de bombe, incendii, schimburi de focuri de armă și patrule ale trupelor britanice pe străzi și chiar cu elicopterele (în fotografie, o patrulă aeriană deasupra capitalei nord-irlandeze, Belfast).

la reîntoarcerea „isabelitei“

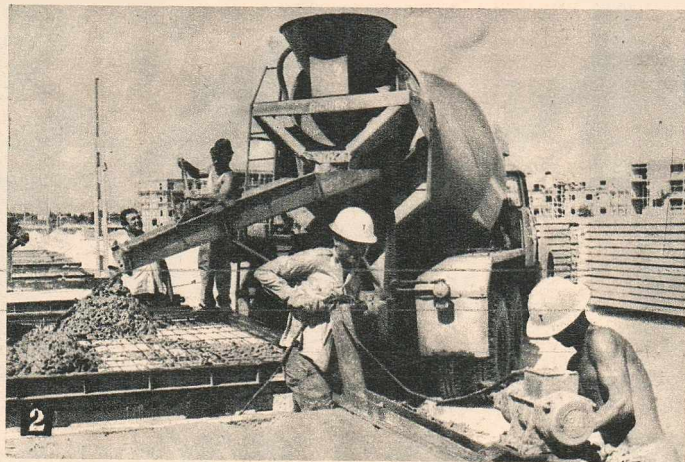
Sosirea la Buenos Aires a «Isabelitei» Martinez de Peron, soția fostului președinte al Argentinei, aflat actualmente în exil la Madrid, primirea care i-a fost făcută de numeroși adepți ai ex-președintelui (fotografia) au fost apreciate în cercurile de presă ca «o nouă fază a campaniei privind întoarcerea definitivă a lui Peron în viața politică argentiniană» («The Times»), în vederea participării la campania pentru alegerile prezidențiale din 1973.

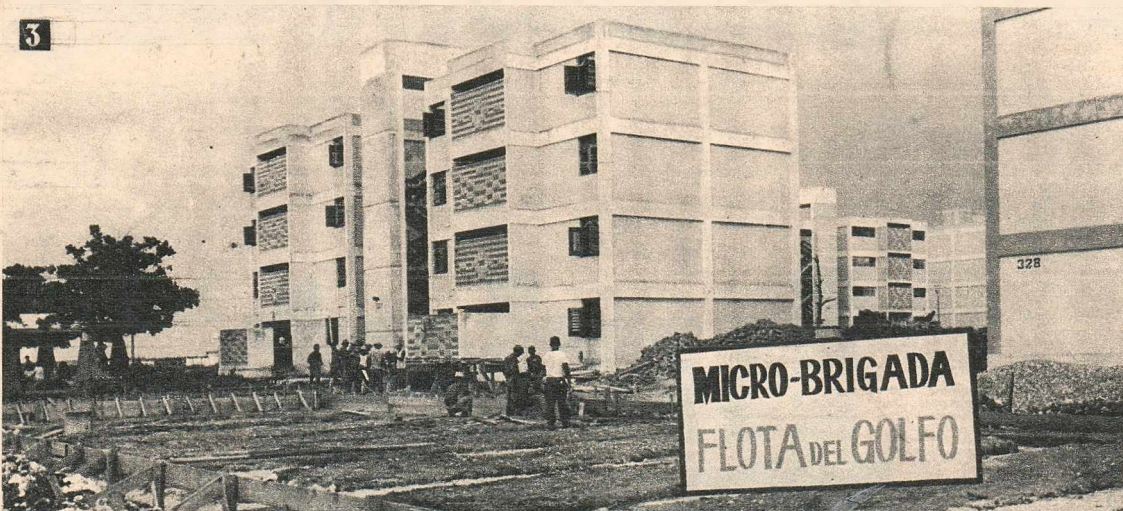

construcțiile cubei

Importante succese, pe planuri multilaterale — în dezvoltarea economiei, culturii, în făurirea vieții noi socialiste — au fost obținute de poporul cubanez în anii de transformări revoluționare de după ianuarie 1959. Între aceste realizări se înscriu și cele obținute pe tărîmul construcțiilor. Angajat în rezolvarea acestei probleme stringente, poporul cubanez — a menționat premierul Fidel Castro în timpul recente sale vizite în Chile — își propune să o ducă la bun sfârșit în următorii zece ani. Un factor important în transformarea în fapt a acestui deziderat îl constituie eforturile deosebite ale muncitorilor din industria materialelor de construcții — care și-au îndeplinit sarcinile de plan pe 1971 cu trei săptămîni înainte de termen — precum și ale brigăzilor care lucrează voluntar în construcția de locuințe, numărul lor fiind în prezent de aproximativ 500.

Modernele clădiri ale capitalei cubaneze — orașul Havana (fotografia 1) — capătă rivali. La numai 7 km, la Alamar, pe o suprafață de patru kilometri pătrați se construiește un orașel ce va adăposti 65 000 de persoane (fotografiile 2 și 3).

cronica de trei secunde

ȘOAPTE '72...

...N-ar trebui să uit, — îmi spun și eu acum, lucrînd la un bilanț fără tandrețe — n-ar trebui să uit că cea mai frumoasă poveste a lui Scott Fitzgerald a fost scrisă în clipe cînd urla că «nu mai poate scrie nimic» și un prieten, mare director de revistă literară, i-a spus: «Scrie măcar atîta: nu pot să scriu nimic, scrie-o de o sută, de o mie de ori, și-ți public manuscrisul ăsta»... E nevoie — ca să scrii bine — de un urlet, de un prieten.

N-ar trebui să uit că un cerb s-a rătăcit într-o dimineață de noiembrie pe pista aeroportului parizian, nimeni nu știa de unde vine și ce vrea printre avioane, nimeni nu voia să-l împuște, dar ce se putea face dacă cerbul a «atentat la securitatea pistolor» și a împiedicat decolarea unui «Caravelle»?... E nevoie de cerbi, e nevoie de «Caravelle», de ce mai e nevoie de gloanțe?

N-ar trebui să uit de Hideo Tanabe, actorul japonez de 24 de ani, care, covârșit de importanța rolului său în piesa «Vacanțele unui curelar», a repetat de atîtea ori scena spînzurării sale pînă cînd într-o bună zi taburetul i-a alunecat de sub picioare și a murit spînzurat de-adevăratelea. E nevoie de un mare rol, e nevoie să repeți îndelung, dar de ce e nevoie să ne urcăm și să ne încurcăm printre taburete?

N-ar trebui să uit ce a spus Cassius Clay după ce l-a «iertat» pe Buster Mathis și nu l-a pus k.o.: «Mi se pare tot mai greu să boxez. Lupta a doi oameni pe un ring mi se pare o tîmpenie. Nu-mi mai place să mă bat. Aș dori să-mi câștig viața altfel, dar nu pot»... Mereu e nevoie

să ne câștigăm viața altfel, dar e nevoie de Clay și, de fapt, e multă nevoie de iertare...

N-ar trebui să uit că o focă numită «Flipper» a naufragiat pe o plajă pustie din Irlanda și a ajuns la Dublin, în grădina zoologică, unde-și face veacul lîngă un radiator electric, nu-i mai place să stea în apă, și e dezgustată de pește, și a uitat, trăind printre oameni, că e focă... Dar nu e nevoie să fii focă pentru a înțelege cum te poate metamorfoza în om un radiator electric și puțină căldură...

N-ar trebui să uit că 94 de meșteri cărora, în urmă cu 847 de ani, li s-a tăiat mina dreaptă pentru că ar fi folosit o cantitate prea mare de cositor la turnarea unor monede de argint cu efigia regelui Henric I, au fost reabilitați în 1971, grație unor analize Roentgen asupra monedelor. Toți avem nevoie de mina dreaptă, dar poate că în următorii 847 de ani nu va fi nevoie să mai reabilităm pe nimeni...

N-ar trebui să uit cum a murit Tvardovski și de ce e nevoie de un Tvardovski în viața fiecărui scriitor.

Și — pentru că o memorie prea crîncenă e obositoare ca un om prea crîncen — n-ar trebui să uit a zîmbi pe urmele celor patru evadați dintr-o închisoare militară din Goettingen care au fugit cu un car de asalt, echipat cu un tun de 105 milimetri, și n-au mai fost găsiți, nici ei, și nici carul de asalt. Nu va mai fi nevoie de evadări, nu va mai fi nevoie de tancuri — asta murmură la fiecare sfîrșit de an.

Dar oare e nevoie să nu uităm ce șoptim la fiecare sfîrșit de an?

Radu COSAȘU

agendă

Renumitul actor englez LAURENCE OLIVIER a anunțat că «Teatrul National» din Londra, pe care-l conduce, este nevoit din motive financiare să-și restrîngă activitatea la o singură scenă, fiindu-i «imposibil de suportat în continuare» cheltuielile necesitate de întreținerea a două scene. Laurence Olivier și-a exprimat regretul că, o dată cu renunțarea la «New Theatre», din cartierul West End, se va impune mai mult ca sigur și o reducere a numărului actorilor.

În baza prevederilor rezoluției adoptate la 13 decembrie de Adunarea Generală a O.N.U., ambasadorul GUNNAR JARRING, reprezentant special al secretarului general al O.N.U. în Orientul Apropiat, și-a rețut consultările, avînd înțîniri separate cu ministrul de externe al Egiptului, Mahmud Riad, și cu omologul israelian al acestuia, Abba Eban, aflați la New York. Delegațiile celor două țări la O.N.U. au dat ulterior publicității declarații în care au făcut cunoscute pozițiile exprimate față de ambasadorul Jarring.

O delegație a Confederației industriștilor italieni, condusă de RENATO LOMBARDI, a efectuat o vizită în Uniunea Sovietică, fiind primită cu acest prilej de premierul sovietic, Alexei Kosighin, care a expus oamenilor de afaceri italieni părerea guvernului său cu privire la posibilitatea dezvoltării relațiilor economice și tehnico-științifice dintre cele două țări în perioada 1971-1975. După cum a declarat R. Lombardi la încheierea vizitei, s-a ajuns la o înțelegere privind ex-

tinderea contactelor între firme mici și mijlocii, membre ale confederației, și întreprinderile sovietice — firme italiene urmînd să participe la modernizarea întreprinderilor sovietice din industria ușoară și piscicolă.

După preluarea funcției de președinte al Pakistanului și administrator-șef al legii marțiale — în urma demisiei lui Mohammed Yahya Khan — ZULFIKAR ALI BHUTTO, președintele Partidului Poporului din Pakistanul de Vest, a anunțat că va fi promulgată o nouă Constituție a țării.

Abia la cel de-al 23-lea tur de scrutin al celor 1 008 mari electori a fost ales — cu 518 voturi — noul președinte al Republicii italiene, pe o perioadă de șapte ani, în persoana lui GIOVANNI LEONE, în vîrstă de 63 de ani, reprezentant al Partidului democrat-cristin. Ales în Adunarea Constituantă în 1946 și în Camera deputaților în 1948, Leone devine ulterior vicepreședinte al acesteia timp de cinci ani și apoi președinte în 1955, iar în două rînduri este numit prim-ministru — în 1963 și în 1968. Președintele Saragat, cărui i-a succedat acum Leone, l-a numit în timpul magistraturii sale senator pe viață.

Un purtător de cuvînt al rețelei americane de televiziune C.B.S. a făcut cunoscut că senatorul democrat EDMUND MUSKIE și-a rezervat pentru ziua de 4 ianuarie 1972 o emisiune de 10 minute. Se confirmă astfel afirmațiile lui Muskie că la această dată intenționează să-și anunțe hotărîrea de a candida sau nu în alegerile prezidențiale din noiembrie viitor.

APA DE COLONIE

Turist

**miros distins,
bine conturat,
de mare intensitate.
Există o modă a mirosurilor?
Există! Apa de colonie «Turist»
are un parfum modern.**